

ДОПОВНЕНИЙ КОНСПЕКТ ФЛОРИ СУДИННИХ РОСЛИН НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ “СКОЛІВСЬКІ БЕСКИДИ”

КАГАЛО ОЛЕКСАНДР ОЛЕКСАНДРОВИЧ
ВОРОНЦОВ ДМИТРО ПАВЛОВИЧ
АНДРЕЄВА ОЛЬГА ОЛЕГІВНА

КАГАЛО О. О., ВОРОНЦОВ Д. П., АНДРЕЄВА О. О. Доповнений конспект флори судинних рослин національного природного парку “Сколівські Besкиди” // Наукові основи збереження біотичної різноманітності. – 2011. – Том 2(9), № 1. – С. 87-182. – ISSN 2220-3087.

У статті наведено доповнений конспект флори судинних рослин НПП “Сколівські Besкиди”. Флора судинних рослин парку за останніми даними нараховує 844 види, які належать до 395 родів, 103 родин, 6 класів та 5 відділів. Наведено критичний аналіз охоронюваної і загалом раритетної складової флори парку та соціологічного статусу окремих видів.

Ключові слова: судинні рослини, флора, Карпати, НПП “Сколівські Besкиди”

Національний природний парк “Сколівські Besкиди” створений згідно з указом Президента України № 197/99 від 11.02.1999 р. з метою збереження, відтворення й раціонального використання ландшафтів західної частини Українських Карпат з типовими й унікальними природними комплексами, які мають важливе природоохоронне, наукове, рекреаційне, освітнє, естетичне та оздоровче значення. Територія парку не є цілісною, вона складається з окремих масивів, представлених, переважно, лісовими землями, які розділені сільськогосподарськими угіддями й селітебними територіями. Природний рослинний покрив зазнав істотної антропогенної трансформації (Воронцов, 2010).

Згідно з фізико-географічним районуванням України (Геренчук, 1968), територія парку розташована в області Зовнішніх Карпат (райони Сколівських Besкидів та Крайового низькогір'я). За схемою фізико-географічного районування України, прийнятою в Національному атласі України (2009), ця територія розташована в межах Старосамбірсько-Східницького та Славсько-Сколівського районів Зовнішньокарпатської області Гірської країни Українських Карпат. За схемою кліматичного районування Українських Карпат (Андрианов, 1968), територія НПП “Сколівські Besкиди” належить, переважно, до прохолодної, помірно холодної та помірної термічних зон.

За геоботанічним районуванням України, яке прийняте в Національному атласі України (2009), територія парку знаходиться в межах Верховинсько-Besкидського округу звичайнодубових, букових, модринових та ялинових лісів і післялісових лук Східнокарпатської підпровінції листяних і хвойних лісів і високогірної рослинності Карпатсько-Альпійської гірської провінції лісів і високогірної рослинності Європейської широколистянолісової області (зони).

Згідно з детальнішим геоботанічним районуванням, зокрема Карпат (Геоботанічне..., 1977), територія НПП “Сколівські Бескиди” розташована в межах Карпатського (Рахівсько-Турківсько-Берегометського) округу букових лісів. Більша (південна) частина парку належить до Боринсько-Славського геоботанічного району смереково-ялицево-букових і ялицево-смереково-букових лісів. Північна частина парку належить до Болехівсько-Берегометського району ялицево-букових лісів (Передгорганський підрайон). Таким чином, територію перетинає межа двох геоботанічних районів, рослинність кожного з яких має свої характерні особливості.

Значне різноманіття фізико-географічних, кліматичних і, зумовлених ними, флороценогенетичних характеристик території не могло не вплинути на формування значного таксономічного багатства флори судинних рослин парку.

Починаючи від XIX ст., і до першої половини XX ст. ботанічні дослідження у Сколівських Бескидах (у т. ч. у межах сучасної території НПП) мали, переважно, флористичний і фітогеографічний характер (Herbich, 1860, 1861, 1864, 1865; Rehman, 1873; Wołoszczak, 1872, 1893). Опубліковані результати окремих геоботанічних і лісівничих досліджень (Stenzel, 1910; Mauve, 1931; Kozikowski, 1937). Від другої половини XX ст. провідної ролі набувають лісотипологічні й геоботанічні дослідження (Федець, 1957, 1963 а; Федець 1959, 1962, 1963 б, 1964, 1971, 1972; Голубець, Малиновский, Стойко, 1965; Голубець, 1966, 1971, 1977; Голубець, 1967; Молотков, 1966, 1967, 1972; Голубець, Малиновский, 1967, 1969; Голубець, Малиновський, 1968; Стойко, 1977, 1991; Молотков, Федець, 1980; Воронцов, Мілкіна, 1996; Мілкіна, 1998; Мілкіна, Воронцов, 1998 а, б; 1999). У 1990-х роках на території Сколівських Бескидів починається вивчення рослинності на засадах еколого-флористичної класифікації (Воронцов, 1999, 2000, 2004; 2008 а, б, в; Воронцов, Мілкіна, 1999, 2002; Воронцов, Підгребельна, 2002, 2003; Воронцов, Якушенко, 2003; Соломаха, Мілкіна, Якушенко та ін., 2003; Воронцов, Коханець, Мілкіна, 2004, 2005; Воронцов, Пука, Козловський, 2004; Соломаха, Якушенко, Крамарець та ін., 2004; Дейнека, Мілкіна, Приндак, 2006; Лях, Мілкіна, 2008).

Попереднє узагальнення інформації щодо флори судинних рослин парку наведено в монографії В. А. Соломахи зі співавторами (Соломаха, Якушенко, Крамарець та ін., 2004). На той час у флорі НПП “Сколівські Бескиди” було виявлено 634 види судинних рослин, що належать до 341 роду з 97 родин. Подальші дослідження, проведені авторами, дозволили істотно доповнити цей список, і, на сьогодні, він становить 844 види, що належать до 391 роду зі 103 родин. З них 41 вид уключений до Червоної книги України (2009) – у наведеному конспекті вони мають позначку “ЧКУ 2009” після характеристики виду.

Наведений конспект і деякі критичні зауваження щодо созологічних оцінок видового різноманіття території парку є важливою інформаційною основою для обґрунтування заходів щодо активного збереження раритетних видів, першочергово міжнародного й національного природоохоронного

статусу. Крім того, територія парку є зручним полігоном для опрацювання теоретичних і практичних підходів до визначення раритетної фракції регіональної флори.

Матеріали та методи

Основою для формування доповненого конспекту флори НПП “Сколівські Бескиди” були гербарні матеріали, зібрані авторами впродовж 2000-2011 рр. на території парку, які зберігаються в гербарії Інституту екології Карпат НАН України (LWKS). До складу флори включали всі види, які ростуть уздовж доріг, які пролягають через парк і є, фактично, джерелом проникнення до складу природних флорокомплексів синантропних видів.

Крім того, були взяті до уваги дані, наведені у розділі 6 “Конспект флори НПП “Сколівські Бескиди”” монографії “Національний природний парк “Сколівські Бескиди”. Рослинний світ.” (Соломаха, Якушенко, Крамарець та ін., 2004), а також деякі дані з монографії “Національний природний парк “Сколівські Бескиди”. Раритетний фітогенофонд.” (Мілкіна, Дейнека, Приндак, 2011). Здебільшого, у всіх випадках наведення видів за літературними матеріалами у тексті конспекту подано відповідні посилання.

Конспект побудований за зведеною системою А. Л. Тахтаджяна (Grummitt, 1992), лише родина *Orobanchaceae* за традицією прийнята як самостійна. Такий підхід зумовлений необхідністю зберегти в подальшому можливість для порівняльно-флористичного аналізу з видовим складом судинних рослин інших природоохоронних територій регіону. Роди й види у межах родин розміщені в алфавітному порядку. У конспекті прийнята наскрізна нумерація родин, родів і видів.

Номенклатура таксонів видового рангу прийнята за зведенням С. К. Черепанова (1995), крім деяких випадків, коли номенклатурні комбінації прийняті за даними деяких новіших таксономічних досліджень, або обсяг таксонів прийнятий дещо ширше, ніж у цитованому вище зведенні. Автори вважали, також, недоцільним, з огляду на перспективи порівняльно-флористичних досліджень, істотно змінювати трактування обсягів родів та їхньої номенклатури у відповідності з новітніми таксономічними міркуваннями.

Автори щиро вдячні Н. М. Сичак (м. Львів) за визначення видів *Alchemilla* та Вал. М. Тіхомірову (м. Мінськ, Білорусь) за визначення видів роду *Pilosella*.

Результати досліджень та їх обговорення

Конспект судинних рослин НПП “Сколівські Бескиди”

РОДИНА 1. LYCOPODIACEAE

Рід 1. *Lycopodium* L.

L. annotinum L. – у тінистих хвойних і мішаних лісах, по краях боліт, на вологих, кислих суглинистих і торф’янистих ґрунтах. Cl. Vasinio-

Piceetea*. Мезофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Хамефіт. Рідко. – **ЧКУ 2009.**

2. *L. clavatum* L. – у хвойних і широколистяних лісах, на узліссях, на торфовищах і гірських луках, на свіжих і вологих кислих ґрунтах. Cl. Nardo-Callunetea. Мезофіт. Оліготроф. Кальцефоб. Хамефіт. Рідко.

РОДИНА 2. HUPERZIACEAE

Рід 2. *Huperzia* Bernh.

3. *H. selago* (L.) Bernh. ex Schrank et C. Mart. – у вологих тінистих хвойних лісах, на невапнистих бідних кислих, кам'янистих ґрунтах, на гнилих коренях і пнях. Cl. Vasinio-Piceetea, (Juncetea trifidi). Мезофіт. Оліготроф. Кальцефоб. Хамефіт. Рідко. – **ЧКУ 2009.**

РОДИНА 3. EQUISETACEAE

Рід 3. *Equisetum* L.

4. *E. arvense* L. – на луках, полях, іноді в лісах, на узліссях. Cl. (Stellarietea mediae), Scheuchzerio-Caricetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Звичайно.

5. *E. fluviatile* L. – на вологих і заболочених луках, по берегах водойм, у прибережних вільшинах. Cl. Phragmitetea, Quercu-Fagetea. Гідрофіт. Евтроф. Геофіт. Рідко.

6. *E. palustre* L. – на торфових луках, на сирих і вологих ґрунтах. Cl. Scheuchzerio-Caricetea, Molinio-Arrhenatheretea, Quercu-Fagetea. Гідрофіт. Евтроф. Геофіт. Рідко.

7. *E. pratense* Ehrh. – у світлих лісах, на лісових галявинах, на узліссях, по чагарниках, на вологих луках, по краях боліт, у долинах річок, на свіжих і вологих багатих ґрунтах. Cl. Quercu-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Спорадично.

8. *E. sylvaticum* L. – на вологих затінених місцях, поблизу водойм, у вільшинах, у сирих листяних та хвойних лісах, на заболочених і торфових луках. Cl. Quercu-Fagetea, Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Часто.

9. *E. telmateia* Ehrh. – на вологих і сирих ґрунтах, по берегах потоків, у канавах. Cl. Quercu-Fagetea, Scheuchzerio-Caricetea. Гідрофіт. Евтроф. Геофіт. Спорадично.

РОДИНА 4. ORHIOGLOSSACEAE

Рід 4. *Botrychium* Sw.

10. *B. lunaria* (L.) Sw. – на луках і скелях, у світлих лісах, по чагарниках, на свіжих кислих багатих ґрунтах (на хребті Парашки). Cl. Nardo-Callunetea.

---

*Фітоценотична приналежність (ценотип) – вказано основні синтаксономічні одиниці (класи), в яких таксон трапляється найчастіше. Наведено за результатами власних досліджень на території парку з урахуванням літературних даних (Zarzycki, Trzcńska-Tacik, Różański et al., 2002).

Мезофіт. Евтроф. Геофіт. Поодинокі локалітети. На території НПП виявлено лише кілька локалітетів. – **ЧКУ 2009.**

РОДИНА 5. ONOCLEACEAE

Рід 5. *Matteuccia* Tod.

11. *M. struthiopteris* (L.) Tod. – на алювіальних наносах річок і потоків, у прибережних вільшинах та вербових заростях. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

РОДИНА 6. ATHYRIACEAE

Рід 6. *Athyrium* Roth

12. *A. distentifolium* Tausch ex Opiz – переважно на свіжих щербенистих ґрунтах у букових і смерекових лісах, іноді утворює суцільні зарості понад верхню межею лісу. Cl. Betulo-Adenostyletea, Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Індиферентний вид, але надає перевагу вапнистим ґрунтам. Гемікриптофіт. Спорадично.

13. *A. filix-femina* (L.) Roth – тіневитривалий лісовий вид. Ростає на вологих суглинистих слабокислих ґрунтах, у листяних і хвойних лісах, уздовж потоків, іноді на зрубках. Cl. Quercus-Fagetea, Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

Рід 7. *Cystopteris* Bernh.

14. *C. fragilis* (L.) Bernh. – на щербенистих вологих гумусних ґрунтах, на кам'янистих схилах над гірськими потоками, на скелях, у тінистих лісах. Cl. Asplenietea rupestris. Мезофіт. Евтроф. Індиферентний, або дещо кальцефільний, вид. Гемікриптофіт. Рідко.

РОДИНА 7. ASPIDIACEAE

Рід 8. *Dryopteris* Adans.

15. *D. carthusiana* (Vill.) H. P. Fuchs – на вологих ґрунтах, у лісах, рідше на узліссях і зрубках. Cl. Quercus-Fagetea, Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Індиферентний вид. Гемікриптофіт. Часто.

16. *D. cristata* (L.) A. Gray – на вологих, тінистих місцях, у лісах, по чагарниках, рідше на болотах. Cl. Alnetea glutinosae. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

17. *D. dilatata* (Hoffm.) A. Gray – на вологих кам'янистих ґрунтах, переважно у хвойних і мішаних лісах. Cl. Vaccinio-Piceetea, Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Індиферентний вид. Гемікриптофіт. Спорадично.

18. *D. expansa* (C. Presl.) Fraser-Jenkis et Jermy – у хвойних і мішаних лісах. Cl. Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

19. *D. filix-mas* (L.) Schott – на вологих суглинистих ґрунтах, у листяних і хвойних лісах, по чагарниках, рідше на болотах і вирубках. Cl. Quercus-

Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

Рід 9. *Gymnocarpium* Newm.

20. *G. dryopteris* (L.) Newm. – у тінистих листяних, хвойних і мішаних лісах, на багатих вологих слабокислих ґрунтах; уникає вапнистих субстратів. Сl. Quercu-Fagetea, Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Евтроф. Кальцефоб. Геофіт. Спорадично.

Рід 10. *Polystichum* Roth

21. *P. aculeatum* (L.) Roth – на вологих кам'янистих гумусних ґрунтах, переважно в листяних, а також у ялицевих і смерекових лісах. Сl. Quercu-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

22. *P. braunii* (Spenn.) Fée – у тінистих букових, смерекових і ялицевих лісах, на кам'янистих гумусних ґрунтах. Сl. Quercu-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

РОДИНА 8. THELYPTERIDACEAE

Рід 11. *Oreopteris* Holub

23. *O. limbosperma* (All.) Holub – у тінистих хвойних, мішаних і листяних лісах, на узліссях, уздовж лісових ґрунтових доріг, на свіжих і вологих кислих ґрунтах; уникає вапнистих субстратів. Сl. Vaccinio-Piceetea, Quercu-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 12. *Phegopteris* (C. Presl) Fée

24. *Ph. connectilis* (Michx.) Watt – у тінистих букових, смерекових і мішаних лісах, рідше на вологих затінених скелях, на вологих кислих ґрунтах; уникає вапнистих субстратів. Сl. Quercu-Fagetea, Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Геофіт. Часто.

Рід 13. *Thelypteris* Schmidel

25. *Th. palustris* Schott – на болотах, на вологих кислих ґрунтах. Сl. Phragmitetea, Alnetea glutinosae. Гігро-мезофіт. Оліготроф. Гемікриптофіт. Поодинокі локалітети. Єдиний відомий локалітет – оліготрофне пухівково-сфагнове болото в урочищі “Журавлине”.

РОДИНА 9. ASPLENIACEAE

Рід 14. *Asplenium* L.

26. *A. trichomanes* L. – у щілинах скель, на схилах, на різних гірських породах, частіше на затінених, рідше на світлих місцях. Сl. Asplenetia rupestris. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Поодинокі локалітети. Зокрема, на залишках вапняної кладки руїн фортеці Тустань поблизу с. Урич та на відслоненнях пісковиків у Підгородцівському лісництві (кв. 38).

Рід 15. *Phyllitis* Hill

27. *Ph. scolopendrium* (L.) Newm. – у вологих тінистих, переважно листяних лісах, на брилово-скелетних ґрунтах (ранкерах). Сl. Querc-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко (кв. 2 Сколівського, кв. 3 Бутивлянського та кв. 20 Майданського лісництв).

РОДИНА 10. BLECHNACEAE

Рід 16. *Blechnum* L.

28. *B. spicant* (L.) Roth – у вологих тінистих, переважно смерекових і ялицевих лісах, на кислих гумусних ґрунтах. Уникає вапнистих субстратів. Сl. Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Гемікриптофіт. Рідко (Сколівське та Майданське лісництва).

РОДИНА 11. HYPOLEPIDACEAE

Рід 17. *Pteridium* Gled. ex Scop.

29. *P. aquilinum* (L.) Kuhn – на світлих, рідше слабо затінених місцях, на вологих і свіжих кислих ґрунтах, у листяних, хвойних і мішаних лісах, на узліссях, іноді на зрубках. Сl. Vaccinio-Piceetea, (Quercetea robori-petraeae). Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Спорадично.

30. *P. pinetorum* C.N. Page et R.R. Mill – на світлих задернованих схилах, узліссях, іноді на старих зрубках, на свіжих кислих ґрунтах. Сl. Vaccinio-Piceetea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Рідко.

РОДИНА 12. POLYPODIACEAE

Рід 18. *Polypodium* L.

31. *P. vulgare* L. – у тінистих лісах, переважно на каменях, гниючих пнях, скелястих і брилово-кам'янистих схилах, розсипищах. Сl. Asplenieta rupestris, Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

РОДИНА 13. PINACEAE

Рід 19. *Abies* Hill

32. *A. alba* Mill. – компонент і домінант лісових угруповань на кислих бурих гірсько-лісових ґрунтах (дистрикових і глейікових камбісолях), рідше – на гірсько-лісових підзолистих ґрунтах (підзолувісолях) у поясі букових і смерекових лісів. Одна з основних лісотворних порід. Чисті деревостани – лісокультурного походження. Сl. Vaccinio-Piceetea, Querc-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Звичайно.

Рід 20. *Larix* Hill

33. *L. decidua* Mill. – у хвойних і мішаних лісах. Інтродуцент. На території НПП існують лісокультури різного віку в Майданському (кв. 50), Сколівському

(кв. 2, 4, 8) і Підгородцівському (кв. 33, 35, 38, 41) лісництвах. Самосів поширюється на прилеглі квартали. СІ. Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Спорадично.

34. *L. leptolepis* (Siebold et Zucc.) Gord. – інтродуцент, який часто використовували для створення чистих і мішаних лісових культур, зокрема на території Майданського (кв. 1, 2, 3, 12, 50) та Підгородцівського (кв. 38, 39, 44) лісництв. СІ. Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Спорадично.

35. *L. × polonica* Racib. – зрідка трапляється на території парку як інтродукований вид, зокрема в Майданському та Підгородцівському лісництвах. СІ. Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Рідко. – **ЧКУ 2009.**

Рід 21. *Picea A. Dietr.*

36. *P. abies* (L.) Karst. – типовий компонент і домінант гірських лісів Середньої Європи й тайги Північної Європи. У Карпатах є однією з найважливіших лісотворних порід. Монодомінантні деревостани на території НПП – переважно лісокультурного походження. СІ. Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Звичайно.

Рід 22. *Pinus L.*

37. *P. austriaca* Höss (*P. nigra* var. *austriaca* (Höss) Vadoux) – інтродуцент. Поодинокі трапляються у складі лісових культур і природних деревостанів у Підгородцівському (кв. 38) та Сколівському (кв. 13) лісництвах. СІ. Vaccinio-Piceetea (?). Мезофіт. Оліготроф. Фанерофіт. Поодинокі локалітети.

38. *P. sylvestris* L. – досить невибагливий вид, як у відношенні до клімату, так і за вимогами до родючості й вологості ґрунтів. У Карпатах росте на бідних ґрунтах, малопридатних для вибагливіших деревних порід. У лісах, переважно на гірсько-лісових підзолистих ґрунтах (підзолувісолях) і на торфових болотах. У НПП трапляється у Сколівському (кв. 2) та Завадківському (кв. 37 – посадка в суміші зі смерекою) лісництвах. СІ. Vaccinio-Piceetea, Oхусосо-Sphagnetes. Мезофіт. Оліготроф. Фанерофіт. Рідко.

Рід 23. *Pseudotsuga Carr.*

39. *P. taxifolia* (Poir.) Britt. (*P. douglasii* Carr., *P. mucronata* Sudw., *Tsuga douglasii* Carr., *Abies douglasii* Lindl., *A. mucronata* Raff.) – інтродуцент. Трапляється у Сколівському лісництві (кв. 10 – лісові культури віком близько 100 років). Вирощують також у Підгородцівському лісництві (кв. 38, 44). СІ. Vaccinio-Piceetea (?). Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Рідко.

РОДИНА 14. CUPRESSACEAE

Рід 24. *Juniperus L.*

40. *J. communis* L. – росте на різних ґрунтах, трапляється на пустищах, узліссях і пасовищах, іноді утворює підлісок у розріджених листяних і хвойних лісах. СІ. Nardo-Callunetea, Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Оліготроф. Фанерофіт. Рідко.

РОДИНА 15. TAXACEAE

Рід 25. *Taxus* L.

41. *T. baccata* L. – у тінистих лісах, на багатих гумусних ґрунтах. Сl. Quercu-Fagetea, (Quercetea gobori-petraeae). Мезофіт. Евтроф. Фанерофіт. Поодинокі локалітети. Відзначений лише у двох природних локалітетах: у Майданському (кв. 63) та Бутивлянському (кв. 20) лісництвах. – **ЧКУ 2009.**

РОДИНА 16. ARISTOLOCHIACEAE

Рід 26. *Asarum* L.

42. *A. europaeum* L. – на свіжих слабокислих багатих гумусних суглинистих ґрунтах, у тінистих листяних (переважно букових) і мішаних лісах. Сl. Quercu-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

РОДИНА 17. RANUNCULACEAE

Рід 27. *Aconitum* L.

43. *A. moldavicum* Hacq. – на вологих, рідше свіжих ґрунтах, у різних рослинних угрупованнях на притерасних частинах схилів, переважно в прибережних вільшинах, у букових і мішаних лісах. Сl. Quercu-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

44. *A. paniculatum* Lam. – у широколистяних і мішаних лісах, на узліссях, на свіжих гумусних ґрунтах. Сl. Quercu-Fagetea (?). Індиферентний вид. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 28. *Actaea* L.

45. *A. spicata* L. – на вологих слабокислих гумусних, а також щербенистих суглинистих ґрунтах у букових і мішаних лісах, по чагарниках. Сl. Quercu-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Часто.

Рід 29. *Anemonoides* Mill.

46. *A. nemorosa* (L.) Holub – на свіжих, переважно слабокислих багатих гумусних нещільних щербенистих суглинистих ґрунтах, у вологих листяних лісах, на узліссях, післялісових луках. Сl. Quercu-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Часто.

47. *A. ranunculoides* (L.) Holub – на вологих слабокислих багатих гумусних нещальних суглинистих ґрунтах, у розріджених вологих листяних і мішаних лісах, рідше на післялісових луках. Сl. Quercu-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Геофіт. Рідко.

Рід 30. *Aquilegia* L.

48. *A. vulgaris* L. – у лісах, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. Культивують, іноді трапляється як вторинно здичавілий. Сl. Molinio-Arrhenatheretea, Quercu-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Поодинокі локалітети (окол. с. Майдан).

Рід 31. *Caltha* L.

49. *C. cornuta* Schott, Nym. et Kotschy – на вологих і заболочених місцях, у прибережних вільшинах, біля джерел, на бідних і вологих невапнистих ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea, Molinio-Arrhenatheretea, (Montio-Cardaminetea). Індиферентний вид. Гігрофіт. Оліго-мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

50. *C. laeta* Schott, Nym. et Kotschy – на вологих і заболочених місцях, у прибережних вільшинах, біля джерел, на бідних і вологих невапнистих ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea, Molinio-Arrhenatheretea, (Montio-Cardaminetea). Індиферентний вид. Гігрофіт. Оліго-мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

51. *C. palustris* L. – на заболочених ділянках, біля джерел, по берегах потоків, у прибережних вільшинах, на багатих вологих ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea, Molinio-Arrhenatheretea. Гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Часто.

Рід 32. *Consolida* (DC.) S. F. Gray

52. *C. regalis* S. F. Gray – на відкритих місцях, у посівах, уздовж доріг. Cl. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

Рід 33. *Ficaria* Guett.

53. *F. verna* Huds. – на вологих затінених місцях, на багатих гумусних ґрунтах, поблизу водойм, по берегах потоків, по чагарниках, у вільшинах, у листяних і мішаних лісах. Cl. Quercus-Fagetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Евтроф. Геофіт. Спорадично.

Рід 34. *Helleborus* L.

54. *H. purpurascens* Waldst. et Kit. – у широколистяних і мішаних лісах, на узліссях, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. Надає перевагу вапнистим субстратам. Cl. Quercus-Fagetea. Індиферентний вид. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 35. *Hepatica* Hill.

55. *H. nobilis* Mill. – на свіжих гумусних переважно нейтральних і слабко-кислих ґрунтах, у тінистих листяних лісах на притерасних частинах схилів на нижчих гіпсометричних рівнях. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 36. *Isopyrum* L.

56. *I. thalictroides* L. – на вологих багатих ґрунтах, переважно у тінистих широколистяних і мішаних лісах. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Геофіт. Спорадично.

Рід 37. *Myosurus* L.

57. *M. minimus* L. – на вологих місцях, на полях. Cl. Isoëto-Nanojuncetea, (Stellarietea mediae). Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

Рід 38. *Ranunculus* L.

58. *R. acris* L. – на луках, трав'яних схилах, по чагарниках, при стежках, на кислих і нейтральних ґрунтах. Індиферентний, але дещо нітрофільний вид. СІ. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

59. *R. auricomus* L. s.l. – на світлих місцях, на свіжих гумусних ґрунтах, на луках і пасовищах, у листяних лісах. СІ. Molinio-Arrhenatheretea, Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

60. *R. cassubicus* L. s.l. – у лісах, на узліссях, лісових галявинах, по чагарниках, на свіжих гумусних ґрунтах. СІ. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко, зокрема в угрупованні вільхи сірої на правому березі р. Кам'янки (Сколівське лісництво).

61. *R. flammula* L. – на мулистих ґрунтах у мілких стоячих водах, на сирих алювіальних луках, поблизу водойм і на лісових болотах. СІ. Scheuchzerio-Caricetea. Гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

62. *R. lanuginosus* L. – на вологих затінених місцях, на гумусних ґрунтах, у листяних лісах, по чагарниках, поблизу водойм, рідше на луках. СІ. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Часто.

63. *R. lingua* L. – по берегах водойм, на заболочених місцях. СІ. Phragmitetea. Переважно на передових хребтах Карпат. Гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Поодинокі локалітети.

64. *R. platanifolius* L. – у лісах, по чагарниках, на полонинах, у високотрав'ї, на верхній межі лісу (зокрема, на хребті г. Парашка), на свіжих багатих ґрунтах. СІ. Betulo-Adenostyletea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

65. *R. polyanthemos* L. – на луках, трав'яних схилах, на узліссях, по чагарниках, при стежках, на кислих і нейтральних ґрунтах. СІ. Molinio-Arrhenatheretea, (Quercus-Fagetea). Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

66. *R. repens* L. – по затінених місцях, на вологих і сирих ґрунтах, по берегах рік, у прибережних вільшинах, на луках, лісових болотах, по чагарниках. СІ. Molinio-Arrhenatheretea, Quercus-Fagetea, (Stellarietea mediae). Гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

67. *R. sardous* Crantz – на сухих і вогкуватих, дещо порушених антропогенним впливом, луках у лісовому й передгірному поясах, іноді у складі сегетальних угруповань. СІ. Molinio-Arrhenatheretea, (Stellarietea mediae). Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

68. *R. sceleratus* L. – на заболочених луках, по берегах водойм, біля канав, на передових хребтах Карпат, у нижній частині лісового поясу. СІ. Molinio-Arrhenatheretea, (Bidentetea tripartiti). Гігрофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

69. *R. stevenii* Andr. – на післялісових луках, на узліссях, по чагарниках. СІ. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 39. *Thalictrum* L.

70. *Th. aquilegifolium* L. – у листяних і мішаних лісах, на узліссях, на луках, по чагарниках, над потоками, у прибережних вільшинах, на свіжих гумусних ґрунтах. Переважно на вапнистих субстратах. СІ. Quercus-Fagetea, Betulo-

Adenostyletea. Мезофіт. Евтроф. Кальцефіл. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 40. Trollius L.

71. *T. europaeus* L. – на післялісових луках, узліссях, лісових галявинах, на вологих багатих ґрунтах. СІ. Molinio-Arrhenatheretea. Індиферентний вид. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

РОДИНА 18. PAPAVERACEAE

Рід 41. Chelidonium L.

72. *Ch. majus* L. – по затінених місцях, над потоками, біля стежок, у лісах, по чагарниках, на рудералізованих місцях. СІ. Artemisietea vulgaris, (Quercus-Fagetea). Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 42. Papaver L.

73. *P. rhoeas* L. – у посівах, при дорогах, на рудералізованих місцях, поблизу житла. СІ. Artemisietea vulgaris, (Stellarietea mediae). Мезо-ксерофіт. Евтроф. Терофіт. Спорадично.

РОДИНА 19. FUMARIACEAE

Рід 43. Corydalis DC.

74. *C. cava* (L.) Schweigg. et Koerte – на свіжих слабокислих або нейтральних, багатих гумусних ґрунтах, у світлих листяних лісах. СІ. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Геофіт. Спорадично.

75. *C. solida* (L.) Clairv. – на свіжих слабокислих гумусних супіщаних і суглинистих ґрунтах, у листяних і мішаних лісах. СІ. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Геофіт. Спорадично.

Рід 44. Fumaria L.

76. *F. officinalis* L. – на полях, городах, біля доріг, на рудералізованих місцях. СІ. Artemisietea vulgaris, (Stellarietea mediae). Мезофіт. Евтроф. Терофіт. Рідко.

РОДИНА 20. CARYOPHYLLACEAE

Рід 45. Arenaria L.

77. *A. serpyllifolia* L. subsp. *glutinosa* (Mert. et Koch) Arcang. – на узліссях, біля доріг, на відслоненнях. СІ. Molinio-Arrhenatheretea, Sedo-Scleranthetea, (Festuco-Brometea). Мезо-ксерофіт. Оліго-мезотроф. Терофіт. Рідко.

Рід 46. Cerastium L.

78. *C. arvense* L. – на сухих луках, узліссях, по чагарниках, як бур'ян на полях. СІ. Molinio-Arrhenatheretea, Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Хамефіт. Рідко.

79. *C. holosteoides* Fries – на луках, лісових галявинах, узліссях, по чагарниках, з частим включенням у мезофільні трав'яні ценози. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Хамефіт, рідко як дворічник (у несприятливих умовах). Спорадично.

80. *C. sylvaticum* Waldst. et Kit. – у широколистяних і мішаних лісах, по чагарниках, на узліссях. Cl. Quercu-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Хамефіт. Спорадично.

Під 47. *Coccyanthe* (Reichenb.) Reichenb.

81. *C. flos-cuculi* (L.) Fourr. – на заболочених луках, у вільшинах, в угрупованнях комишу лісового та гігромезофільних осок; на алювіальних ґрунтах, на річкових терасах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезо-гірофіт. Евтроф. Хамефіт. Часто.

Під 48. *Cucubalus* L.

82. *C. baccifer* L. – на узліссях, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Trifolio-Geranietea, Rhamno-Prunetea. Мезофіт. Евтроф. Хамефіт. Спорадично.

Під 49. *Dianthus* L.

83. *D. armeria* L. – на узліссях, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Trifolio-Geranietea. Мезофіт. Евтроф. Терофіт. Рідко.

84. *D. carthusianorum* L. – на гірських луках, узліссях, по чагарниках, на свіжих ґрунтах. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Мезо-ксерофіт. Мезотроф. Хамефіт. Рідко.

85. *D. commutatus* (Zapal.) Klok. – на луках, у заростях чагарників, по схилах, на свіжих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Хамефіт. Рідко (кв. 39 Крушельницького лісництва).

86. *D. compactus* Kit. – на післялісових луках, лісових галявинах, полонинах, у заростях чагарників, по схилах. Cl. Betulo-Adenostyletea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Індиферентний вид. Хамефіт. Рідко.

87. *D. deltoides* L. – на суходільних луках, узліссях, лісових галявинах, по чагарниках, на схилах, на свіжих кам'янистих ґрунтах, переважно на невапнистих субстратах (правобережжя р. Кам'янка у Сколівському лісництві). Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Trifolio-Geranietea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Хамефіт. Рідко.

88. *D. glabriusculus* (Kit.) Borb. – на суходільних луках, по трав'яних схилах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Під 50. *Melandrium* Roehl.

89. *M. album* (Mill.) Garcke – у світлих лісах, на узліссях, на зрубках, уздовж лісових доріг, на свіжих багатих ґрунтах. Належить до групи вторинних і синантропних рослинних угруповань. Cl. Artemisietea vulgaris, (Stellarietea mediae). Мезофіт. Евтроф. Озимий терофіт. Рідко.

90. *M. dioicum* (L.) Coss. et Germ. – у прибережних вільшинах, у листяних, хвойних і мішаних лісах, на зрубках, уздовж лісових доріг, на вологих луках, узліссях, на свіжих багатих ґрунтах. Сl. Quercu-Fagetea, Betulo-Adenostyletea. Мезофіт. Евтроф. Озимий терофіт. Спорадично.

Рід 51. *Moehringia* L.

91. *M. trinervia* (L.) Clairv. – переважно в широколистяних лісах, по чагарниках, берегах рік. Сl. Quercu-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Терофіт. Часто.

Рід 52. *Myosoton* Moench

92. *M. aquaticum* (L.) Moench – на вологих затінених місцях, по берегах річок, на сирих луках. Сl. Artemisietea vulgaris, Quercu-Fagetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезо-гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 53. *Oberna* Adans.

93. *O. behen* (L.) Ikonn. – на післялісових луках, узліссях, по чагарниках, у розріджених листяних лісах. Сl. Trifolio-Geranietea, Molinio-Arrhenatheretea, (Stellarietea mediae). Мезофіт. Мезотроф. Хамефіт. Рідко.

Рід 54. *Sagina* L.

94. *S. procumbens* L. – на вологих післялісових луках, лісових галявинах, по берегах річок, на піщаних місцях. Сl. Molinio-Arrhenatheretea, Isoëto-Nanojuncetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 55. *Saponaria* L.

95. *S. officinalis* L. – на луках, узліссях, по чагарниках, берегах річок і потоків. Сl. Salicetea purpureae, Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Оліготроф. Гемікриптофіт. Рідко (нижня частина басейну р. Кам'янка).

Рід 56. *Scleranthus* L.

96. *S. annuus* L. – на відкритих піщаних місцях, полях, біля доріг. Сl. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Мезо-ксерофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко (Майданське, Підгородцівське лісництва).

97. *S. uncinatus* Schur – на піщаних наносах річок і потоків, у межах лісового поясу. Сl. Artemisietea vulgaris, Sedo-Scleranthetea. Ксеро-мезофіт. Оліготроф. Терофіт. Рідко.

Рід 57. *Silene* L.

98. *S. dichotoma* Ehrh. – на полях, у посівах, по відслоненнях. Сl. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт, рідко – озимий терофіт. Рідко.

99. *S. gallica* L. – адвентивний бур'ян на полях і пасовищах. Сl. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

100. *S. nutans* L. – на узліссях і лісових галявинах, по чагарниках, у розріджених листяних і мішаних лісах. Сl. Trifolio-Geranietea, Quercu-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Під 58. *Spergula* L.

101. *S. arvensis* L. – на супіщаних ґрунтах, як бур'ян на полях, засмічених і піщаних місцях у долинах рік. Cl. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris, Sedo-Scleranthetea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

Під 59. *Spergularia* (Pers.) J. et C. Presl

102. *S. rubra* (L.) J. et C. Presl – на піщаних відкритих місцях, перелогах, пасовищах, біля доріг, у долинах річок, як бур'ян на полях. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Artemisietea vulgaris. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Озимий терофіт. Рідко.

Під 60. *Stellaria* L.

103. *S. alsine* Grimm – на вологих місцях, заболочених луках. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, (Montio-Cardaminetea). Гігро-мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

104. *S. graminea* L. – на луках, лісових галявинах, узліссях, переважно на свіжих і вологих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

105. *S. holostea* L. – на свіжих і вологих, невапнистих, добре аерованих гумусних ґрунтах, у широколистяних і мішаних лісах, по чагарниках. Cl. Quercus-Fagetetea. Мезофіт. Евтроф. Кальцефоб. Хамефіт. Часто.

106. *S. media* (L.) Vill. – по берегах рік, на лісових галявинах, на городах і рудералізованих місцях. Cl. (Stellarietea mediae), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт, озимий терофіт, іноді – малорічник. Часто.

107. *S. nemorum* L. – на затінених вологих місцях, у широколистяних (головним чином букових) і мішаних лісах, у прибережних вільшинах, у високотрав'ї, над потоками. Cl. Quercus-Fagetetea, Betulo-Adenostyletea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Часто.

108. *S. palustris* Retz. – на вологих торф'янистих ґрунтах, на луках, болотах, по берегах річок. Cl. Scheuchzerio-Caricetea. Гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко (Сколівське і Завадківське лісництва).

Під 61. *Steris* Adans.

109. *S. viscaria* (L.) Rafin. – на сухих луках, узліссях, лісових галявинах, відкритих схилах, на багатих ґрунтах. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Ксеро-мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт (факультативний хамефіт). Рідко.

РОДИНА 21. CHENOPODIACEAE

Під 62. *Atriplex* L.

110. *A. oblongifolia* Waldst. et Kit. – на супіщаних ґрунтах, по берегах річок, у посівах, на засмічених місцях. Cl. Artemisietea vulgaris, (Stellarietea mediae). Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко. (Вид наведений за: Соломаха, Якушенко, Крамарець та ін., 2004, с. 146).

111. *A. patula* L. – на багатих мінеральними солями місцях: уздовж доріг, у садах, як бур'ян на полях, городах, рудералізованих місцях. Cl. Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Спорадично.

Рід 63. *Chenopodium* L.

112. *Ch. album* L. – на свіжих багатих ґрунтах, на полях, городах, біля доріг, на рудералізованих місцях. Cl. Artemisietea vulgaris, (Stellarietea mediae). Мезофіт. Евтроф. Терофіт. Спорадично.

113. *Ch. botrys* L. – на сухих місцях уздовж доріг, зрідка – на прибережному алювії річок. Cl. Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Терофіт. Рідко.

114. *Ch. glaucum* L. – по берегах річок і ставів, на заплавах луках, городах і рудералізованих місцях, біля доріг. Cl. Artemisietea vulgaris, (Asteretea tripolium, Bidentetea tripartiti). Мезофіт. Евтроф. Терофіт. Рідко.

115. *Ch. polyspermum* L. – на свіжих багатих ґрунтах, на полях, у садах, на городах і рудералізованих місцях. Cl. Artemisietea vulgaris, (Stellarietea mediae, Bidentetea tripartiti). Мезофіт. Евтроф. Терофіт. Рідко.

РОДИНА 22. POLYGONACEAE

Рід 64. *Bistorta* Hill

116. *B. major* S. F. Gray – на світлих місцях, на глибоких свіжих і вологих багатих гумусних суглинистих ґрунтах, на луках, у заростях осоки. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Phragmito-Magnocaricetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Часто.

Рід 65. *Fallopia* Adans.

117. *F. convolvulus* (L.) A. Löve – на рудералізованих місцях, у маргінальних узлісних угрупованнях. Cl. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris, Trifolio-Geranietea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

118. *F. dumetorum* (L.) Holub – серед чагарників, на схилах, по берегах водойм, як бур'ян на городах і в посівах. Cl. Artemisietea vulgaris, Querco-Fagetea, Trifolio-Geranietea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

Рід 66. *Persicaria* Hill

119. *P. hydropiper* (L.) Spach – на освітлених місцях, на глибоких свіжих і вологих гумусних ґрунтах, на заболочених луках. Cl. (Bidentetea tripartiti, Stellarietea mediae), Molinio-Arrhenatheretea. Гігрофіт. Евтроф. Терофіт. Спорадично.

120. *P. lapathifolia* (L.) S. F. Gray – на відкритих вологих місцях, по берегах річок, часто на супіщаних ґрунтах. Cl. (Bidentetea tripartiti), Molinio-Arrhenatheretea. Гігро-мезофіт. Оліготроф. Терофіт. Рідко.

121. *P. maculata* (Rafin.) A. et D. Löve – по берегах річок, на вологих луках; вторинно оселяється на полях і в лісах. Cl. (Stellarietea mediae, Bidentetea tripartiti), Molinio-Arrhenatheretea. Гігрофіт. Евтроф. Нітрофіл. Терофіт. Рідко.

122. *P. minor* (Huds.) Opiz – на вологих і заболочених луках, по берегах річок, канав, при дорогах, зрідка на полях. Cl. (Bidentetea tripartiti), Molinio-Arrhenatheretea. Гігрофіт. Евтроф. Терофіт. Рідко.

123. *P. mitis* (Schrank) Opiz ex Assenov – по вогких місцях, по берегах річок у вільшняках, по чагарниках. Cl. (Bidentetea tripartiti), Molinio-Arrhenatheretea, Quercu-Fagetea. Гігрофіт. Евтроф. Терофіт. Рідко.

Рід 67. *Polygonum L.*

124. *P. aviculare L. s. l.* – біля доріг, на відкритих рудералізованих місцях, на суглинистих ґрунтах. Cl. Artemisietea vulgaris, (Stellarietea mediae). Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Часто.

Рід 68. *Rumex L.*

125. *R. acetosa L.* – на вологих луках, у канавах, уздовж доріг, на вологих кислих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

126. *R. acetosella L.* – на вологих супіщаних, переважно бідних ґрунтах, на узліссях, лісових галявинах, луках, як бур'ян у посівах. Cl. (Stellarietea mediae), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Оліготроф. Гемікриптофіт. Часто.

127. *R. alpinus L.* – на вологих гумусних і багатих на азот ґрунтах, на пасовищах, на місцях кошарування (стілла) худоби, на лісових галявинах (Майданське лісництво – колишній хутір Мальмансталь, Сколівське лісництво – поблизу г. Лопата, Сколівський військовий лісгосп – у басейні р. Бутивля та на хребті г. Парашка). Cl. Betulo-Adenostyletea, Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Нітрофіт. Гемікриптофіт. Рідко.

128. *R. conglomeratus Murr.* – по берегах водойм, у ровах, на болотах, серед чагарників, на рудеральних місцях, уздовж доріг, у нижній частині лісового поясу. Cl. Artemisietea vulgaris, Molinio-Arrhenatheretea. Гігро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

129. *R. crispus L.* – на багатих ґрунтах, на сирих луках, у канавах, уздовж доріг і на рудералізованих місцях. Cl. (Stellarietea mediae), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

130. *R. rugosus Campd.* – на післялісових луках, узліссях, лісових галявинах, рідше у гірських лісах (на схилах г. Парашка), по берегах потоків, на вологих багатих ґрунтах. Cl. Betulo-Adenostyletea, Molinio-Arrhenatheretea. Гігро-мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

131. *R. sanguineus L.* – на узліссях, по схилах, чагарниках, на вологих багатих ґрунтах. Cl. Quercu-Fagetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

132. *R. sylvestris (Lam.) Wallr.* – на узліссях, лісових галявинах, на задернованих схилах, по чагарниках, на свіжих і вологих багатих гумусних ґрунтах. Cl. Quercu-Fagetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

РОДИНА 23. FAGACEAE

Рід 69. *Fagus* L.

133. *F. sylvatica* L. – є однією з основних лісотворних порід. Утворює чисті та мішані високопродуктивні деревостани на еутрикових камбісолях. СІ. Quercso-Fagetea, (Quercetea robori-petraeae). Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Звичайно.

Рід 70. *Quercus* L.

134. *Q. robur* L. – у широколистяних і мішаних лісах, на сухих і свіжих, часто кам'янистих, ґрунтах. Лісовий масив з перевагою у складі дуба звичайного (імовірно, штучного походження) знаходиться на околиці с. Дубина (кв. 4 Бутивлянського лісництва). СІ. Quercso-Fagetea, (Quercetea robori-petraeae). Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Рідко.

135. *Q. rubra* L. – у широколистяних і мішаних лісах, на свіжих багатих ґрунтах. На території НПП – інтродуцент, який інколи використовують для створення лісових культур, зокрема у Сколівському (кв. 3) та деяких інших лісництвах. СІ. Quercso-Fagetea, (Quercetea robori-petraeae), Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Рідко.

РОДИНА 24. BETULACEAE

Рід 71. *Alnus* Hill

136. *A. glutinosa* (L.) Gaerth. – на вологих і сирих багатих ґрунтах, по берегах річок, на болотистих місцях. Унікає вапнистих субстратів. На території НПП домінує в угрупованнях у кв. 12 Сколівського лісництва на правобережжі р. Опір, у складі насаджень трапляється в околицях м. Сколе. СІ. Alnetea glutinosae, Quercso-Fagetea. Гігро-мезофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Фанерофіт. Рідко.

137. *A. incana* (L.) Moench – на вологих і сирих суглинистих і супіщаних ґрунтах, на нижніх терасах річок, уздовж потоків, на заболочених місцях. СІ. Quercso-Fagetea. Гігро-мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Звичайно.

Рід 72. *Betula* L.

138. *B. pendula* Roth – на зрубках, як компонент у листяних і мішаних лісах. Іноді утворює чисті деревостани (наприклад, у кв. 3 Сколівського лісництва). СІ. Quercso-Fagetea, Vaccinio-Piceetea, (Quercetea robori-petraeae). Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Звичайно.

139. *B. pubescens* Ehrh. – у сирих лісах, на болотах. СІ. Vaccinio-Piceetea, Охусосо-Sphagnetea. Мезо-гігрофіт. Оліго-мезотроф. Фанерофіт. Рідко.

Рід 73. *Carpinus* L.

140. *C. betulus* L. – у широколистяних і мішаних лісах, на свіжих багатих ґрунтах. Іноді утворює вторинні монодомінантні деревостани (кв. 2, 17 Сколівського лісництва). СІ. Quercso-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Звичайно.

Під 74. *Corylus L.*

141. *C. avellana L.* – у світлих широколистяних і мішаних лісах, на узліссях, зрубках, на багатих гумусних ґрунтах. СІ. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Звичайно.

Під 75. *Duschekia Opiz*

142. *D. abnobetula (Ehrh.) Pouzar* – на скелях, осипах, уздовж гірських струмків, по високогірних схилах, у субальпійському поясі (на хребті г. Парашка); на вологих суглинистих ґрунтах. СІ. Betulo-Adenostyletea, (Vaccinio-Roseetea). Гігро-мезофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Нанофанерофіт. Поодинокі локалітети.

РОДИНА 25. CLUSIACEAE

Під 76. *Hypericum L.*

143. *H. hirsutum L.* – у букових лісах. СІ. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Дуже рідко (Мілкіна, Дейнека, Приндак, 2011).

144. *H. humifusum L.* – на луках, кам'янистих та піщаних схилах. СІ. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Хамефіт (факультативно – як терофіт або малорічник). Рідко.

145. *H. maculatum Crantz* – на свіжих і вологих ґрунтах, на луках, по чагарниках, на зрубках, узліссях. СІ. Molinio-Arrhenatheretea, Betulo-Adenostyletea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Часто.

146. *H. montanum L.* – на лісових галявинах, по чагарниках. СІ. Quercus-Fagetea, Molinio-Arrhenatheretea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт.

147. *H. perforatum L.* – на світлих і напівзатінених місцях, у світлих лісах, на узліссях, зрубках, луках, на сухих і свіжих кислих або нейтральних, супіщаних і суглинистих ґрунтах. СІ. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

148. *H. quadrangulum L.* – на вологих луках, узліссях, по схилах, на суглинистих ґрунтах. СІ. Molinio-Arrhenatheretea. Гігро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

РОДИНА 26. ERICACEAE

Під 77. *Bruckenthalia (Salisb.) Reichenb.*

149. *B. spiculifolia (Salisb.) Reichenb.* – на післялісовій луці на північно-східному схилі макросхилу хребта Зелем'янка, поблизу південно-східної межі парку (окол. с. Кам'янка, на межі зі Сколівським лісництвом). СІ. Nardo-Callunetea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Хамефіт. Поодинокі локалітети (оскільки популяція локалізована безпосередньо на межі парку, існує велика ймовірність знахідки виду на території НПП).

Рід 78. *Calluna Salisb.*

150. *C. vulgaris* (L.) Hull – на узліссях, суходільних луках, по задернованих схилах, переважно на кислих ґрунтах. Cl. Nardo-Callunetea, Vaccinio-Piceetea. Ксеро-мезофіт. Оліготроф. Хамефіт. Спорадично.

Рід 79. *Hylocomium Hill*

151. *H. monotropa* Crantz – на вологих кислих, багатих на гумус ґрунтах, у листяних, мішаних і хвойних лісах. Cl. Vaccinio-Piceetea, Quercu-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Геофіт. Рідко.

Рід 80. *Mnium Salisb.*

152. *M. uniflorum* (L.) A. Gray – у смерекових і мішаних лісах, на свіжих кислих гумусних ґрунтах. Cl. Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Хамефіт. Геофіт. Рідко.

Рід 81. *Orthocentrus Rafin.*

153. *O. secunda* (L.) House – у хвойних, мішаних, рідше листяних лісах. Cl. Vaccinio-Piceetea, (Quercetea robori-petraeae), Quercu-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Хамефіт. Рідко (Майданське та Сколівське лісництва).

Рід 82. *Oxycoccus Hill*

154. *O. palustris* Pers. – на оліготрофних сфагнових болотах (оліготрофні пухівково-сфагнові болота в урочищах “Журавлине” та “Селище”). Cl. Oxucosso-Sphagnetetea, Vaccinio-Piceetea. Гігрофіт. Оліготроф. Хамефіт. Поодинокі локалітети (Сколівське і Завадківське лісництва).

Рід 83. *Pyrola L.*

155. *P. minor* L. – у хвойних, листяних і мішаних лісах, на узліссях, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Vaccinio-Piceetea, (Quercetea robori-petraeae). Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

156. *P. rotundifolia* L. – у хвойних лісах, на вологих затінених схилах, на багатих ґрунтах. Cl. Vaccinio-Piceetea, (Quercetea robori-petraeae), Quercu-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко (Сколівське лісництво, кв. 3).

Рід 84. *Vaccinium L.*

157. *V. myrtillus* L. – у хвойних і мішаних лісах, на полонинах, на лісових галявинах і узліссях, торфовищах, на свіжих кислих ґрунтах. Cl. Vaccinio-Piceetea, (Quercetea robori-petraeae), Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Нанофанерофіт. Звичайно.

158. *V. uliginosum* L. – на свіжих і вологих кислих ґрунтах, на оліготрофних сфагнових болотах (болото “Селище” поблизу с. Завадка). Cl. Oxucosso-Sphagnetetea, Vaccinio-Piceetea. Гігро-мезофіт. Оліготроф. Кальцефоб. Нанофанерофіт, іноді – мікрофанерофіт. Поодинокі локалітети (Завадківське лісництво).

159. *V. vitis-idaea* L. – у хвойних і мішаних лісах, на полонинах, на болотах, на свіжих бідних кислих грубогумусних ґрунтах. Cl. Vaccinio-Piceetea, Nardo-Callunetea, Охусоссо-Sphagnetetea. Мезофіт. Оліготроф. Кальцефоб. Хамефіт. Часто.

РОДИНА 27. PRIMULACEAE

Рід 85. *Anagallis* L.

160. *A. arvensis* L. – як бур'ян на полях, на рудералізованих місцях, уздовж залізничних колій, на свіжих ґрунтах. Cl. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

Рід 86. *Lysimachia* L.

161. *L. nemorum* L. – поблизу водойм, на сирих луках, у прибережних чагарниках, вільшинах, у тінистих лісах. Cl. Quercu-Fagetea, Alnetea glutinosae. Гігро-мезофіт. Евтроф. Хамефіт. Часто.

162. *L. nummularia* L. – на вологих луках, біля канав, по берегах потоків, на вологих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Quercu-Fagetea, Alnetea glutinosae. Гігро-мезофіт. Евтроф. Хамефіт. Часто.

163. *L. vulgaris* L. – по затінених сирих місцях: у прибережних чагарниках, по краях боліт, по берегах річок, в угрупованнях комишу лісового. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Quercu-Fagetea, Alnetea glutinosae, Bidentetea tripartiti. Мезо-гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

Рід 87. *Primula* L.

164. *P. elatior* (L.) Hill – на вологих гумусних суглинистих ґрунтах, у світлих вологих листяних лісах, на гірських луках, на узліссях. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Quercu-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 88. *Soldanella* L.

165. *S. marmarosiensis* Klášť. (*S. hungarica* auct. fl. ucrainicum non Simonk.) – у криволіссі біля верхньої межі лісового поясу (на хребті г. Парашки), на узліссях. Cl. Vaccinio-Piceetea, Nardo-Callunetea, Betulo-Adenostiletea. Мезофіт. Оліготроф. Гемікриптофіт. Дуже рідко.

166. *S. montana* Willd. – у лісах, у криволіссі біля верхньої межі лісового поясу, на узліссях. Cl. Vaccinio-Piceetea, Nardo-Callunetea, Betulo-Adenostiletea. Мезофіт. Оліготроф. Гемікриптофіт. Рідко. (Вид наведений за: Соломаха, Якушенко, Крамарець та ін., 2004, с. 153, імовірність його наявності на території регіону є дуже мала й потребує ретельної перевірки).

Рід 89. *Trientalis* L.

167. *T. europaea* L. – у лісах, по чагарниках, на задернованих схилах, на свіжих кислих ґрунтах. Cl. Vaccinio-Piceetea, (Quercetea robori-petraeae). Мезофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Геофіт. Рідко.

РОДИНА 28. VIOLACEAE

Рід 90. *Viola* L.

168. *V. arvensis* Murr. – на свіжих та сухих ґрунтах, на межах, пасовищах, на рудералізованих місцях. Cl. (Stellarietea mediae), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт, іноді – озимий терофіт. Рідко.

169. *V. canina* L. – на післялісових луках, деградованих пасовищах, на супіщаних ґрунтах. Cl. Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

170. *V. × contempta* Jord. – на кам'янистих схилах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Терофіт, іноді – озимий терофіт. Рідко.

171. *V. dacica* Borb. – на післялісових луках біля верхньої межі лісу на г. Парашка, на свіжих гумусних ґрунтах. Cl. Nardo-Callunetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко. Наведення для території парку *V. declinata* Waldst. et Kit. потребує ретельної перевірки.

172. *V. hirta* L. – на світлих місцях, переважно на вапнистих ґрунтах, на лісових галявинах, по чагарниках, на узліссях, у світлих лісах. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea, Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

173. *V. matutina* Klok. – на післялісових луках, на узліссях, біля доріг. Cl. Nardo-Callunetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт, іноді – озимий терофіт. Рідко. (Наведено за: Соломаха, Якушенко, Крамарець та ін., 2004, с. 148. Наявність цього виду у флорі регіону потребує додаткових підтверджень).

174. *V. mirabilis* L. – у мішаних і широколистяних лісах, на узліссях, по чагарниках. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

175. *V. montana* L. – у мішаних і широколистяних лісах, на узліссях, по чагарниках, на заплавних луках. Cl. Quercus-Fagetea, Molinio-Arrhenatheretea (?). Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

176. *V. odorata* L. – на світлих місцях, на зарослих чагарниками лісових галявинах, у світлих листяних лісах, на багатих на гумус і мінеральні речовини ґрунтах. Cl. Artemisietea vulgaris, Quercus-Fagetea, Trifolio-Geranietea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

177. *V. palustris* L. – на вологих, бідних на мінеральні речовини, кислих ґрунтах, на торфових болотах і болотистих луках. Cl. Scheuchzerio-Caricetea. Гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко, зокрема в околицях с. Коростів.

178. *V. reichenbachiana* Jord. ex Boreau – на свіжих багатих ґрунтах, у широколистяних, хвойних і мішаних лісах. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко (Сколівське лісництво).

179. *V. riviniana* Reichenb. – у світлих широколистяних і мішаних лісах, на свіжих гумусних ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea, (Quercetea robori-petraeae). Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

180. *V. tricolor* L. – на післялісових луках. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea, (Stellarietea medii). Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

РОДИНА 29. TAMARICACEAE

Рід 91. *Myricaria* Desv.

181. *M. germanica* (L.) Desv. – по берегах і в долинах річок, на річковому алювію. Cl. Salicetea purpureae. Мезофіт. Мезотроф. Нанофанерофіт. Рідко (Підгородцівське лісництво).

РОДИНА 30. SALICACEAE

Рід 92. *Populus* L.

182. *P. tremula* L. – на узліссях, зрубках, у молодих світлих лісах, іноді біля доріг і по краях сіножатей. Cl. Querco-Fagetea, (Quercetea robori-petraeae), Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Звичайно.

Рід 93. *Salix* L.

183. *S. alba* L. – по берегах річок, на вологих луках, у вологих лісах, уздовж доріг. Cl. Salicetea purpureae, Alnetea glutinosae. Гігро-мезофіт. Евтроф. Фанерофіт. Спорадично.

184. *S. aurita* L. – на болотах, у вологих лісах, по берегах водойм, на заболочених луках. Cl. Salicetea purpureae, Alnetea glutinosae. Гігро-мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Спорадично.

185. *S. caprea* L. – на вологих і свіжих ґрунтах, на зрубках, у молодняках, на вологих луках, по берегах потоків, у прибережних вільшинах. Cl. Epilobietea angustifolia, чагарникові зруби. Cl. Querco-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Часто.

186. *S. cinerea* L. – на болотах, вологих луках, у вологих лісах, прибережних вільшинах, на вологих багатих ґрунтах. Cl. Alnetea glutinosae, Scheuchzerio-Caricetea. Гігро-мезофіт. Евтроф. Фанерофіт. Часто.

187. *S.* × *coriacea* J. Forbes (*S. myrsinifolia* Salisb. × *S. aurita* L.) – по берегах річок, на вологих і заболочених луках, у прибережних вільшинах, на багатих ґрунтах. Cl. Salicetea purpureae. Гігро-мезофіт. Евтроф. Фанерофіт. Рідко.

188. *S. fragilis* L. – по берегах річок, на вологих і заболочених луках, у лісах, прибережних вільшинах, уздовж доріг, на багатих ґрунтах. Cl. Salicetea purpureae. Гігро-мезофіт. Евтроф. Фанерофіт. Спорадично.

189. *S. myrsinifolia* Salisb. – на болотах (кв. 3 Сколівського лісництва), вологих і заболочених луках, у лісах, прибережних вільшинах, на багатих ґрунтах. Cl. Alnetea glutinosae, Scheuchzerio-Caricetea. Мезо-гігрофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Рідко.

190. *S. pentandra* L. – на болотах, вологих луках, у вологих лісах, по берегах рік. Cl. Alnetea glutinosae. Мезо-гігрофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Спорадично.

191. *S. purpurea* L. – по берегах рік, на намивних острівцях, на вологих ґрунтах. Cl. Salicetea purpureae. Гігро-мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Рідко.

192. *S. silesiaca* Willd. – у буковому криволіссі біля верхньої межі лісу, на свіжих гумусних ґрунтах. Cl. Quercio-Fagetea, Vaccinio-Piceetea, Epilobietea angustifolii. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Рідко.

193. *S. × subaurita* N. J. Anderson (*S. aurita* L. × *S. silesiaca* Willd.) – по берегах річок, на вологих ґрунтах. Cl. Salicetea purpureae. Гігро-мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Рідко.

194. *S. × subcaprea* N. J. Andersson (*S. caprea* L. × *S. silesiaca* Willd.) – по краю оліготрофного пухівково-сфагнового болота “Мертве озеро”. Cl. Oxycocco-Sphagnetea. Гігро-мезофіт. Евтроф. Фанерофіт. Рідко.

195. *S. triandra* L. – по берегах річок, на болотах, вогких луках, на сирих місцях. Cl. Salicetea purpureae. Гігро-мезофіт. Евтроф. Фанерофіт. Рідко.

196. *S. viminalis* L. – по берегах рік та інших водойм, на вологих багатих ґрунтах. Cl. Salicetea purpureae. Мезофіт. Евтроф. Фанерофіт. Рідко.

РОДИНА 31. BRASSICACEAE

Рід 94. *Alliaria* Heist. ex Fabr.

197. *A. petiolata* (Bieb.) Cavara et Grande – у широколистяних лісах, по чагарниках, на затінених місцях, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Quercio-Fagetea, Artemisietea vulgaris, Epilobietea angustifolii (Sambucetalia). Мезофіт. Евтроф. Озимий терофіт. Рідко (Сколівське лісництво).

Рід 95. *Arabis* L.

198. *A. gerardii* (Bess.) Koch – на луках, перелогах, сухих схилах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Artemisietea vulgaris, (Festuco-Brometea). Гігро-мезофіт. Мезотроф. Терофіт, іноді – озимий терофіт. Гемікриптофіт. Рідко.

199. *A. sagittata* (Bertol.) DC. – на луках, узліссях, по чагарниках, на свіжих ґрунтах. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea, Artemisietea vulgaris, Мезофіт. Мезотроф. Терофіт, іноді – озимий терофіт. Рідко.

Рід 96. *Armoracia* Gaertn., Mey. et Schreb.

200. *A. rusticana* Gaertn., Mey. et Schreb. – на городах, поблизу житла, на рудералізованих місцях поблизу населених пунктів. Cl. Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 97. *Barbarea* R. Br.

201. *B. vulgaris* R. Br. – на вологих щербенистих супіщаних і суглинистих ґрунтах з високим вмістом мінеральних речовин, на луках, по схилах, на лісових галявинах, по берегах рік, уздовж доріг, іноді як бур’ян. Cl. Artemisietea vulgaris, Salicetea purpureae. Мезофіт. Мезотроф. Озимий терофіт. Рідко.

Рід 98. *Berteroa* DC.

202. *B. incana* (L.) DC. – уздовж доріг, на пасовищах, як бур’ян на полях. Cl. Artemisietea vulgaris. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Під 99. Brassica L.

203. *B. campestris* L. – бур'ян у посівах, на городах, біля доріг, на рудеральних місцях. Cl. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Терофіт. Рідко.

Під 100. Bunias L.

204. *B. orientalis* L. – біля доріг. Cl. Artemisietea vulgaris, Molinio-Arrhenatheretea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

Під 101. Capsella Medik.

205. *C. bursa-pastoris* (L.) Medik. – як бур'ян на полях, біля житла, при дорогах, на луках і рудералізованих місцях. Cl. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Часто.

Під 102. Cardamine L.

206. *C. amara* L. – по берегах рік та ставів, на вологих місцях, у лісах, по краях боліт, на луках, уздовж лісових струмків, на вологих багатих ґрунтах. Cl. (Montio-Cardaminetea), Quercu-Fagetea, Molinio-Arrhenatheretea. Гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

207. *C. flexuosa* With. – на вологих місцях, по лісах, на вологих супіщаних ґрунтах. Cl. Quercu-Fagetea. Гігро-мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Терофіт. Рідко.

208. *C. impatiens* L. – у широколистяних і мішаних лісах, на узліссях, по чагарниках, по берегах рік, на затінених вологих місцях, у прибережних вільшинах. Cl. Quercu-Fagetea, Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Терофіт, іноді – озимий терофіт. Спорадично.

209. *C. pratensis* L. – на вологих луках, по краях боліт, по чагарниках, на вологих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Гігро-мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Під 103. Cardaminopsis (C. A. Mey.) Hayek

210. *C. arenosa* (L.) Hayek – на пісках і відслоненнях різних порід, по схилах, на свіжих ґрунтах. Cl. (Thlaspietea rotundifolii), Molinio-Arrhenatheretea, Sedo-Sclerantetea. Мезофіт. Мезотроф. Озимий терофіт. Рідко.

211. *C. halleri* (L.) Hayek – у широколистяних та, іноді, мішаних лісах, значно рідше на вологих післялісових луках. Cl. Quercu-Fagetea, (Molinio-Arrhenatheretea). Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт (факультативний терофіт). Рідко.

Під 104. Dentaria L.

212. *D. bulbifera* L. – на свіжих і вологих слабкокислих суглинистих ґрунтах, у тінистих широколистяних і мішаних лісах. Cl. Quercu-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Геофіт. Звичайно.

213. *D. glandulosa* Waldst. et Kit. – на вологих і свіжих багатих суглинистих ґрунтах, у букових і мішаних лісах. Cl. Quercu-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Геофіт. Звичайно.

Рід 105. *Hesperis* L.

214. *H. candida* Kit. ex Müggenb., Kanitz et Knapp – у лісах, по чагарниках, на післялісових луках. Cl. *Artemisietea vulgaris*, *Epilobietea angustifolii*. Мезофіт. Евтроф. Озимий терофіт. Рідко.

215. *H. matronalis* L. – у лісах, по чагарниках, на післялісових луках, до верхньої межі лісового поясу. Часто розводять в садах і дичавіє. Cl. *Molinio-Arrhenatheretea*, *Epilobietea angustifolii*, *Quercu-Fagetea* (?). Мезофіт. Евтроф. Озимий терофіт. Рідко.

Рід 106. *Lepidium* L.

216. *L. campestre* (L.) R. Br. – біля доріг, на рудералізованих місцях, перелогах, іноді на сухих схилах і збитих вигонах. Cl. *Molinio-Arrhenatheretea* (*All. Polygonion avicularis*), *Arthemisietea vulgaris* (*O. Onopordetalia acanthii*). Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

Рід 107. *Lunaria* L.

217. *L. rediviva* L. – на свіжих і вологих слабокислих суглинистих ґрунтах, у широколистяних лісах. Cl. *Quercu-Fagetea*. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Часто. Інколи домінує в покриві букових лісів (Майданське та Сколівське лісництва). – ЧКУ 2009.

Рід 108. *Raphanus* L.

218. *R. raphanistrum* L. – на свіжих бідних супіщаних і легкосуглинистих ґрунтах, на полях, при дорогах, на рудералізованих місцях. Cl. (*Stellarietea mediae*), *Artemisietea vulgaris*. Мезофіт. Оліготроф. Терофіт. Рідко.

Рід 109. *Rorippa* Scop.

219. *R. amphibia* (L.) Bess. – на болотистих, багатих на мінеральні речовини ґрунтах, у стоячих і повільно текучих водах, по берегах рік та інших водойм, на мілководді, у прибережних заростях і канавах. Cl. *Phragmitetea*, *Alnetea glutinosae*. Гідрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт, факультативний гідрофіт. Рідко.

220. *R. austriaca* (Crantz) Bess. – на вологих луках, на сирих місцях, на вологих багатих ґрунтах. Cl. *Artemisietea vulgaris*, *Molinio-Arrhenatheretea* (?). Мезо-гідрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

221. *R. palustris* (L.) Bess. – на заболочених луках, поблизу води: по берегах водойм, боліт. Cl. (*Bidentetea tripartiti*), *Molinio-Arrhenatheretea*. Гідрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

222. *R. sylvestris* (L.) Bess. – на вологих багатих ґрунтах, на луках, у канавах, по берегах рік та озер, часто на рудералізованих місцях і поблизу житла. Cl. (*Stellarietea mediae*), *Molinio-Arrhenatheretea*, *Bidentetea tripartiti*, *Artemisietea vulgaris*. Гідро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 110. *Sisymbrium* L.

223. *S. officinale* (L.) Scop. – біля доріг, на рудералізованих місцях, поблизу

житла. Cl. Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Терофіт. Рідко.

Рід 111. *Thlaspi* L.

224. *T. arvense* L. – переважно на свіжих суглинистих ґрунтах, на полях, перелогах і рудералізованих місцях, біля доріг. Cl. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

Рід 112. *Turritis* L.

225. *T. glabra* L. – на скелях, відкритих схилах. Cl. (Molinio-Arrhenatheretea), Sedo-Scleranthetea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт, іноді – озимий терофіт. Рідко.

РОДИНА 32. CISTACEAE

Рід 113. *Helianthemum* Hill

226. *H. ovatum* (Viv.) Dun. – на лісових галявинах, узліссях, по чагарниках, на пасовищах, на світлих сухих місцях. Cl. Nardo-Callunetea, Molinio-Arrhenatheretea (?). Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

РОДИНА 33. TILIACEAE

Рід 114. *Tilia* L.

227. *T. cordata* Mill. – у широколистяних лісах, біля доріг, поблизу житла, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Фанерофіт. Рідко (Бутивлянське та Сколівське лісництва).

228. *T. europaea* L. – узбіччя дороги в с. Підгородці на узліссі. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Рідко.

РОДИНА 34. MALVACEAE

Рід 115. *Lavatera* L.

229. *L. thuringiaca* L. – на луках, по чагарниках, як бур'ян на городах, уздовж доріг, на рудералізованих місцях. Cl. (Festuco-Brometea), Artemisietea vulgaris, Epilobieteae angustifoliae. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко, зокрема в нижній правобережній частині р. Кам'янка.

Рід 116. *Malva* L.

230. *M. neglecta* Wallr. – уздовж доріг, поблизу житла, на рудеральних місцях. Cl. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

231. *M. sylvestris* L. – по чагарниках, біля доріг, на полях, перелогах, поблизу житла, на рудералізованих місцях. Cl. Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Озимий терофіт. Рідко.

РОДИНА 35. ULMACEAE

Рід 117. *Ulmus* L.

232. *U. glabra* Huds. – на помірно вологих гумусних, багатих на мінеральні речовини ґрунтах, переважно у широколистяних лісах, заплавах річок. У кв. 19 Сколівського лісництва панує у складі деревостану на площі близько 0,3 га. Cl. Querc-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Фанерофіт. Рідко.

233. *U. laevis* Pall. – у широколистяних і мішаних лісах, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Querc-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Фанерофіт. Рідко.

РОДИНА 36. CANNABACEAE

Рід 118. *Humulus* L.

234. *H. lupulus* L. – у лісах, прибережних заростях, вільшняках, на вологих багатих ґрунтах. Cl. Alnetea glutinosae, Salicetea purpureae, Querc-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Ліана. Спорадично.

РОДИНА 37. URTICACEAE

Рід 119. *Urtica* L.

235. *U. dioica* L. – у лісах, прибережних заростях, на кам'янистих розсипах, у канавах, на рудералізованих місцях, біля житла. Cl. Artemisietea vulgaris, Salicetea purpureae, Querc-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Нітрофіл. Гемікриптофіт. Звичайно.

236. *U. urens* L. – на пасовищах, уздовж доріг, у садах, на городах, поблизу житла, на рудералізованих місцях, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Artemisietea vulgaris, Stellarietea mediae. Мезофіт. Евтроф. Терофіт. Рідко.

РОДИНА 38. EUPHORBIACEAE

Рід 120. *Euphorbia* L.

237. *E. amygdaloides* L. – переважно в широколистяних і мішаних лісах, у прибережних вільшинах, на свіжих багатих слабокислих суглинистих ґрунтах. Cl. Querc-Fagetea, Alnetea glutinosae. Мезофіт. Евтроф. Індиферентний вид. Хамефіт. Спорадично.

238. *E. carniolica* Jacq. – переважно в букових і мішаних лісах, на свіжих багатих ґрунтах, часто на вапнистих субстратах. Cl. Querc-Fagetea (?). Мезофіт. Евтроф. Кальцефіл. Гемікриптофіт. Рідко.

239. *E. carpatica* Woloszcz. – у широколистяних і мішаних лісах, на узліссях, по чагарниках, на кам'янистих схилах, до субальпійського поясу. Cl. Querc-Fagetea (?). Мезофіт. Мезотроф. Індиферентний вид. Гемікриптофіт. Рідко.

240. *E. cyparissias* L. – на світлих відкритих місцях, на сухих і свіжих суглинистих ґрунтах, у трав'яних угрупованнях на пасовищах. Cl. (Festuco-Brometea, Sedo-Scleranthetea), Molinio-Arrhenatheretea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф.

Гемікриптофіт. Рідко, зокрема в нижній частині басейну р. Кам'янка.

241. *E. helioscopia* L. – на відкритих рудеральних місцях, біля доріг, іноді як бур'ян на полях і городах. СІ. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

242. *E. stricta* L. – у широколистяних і мішаних лісах, по чагарниках і затінених рудеральних місцях. СІ. Artemisietea vulgaris, Quercu-Fagetea (?). Мезофіт. Евтроф. Терофіт. Рідко (Завадківське лісництво).

Рід 121. *Mercurialis* L.

243. *M. perennis* L. – на свіжих слабокислих багатих кам'янистих суглинчастих ґрунтах, у світлих букових, мішаних, рідше хвойних лісах (вторинних). СІ. Quercu-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Геофіт. Звичайно.

РОДИНА 39. THYMELAEACEAE

Рід 122. *Daphne* L.

244. *D. mezereum* L. – на свіжих слабокислих багатих ґрунтах, переважно у широколистяних і мішаних лісах. СІ. Quercu-Fagetea, (Betulo-Adenostyletea). Мезофіт. Евтроф. Мікрофанерофіт. Спорадично.

РОДИНА 40. CRASSULACEAE

Рід 123. *Hylotelephium* H. Ohba

245. *H. carpaticum* (G. Reuss) Soják – на вологих затінених скелях, трав'янистих схилах, узліссях, по берегах потоків. СІ. Betulo-Adenostyletea, Quercu-Fagetea (?). Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 124. *Sedum* L.

246. *S. acre* L. – на світлих, сухих місцях на піщано-кам'янистих субстратах: на скелях, розсипищах, кам'янистих схилах. СІ. (Asplenieta rupestris, Sedo-Scleranthetea), Artemisietea vulgaris. Ксерофіт. Оліготроф. Гемікриптофіт. Рідко (на скелях в урочищі “Тустань”).

РОДИНА 41. SAXIFRAGACEAE

Рід 125. *Chrysosplenium* L.

247. *Ch. alternifolium* L. – на вологих багатих ґрунтах, у листяних і мішаних лісах, біля канав, по берегах струмків та боліт. СІ. Quercu-Fagetea, Alnetea glutinosae, Salicetea purpureae. Мезо-гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко (Сколівське, Завадківське та Підгородцівське лісництва).

РОДИНА 42. GROSSULARIACEAE

Рід 126. *Grossularia* Hill

248. *G. reclinata* (L.) Mill. – у світлих, переважно листяних і мішаних

(букових, яворових, вільхових, грабових), лісах, на узліссях, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. СІ. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Мікрофанерофіт. Спорадично.

Рід 127. *Ribes* L.

249. *R. lucidum* Kit. – на кам'янистих схилах і розсипищах, у листяних, мішаних і хвойних лісах. Вид невибагливий до ґрунтів. Охоче оселюється на вапнистих субстратах. СІ. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Кальцефіл. Мікрофанерофіт. Рідко, зокрема у кв. 2 Сколівського лісництва.

250. *R. spicatum* Robson – у лісах, на узліссях, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. СІ. Alnetea glutinosae, Quercus-Fagetea, Alnetea glutinosae. Мезофіт. Евтроф. Мікрофанерофіт. Рідко.

РОДИНА 43. DROSERACEAE

Рід 128. *Drosera* L.

251. *D. rotundifolia* L. – на сфагнових оліготрофних болотах. СІ. Oxucoscosphagnetea. Комахоїдна рослина. Гігрофіт. Оліготроф. Кальцефоб. Гемікриптофіт. Поодинокі локалітети (оліготрофне пухівково-сфагнове болото “Журавлине” у Сколівському лісництві).

РОДИНА 44. ROSACEAE

Рід 129. *Agrimonia* L.

252. *A. eupatoria* L. – на свіжих і сухих багатих ґрунтах, на післялісових луках передових хребтів Карпат (Крушельницьке лісництво). СІ. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea, Trifolio-Geranietea. Мезо-ксерофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 130. *Alchemilla* L.

253. *A. gracilis* Opiz – на свіжих багатих ґрунтах, на луках, лісових галявинах, узліссях, на задернованих схилах. СІ. Nardo-Callunetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

254. *A. glabra* Neyg. – на вологих луках, при берегах струмків. СІ. Molinio-Arrhenatheretea. Гігро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

255. *A. monticola* Opiz – на свіжих багатих ґрунтах, на луках, пасовищах, задернованих схилах, узліссях. СІ. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

256. *A. subcrenata* Bus. – на післялісових луках і полонинах, по чагарниках, на свіжих і вологих ґрунтах. СІ. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

257. *A. xanthochlora* Rothm. – на післялісових луках, узліссях, до верхньої межі лісу, на свіжих багатих ґрунтах. СІ. Molinio-Arrhenatheretea, Betulo-Adenostyletea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 131. *Aruncus* Hill

258. *A. vulgaris* Rafin. – у лісах, на зрубках, узліссях, по чагарниках, у прибережних заростях, на свіжих слабокислих або нейтральних багатих гумусних щербенистих і суглинистих ґрунтах. Сl. Quercو-Fagetea, Betulo-Adenostyletea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 132. *Cerasus* Hill

259. *C. avium* (L.) Moench – у широколистяних і мішаних лісах, на лісових галявинах, узліссях, на свіжих багатих ґрунтах (Бутивлянське та Підгородцівське лісництва). Сl. Quercو-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Рідко.

260. *C. vulgaris* Mill. – на узліссях, біля житла (дуже рідко як здичавіле), на свіжих багатих ґрунтах. Сl. Quercو-Fagetea, Rhamno-Prunetea. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Рідко.

Рід 133. *Crataegus* L.

261. *C. leiomonogina* Klok. – у світлих листяних лісах, на узліссях, на кам'янистих осипищах і схилах, на свіжих багатих ґрунтах. Сl. Rhamno-Prunetea. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Рідко.

262. *C. lindmanii* Hrabětová-Uhrová – у широколистяних і мішаних лісах, на узліссях, по берегах рік, на свіжих багатих ґрунтах. Сl. Rhamno-Prunetea. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Рідко.

263. *C. lipskyi* Klok. – на узліссях, на кам'янистих осипищах і схилах, на свіжих багатих ґрунтах. Сl. Rhamno-Prunetea. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Рідко.

264. *C. rhipidophylla* Gaud. – у світлих листяних лісах, на узліссях, на кам'янистих осипищах і схилах, на свіжих багатих ґрунтах. Сl. Rhamno-Prunetea. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Рідко.

Рід 134. *Filipendula* Mill.

265. *F. denudata* (J. et C. Presl) Fritsch – у вологих широколистяних лісах, на узліссях, лісових галявинах, по берегах рік, у прибережних вільшинах, по чагарниках, на заболочених луках, на вологих багатих ґрунтах. Сl. Molinio-Arrhenatheretea, Quercو-Fagetea, Alnetea glutinosae. Мезо-гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Часто, уздовж більшості потоків II-III порядків.

266. *F. ulmaria* (L.) Maxim. – у вологих широколистяних лісах, на узліссях, лісових галявинах, по берегах річок, у прибережних вільшинах, по чагарниках, на заболочених луках, на вологих багатих ґрунтах. Сl. Molinio-Arrhenatheretea, Quercو-Fagetea, Alnetea glutinosae. Мезо-гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

267. *F. vulgaris* Moench – на помірно сухих багатих ґрунтах, на післялісових луках передових хребтів (Крушельницьке лісництво). Сl. Molinio-Arrhenatheretea, (Festuco-Brometea). Ксеро-мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 135. *Fragaria* L.

268. *F. vesca* L. – переважно на свіжих слабокислих ґрунтах, на зрубках, лісових галявинах, у розріджених листяних лісах, на освітлених схилах. Cl. Epilobietea angustifolii, Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Індиферентний вид. Гемікриптофіт. Часто.

Рід 136. *Geum* L.

269. *G. rivale* L. – на світлих місцях, на слабокислих багатих гумусних суглинистих ґрунтах, на вологих луках, поблизу водойм, по берегах потоків, на галявинах, заболочених місцях, у вільшинах. Cl. Quercus-Fagetea, Molinio-Arrhenatheretea, Alnetea glutinosae. Мезо-гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Часто.

270. *G. urbanum* L. – на рудералізованих місцях, біля житла, на освітлених схилах, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea, Molinio-Arrhenatheretea, Alnetea glutinosae. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 137. *Malus* Hill

271. *M. domestica* Borkh. – здичавіле по місцях колишніх поселень, подекуди у лісах і чагарниках. Cl. Quercus-Fagetea, Rhamno-Prunetea. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Рідко.

272. *M. sylvestris* Mill. – у світлих широколистяних і мішаних лісах, на узліссях, по чагарниках, на свіжих багатих гумусних ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea, Rhamno-Prunetea. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Рідко (Підгородцівське лісництво).

Рід 138. *Padus* Hill

273. *P. avium* Mill. – у лісах, на узліссях, по чагарниках, на вологих і свіжих гумусних ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea, Alnetea glutinosae. Мезофіт. Евтроф. Фанерофіт. Рідко, зокрема на правобережжі р. Опір у Сколівському лісництві.

Рід 139. *Potentilla* L.

274. *P. anserina* L. – на вологих ґрунтах, по берегах рік і водойм, на луках, полях, уздовж доріг, на пасовищах. Cl. Artemisietea vulgaris, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Часто.

275. *P. argentea* L. – на світлих місцях, на супіщаних ґрунтах, зокрема в петрофітних угрупованнях в ур. Тустань. Cl. Artemisietea vulgaris, Sedo-Scleranthetea. Мезо-ксерофіт. Оліготроф. Гемікриптофіт. Рідко.

276. *P. aurea* L. – на післялісових луках, лісових галявинах, задернованих схилах. Cl. Nardo-Callunetea, Betulo-Adenostyletea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

277. *P. erecta* (L.) Raeusch. – на вологих і помірно сухих кислих бідних на мінеральні солі ґрунтах, на луках, пасовищах, вересових пустищах, по узліссях, на торфовищах. Cl. Nardo-Callunetea, Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Гемікриптофіт. Звичайно.

278. *P. norvegica* L. – по берегах річок, на городах, на рудералізованих місцях, на вологих супіщаних ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

279. *P. reptans* L. – на вологих, багатих на мінеральні речовини ґрунтах, по берегах річок (зокрема на правобережжі р. Кам'янка у Сколівському лісництві), на луках, у канавах, по чагарниках, на полях і городах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 140. *Prunus* L.

280. *P. cerasifera* Ehrh. – при дорозі в с. Підгородці. Cl. Rhamno-Prunetea. Інтродуцент. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Рідко.

281. *P. spinosa* L. – на свіжих багатих ґрунтах, на узліссях букових і мішаних лісів, на передових хребтах Карпат, до м. Сколе. Cl. Rhamno-Prunetea, Quercro-Fagetea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Мезофанерофіт. Рідко.

Рід 141. *Pyrus* L.

282. *P. communis* L. – у світлич листяних лісах, по чагарниках. Cl. Rhamno-Prunetea, (Quercetea robori-petraeae). Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Рідко.

Рід 142. *Rosa* L.

283. *R. canina* L. – у листяних лісах, на узліссях, по схилах, по чагарниках, уздовж доріг. Cl. Rhamno-Prunetea. Мезофіт. Мезотроф. Мезофанерофіт. Рідко.

284. *R. pendulina* L. – переважно у листяних і мішаних лісах, на узліссях. Cl. Betulo-Adenostyletea, Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Мезофанерофіт. Рідко, зокрема під г. Корчанка.

285. *R. uncinella* Bess. – на узліссях, по схилах, чагарниках, уздовж доріг. Cl. Rhamno-Prunetea (?). Мезофіт. Мезотроф. Мезофанерофіт. Рідко.

Рід 143. *Rubus* L.

286. *R. caesius* L. – у широколистяних, хвойних і мішаних лісах, на зрубках, по чагарниках, берегах рік. Cl. Salicetea purpureae, Alnetea glutinosae, Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Мікрофанерофіт. Спорадично.

287. *R. hirtus* Waldst. et Kit. – у широколистяних, хвойних і мішаних лісах, на зрубках, по чагарниках, на багатих гумусних ґрунтах. Cl. Quercro-Fagetea, (Vaccinio-Piceetea), Epilobietea angustifolii. Мезофіт. Евтроф. Мікрофанерофіт. Звичайно.

288. *R. idaeus* L. – у широколистяних, хвойних і мішаних лісах, на зрубках, лісових галявинах, по чагарниках. Cl. Epilobietea angustifolii, Betulo-Adenostyletea. Мезофіт. Евтроф. Мікрофанерофіт. Звичайно.

289. *R. nessensis* W. Hall – у широколистяних, хвойних і мішаних лісах, на узліссях, зрубках, по чагарниках, берегах рік. Cl. Epilobietea angustifolii, Quercro-Fagetea, Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Мікрофанерофіт. Рідко.

Рід 144. *Sanguisorba* L.

290. *S. officinalis* L. – на свіжих і вологих ґрунтах з високим вмістом

органічних речовин, на заплавних луках, узліссях, по берегах рік. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко, зокрема в околицях м. Сколе.

Рід 145. *Sorbus* L.

291. *S. aucuparia* L. – у широколистяних, хвойних і мішаних лісах, по чагарниках, на зрубках і схилах ярів. На хребті г. Парашка та біля вершини г. Корчанка утворює криволісся. Cl. Vaccinio-Piceetea, (*Quercetea robori-petraeae*), *Betulo-Adenostyletea*. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Звичайно.

РОДИНА 45. LYTHRACEAE

Рід 146. *Lythrum* L.

292. *L. salicaria* L. – на мокрих луках, болотах, на узліссях вологих лісів, у заболочених вільшинах, по берегах струмків, у канавах, в угрупованнях комишу лісового, на вологих і заболочених багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, *Phragmitetea*. Мезо-гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Часто.

Рід 147. *Peplis* L.

293. *P. portula* L. – на мокрих пониженнях біля ставу в околицях м. Сколе. Cl. Isoëto-Nanojuncetea. Мезо-гігрофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

РОДИНА 46. ONAGRACEAE

Рід 148. *Chamaenerion* Hill

294. *Ch. angustifolium* (L.) Scop. – на узліссях, зрубках, згарищах, у світлих лісах, на луках, на свіжих слабокислих багатих гумусних, супіщаних і суглинистих ґрунтах; уникає вапнистих субстратів. Cl. Epilobietea *angustifolii*. Мезофіт. Евтроф. Кальцефоб (факультативний). Гемікриптофіт. Часто.

295. *Ch. dodonaei* (Vill.) Kost. – на кам'янистих і піщаних місцях, по берегах гірських річок, на свіжих супіщаних і суглинистих ґрунтах. Cl. Epilobietea *angustifolii*, *Thlaspietea rotundifolii*. Мезофіт. Мезотроф. Хамефіт. Рідко.

Рід 149. *Circaea* L.

296. *C. alpina* L. – у широколистяних і мішаних лісах, по чагарниках, на вологих багатих гумусних ґрунтах. Cl. *Quercus-Fagetea*. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

297. *C. lutetiana* L. – у тінистих широколистяних і мішаних лісах, на узліссях, по чагарниках, на свіжих і вологих багатих гумусних ґрунтах. Cl. *Quercus-Fagetea*. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 150. *Epilobium* L.

298. *E. collinum* C. C. Gmel. – на узліссях, зрубках, осипищах, на свіжих і вологих гумусних ґрунтах. Cl. *Asplenieta rupestris*, *Epilobietea angustifolii*. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

299. *E. hirsutum* L. – по трав'яних заболочених берегах рік, на вологих луках, по чагарниках, у вологих листяних лісах, біля джерел. СІ. Artemisietea vulgaris, Phragmito-Magnocaricetea. Гігро-мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

300. *E. montanum* L. – у вологих листяних і хвойних лісах, на зрубках, узліссях, на свіжих слабокислих багатих суглинистих ґрунтах. СІ. Querco-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

301. *E. palustre* L. – на болотах, луках, над потоками. Уникає вапнистих субстратів. СІ. Molinio-Arrhenatheretea, Scheuchzerio-Caricetea, Montio-Cardaminetea. Гігрофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Гемікриптофіт. Спорадично.

302. *E. parviflorum* Schreb. – біля потоків, на луках, на вологих і заболочених ґрунтах. СІ. Artemisietea vulgaris, Molinio-Arrhenatheretea. Мезо-гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

303. *E. roseum* Schreb. – на узліссях, уздовж тимчасових водотоків, на свіжих і вологих багатих ґрунтах. На передових хребтах Карпат до околиць м. Сколе. СІ. Phragmitetea. Мезо-гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Під 151. *Oenothera* L.

304. *O. biennis* L. – по краях доріг, на сонячних задернованих схилах, на свіжих і помірно сухих ґрунтах. СІ. Artemisietea vulgaris. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Озимий терофіт. Поодинокі локалітети, зокрема на північній околиці м. Сколе.

305. *O. rubricaulis* Klebahn – по краях доріг, на рудералізованих місцях. СІ. Artemisietea vulgaris. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Озимий терофіт. Рідко.

РОДИНА 47. FABACEAE

Під 152. *Amoria* C. Presl

306. *A. fragifera* (L.) Roskov – змиті кам'янисті південно-західні схили, ценотично відкриті угруповання. СІ. Molinio-Arrhenatheretea, (Agropyro-Rumicion crispi). Гігро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

307. *A. hybrida* (L.) C. Presl – на луках, узліссях, на свіжих багатих ґрунтах. СІ. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

3089. *A. montana* (L.) Soják – у світлих лісах, на узліссях, лісових галявинах, луках, полонинах. СІ. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

309. *A. repens* (L.) C. Presl – на вологих і заболочених луках, переважно на багатих ґрунтах. СІ. Molinio-Arrhenatheretea, Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

Під 153. *Anthyllis* L.

310. *A. arenaria* (Rupr.) Juz. – у канавах, на лучних ділянках. СІ. Molinio-Arrhenatheretea, Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

311. *A. carpatica* Pant. – на полонинах і післялісових луках, вище верхньої межі лісу. СІ. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

312. *A. macrocephala* Wend. – на узліссях, у чагарниках, на лучних схилах, сіножатях. Індиферентний вид, але часто оселяється на вапнистих субстратах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 154. *Astragalus* L.

313. *A. glycyphyllos* L. – на узліссях, зарослих зрубам, поблизу доріг. Cl. Trifolio-Geranietea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

314. *A. onobrychis* L. – на сухих лучних схилах, відслоненнях. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Ксероз-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 155. *Chrysopsis* Desv.

315. *Ch. aurea* (Poll.) Greene – на післялісових луках, схилах, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. (Sedo-Scleranthetea), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

316. *Ch. campestris* (Schreb.) Desv. – на луках, задернованих схилах, узліссях, на помірно сухих супіщаних ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Спорадично.

317. *Ch. dubia* (Sibth.) Desv. – на луках, насипах, уздовж доріг, на вологих і сухих невапнистих суглинистих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

318. *Ch. spadicea* (L.) Greene – на післялісових луках, на свіжих і помірно сухих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

Рід 156. *Coronilla* L.

319. *C. varia* L. – на луках, по чагарниках, у світлих розріджених широколистяних лісах, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Trifolio-Geranietea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 157. *Genista* L.

320. *G. tinctoria* L. – на світлих лісових галявинах, узліссях. Cl. (Quercetea robori-petraeae), Nardo-Callunetea, Vaccinio-Piceetea. Мезо-ксерофіт. Мезотроф. Мікрофанерофіт. Рідко (північна околиця м. Сколе; Крушельницьке лісництво).

Рід 158. *Lathyrus* L.

321. *L. laevigatus* (Waldst. et Kit.) Gren. – у широколистяних і мішаних лісах, на узліссях, по чагарниках. Cl. Betulo-Adenostyletea. Індиферентний вид. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко. – **ЧКУ 2009.**

322. *L. palustris* L. – на вологих луках, узліссях, по чагарниках, у заростях високотрав'я. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Гігро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

323. *L. pratensis* L. – на луках, узліссях, по чагарниках, на вологих і свіжих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

324. *L. vernus* (L.) Bernh. – у тінистих широколистяних і мішаних лісах, на узліссях, по чагарниках, на вологих і свіжих багатих ґрунтах. Cl. Querco-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 159. *Lotus* L.

325. *L. corniculatus* L. – на луках, узліссях, на свіжих і сухих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

Рід 160. *Medicago* L.

326. *M. falcata* L. – на узліссях, луках, уздовж доріг, на світлих, помірно сухих місцях, переважно на вапнистих ґрунтах. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

327. *M. lupulina* L. var. *lupulina* – на луках, у канавах, на помірно вологих або сухих, багатих на мінеральні речовини, переважно вапнистих ґрунтах. Cl. (Stellarietea mediae), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт, іноді – озимий терофіт. Часто.

328. *Medicago lupulina* L. var. *wildenowii* Boenn. – на луках, на помірно вологих або сухих, переважно вапнистих, ґрунтах. Cl. (Stellarietea mediae), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт, іноді – озимий терофіт. Спорадично.

329. *M. sativa* L. – на луках, на свіжих і помірно вологих багатих ґрунтах. Cl. (Stellarietea mediae), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 161. *Melilotus* Hill

330. *M. albus* Medik. – на луках, рудералізованих місцях, узліссях, по схилах. Cl. Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Озимий терофіт. Спорадично.

331. *M. officinalis* (L.) Pall. – на луках, узліссях, по схилах і засмічених місцях, у посівах. Cl. Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Озимий терофіт. Спорадично.

Рід 162. *Onobrychis* Hill

332. *O. arenaria* (Kit.) DC. – на узліссях, суходільних післялісових луках, по чагарниках і задернованих схилах. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 163. *Ononis* L.

333. *O. arvensis* L. – на післялісових луках, по задернованих схилах. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 164. *Robinia* L.

334. *R. pseudoacacia* L. – інтродуцент. На узліссях, поблизу житла, рідше біля доріг, на свіжих і помірно сухих багатих ґрунтах (поблизу контори Ско-

лівського лісництва). Cl. Rhamno-Prunetea, (Artemisietea vulgaris). Мезоксерофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Рідко.

Рід 165. *Sarothamnus* Wimm.

335. *S. scoparius* (L.) Koch – на узліссях, у підліску, на пасовищах, по чагарниках, на помірно сухих кислих, часто супіщаних ґрунтах. Cl. Nardo-Callunetea, (Vaccinio-Piceetea). Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Мікрофанерофіт. Поодинокі локалітети (кв. 39 Підгородцівського лісництва, по краю зрубу).

Рід 166. *Trifolium* L.

336. *T. alpestre* L. – на луках, узліссях, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Trifolio-Geranietea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

337. *T. arvense* L. – на луках, узліссях, на змитих схилах, на супіщаних і глинистих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Спорадично.

338. *T. medium* L. – на лісових галявинах, на узліссях, по чагарниках, на луках, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Trifolio-Geranietea, (Quercu-Fagetea), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

339. *T. ochroleucon* Huds. – на узліссях, сухих луках, на сухих бідних ґрунтах. Cl. Trifolio-Geranietea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

340. *T. pannonicum* Jacq. – на лісових галявинах, післялісових луках, узліссях, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Trifolio-Geranietea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

341. *T. pratense* L. – на луках, узліссях, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

342. *T. sativum* (Schreb.) Crome – на післялісових луках, галявинах, пасовищах і сіножатях, уздовж доріг, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

Рід 167. *Vicia* L.

343. *V. angustifolia* Reichard – на луках, лісових галявинах, узліссях, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

344. *V. cracca* L. – на луках, лісових галявинах, узліссях, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

345. *V. hirsuta* (L.) S. F. Gray – по сонячних задернованих схилах, чагарниках, у світлих лісах, садах і посівах, біля доріг. Cl. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

346. *V. pisiformis* L. – у широколистяних лісах, на узліссях, по чагарниках, на свіжих ґрунтах. Cl. Trifolio-Geranietea, Quercu-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

347. *V. sepium* L. – на вологих луках, узліссях, по чагарниках, переважно на багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Salicetea purpureae. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

348. *V. sylvatica* L. – у листяних, мішаних, рідше хвойних, лісах, на узліссях, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

349. *V. tenuifolia* Roth – по чагарниках, на сухих луках, по трав'яних схилах. Cl. Trifolio-Geranietea, Molinio-Arrhenatheretea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

350. *V. tetrasperma* (L.) Schreb. – на луках, по чагарниках, у посівах і на перелогах, на свіжих багатих ґрунтах; на передових хребтах Карпат до околиць м. Сколе. Cl. Artemisietea vulgaris, (Stellarietea mediae). Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

351. *V. villosa* Roth – на сухих схилах, на узліссях, як бур'ян у посівах. Cl. Artemisietea vulgaris, (Stellarietea mediae). Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Спорадично.

РОДИНА 48. ACERACEAE

Рід 168. *Acer* L.

352. *A. campestre* L. – у лісах, переважно широколистяних, біля доріг, на узліссях, на свіжих багатих ґрунтах; на передових хребтах Карпат. Cl. Quercus-Fagetea, Rhamno-Prunetea. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Рідко.

353. *A. negundo* L. – у населених пунктах, біля доріг, у парках, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Salicetea purpureae, Rhamno-Prunetea, Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Фанерофіт. Рідко.

354. *A. platanoides* L. – на свіжих багатих ґрунтах, у широколистяних і мішаних лісах. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Спорадично.

355. *A. pseudoplatanus* L. – на свіжих багатих ґрунтах, у широколистяних і мішаних лісах. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Фанерофіт. Часто.

РОДИНА 49. HIPPOCASTANACEAE

Рід 169. *Aesculus* L.

356. *A. hippocastanum* L. – у населених пунктах, парках, часто дичавіє, але рідко трапляється у природних ценозах, на свіжих багатих ґрунтах. Вид, досить вибагливий до вмісту азотистих речовин у ґрунті. Як правило, не росте вище 600 м н.р.м. Cl. Quercus-Fagetea (?). Мезофіт. Евтроф. Фанерофіт. Поодинокі локалітети. Відзначено дві особини на узліссі біля ґрунтової дороги у Підгородцівському лісництві (кв. 41).

РОДИНА 50. LINACEAE

Рід 170. *Linum* L.

357. *L. catharticum* L. – на луках, у світлих лісах, на лісових галявинах,

на свіжих і вологих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Scheuchzerio-Caricetea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

Рід 171. *Radiola Hill*

358. *R. linoides Roth* – на луках, на помірно вологих супіщаних ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Isoëto-Nanojuncetea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко. (Наведено за: Соломаха, Якушенко, Крамарець та ін., 2004. Цей рідкісний ефемер може траплятися в регіоні, але його наявність у складі флори парку потребує додаткових підтверджень, оскільки еколого-біологічна характеристика виду у цитованому зведенні є помилковою, що ставить під сумнів реальні спостереження його авторами на території парку).

РОДИНА 51. OXALIDACEAE

Рід 172. *Oxalis L.*

359. *O. acetosella L.* – у широколистяних, мішаних і хвойних лісах, на свіжих кислих багатих ґрунтах. Cl. Vaccinio-Piceetea, Quercu-Fagetea, Alnetea glutinosae. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Звичайно.

Рід 173. *Xanthoxalis Small*

360. *X. stricta (L.) Small* – як бур'ян на городах і біля житла. Cl. Stellarietea mediae, Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт (або дворічник). Рідко.

РОДИНА 52. GERANIACEAE

Рід 174. *Erodium L'Hér.*

361. *E. cicutarium (L.) L'Hér.* – біля доріг, залізничних шляхів, на схилах, як бур'ян на полях і городах. Cl. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

Рід 175. *Geranium L.*

362. *G. columbinum L.* – серед чагарників, на узліссях, біля доріг, на рудеральних місцях. Cl. Artemisietea vulgaris, Rhamno-Prunetea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

363. *G. palustre L.* – на вологих луках, у широколистяних і мішаних лісах, біля потоків, річок і боліт, на вологих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Alnetea glutinosae. Мезо-гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

364. *G. phaeum L.* – у лісах, прибережних вільшинах, по чагарниках, на лісових галявинах, на свіжих слабокислих багатих глибоких суглинистих ґрунтах. Cl. Quercu-Fagetea, Betulo-Adenostyletea, Alnetea glutinosae. Мезофіт. Евтроф. Індиферентний вид. Гемікриптофіт. Спорадично.

365. *G. pratense L.* – на алювіальних луках, у лісах, заростях прибережних чагарників, біля доріг, на свіжих і вологих, багатих на мінеральні речовини ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

366. *G. pusillum* L. – біля доріг, поблизу житла, по чагарниках, іноді як бур'ян на полях і городах. Cl. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

367. *G. robertianum* L. – у тінистих листяних і хвойних лісах, по чагарниках, на зрубках і кам'янистих схилах, на свіжих слабокислих багатих гумусних пухких ґрунтах. Cl. Quercu-Fagetea, Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Часто.

368. *G. sanguineum* L. – на узліссях, по чагарниках, на задернованих схилах, на свіжих ґрунтах. Cl. Trifolio-Geranietea, Quercu-Fagetea, Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

РОДИНА 53. BALSAMINACEAE

Рід 176. *Impatiens* L.

369. *I. glandulifera* Royle – по краю світлих лісів, по берегах струмків, у канавах поблизу населених пунктів, на вологих слабокислих багатих, суглинистих ґрунтах. Cl. (Quercu-Fagetea), Bidentetea tripartiti. Мезофіт. Евтроф. Терофіт. Часто.

370. *I. noli-tangere* L. – у світлих лісах, поблизу водойм, по берегах струмків, на зрубках, у прибережних вільщинах, на вологих слабокислих багатих, часто кам'янистих, суглинистих ґрунтах. Інколи домінує у трав'яному покриві у вологих типах лісу. Cl. Quercu-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Терофіт. Часто.

371. *I. parviflora* DC. – у листяних лісах, уздовж доріг, на засмічених місцях, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. (Quercu-Fagetea), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Терофіт. Рідко.

РОДИНА 54. POLYGALACEAE

Рід 177. *Polygala* L.

372. *P. comosa* Schkuhr – на післялісових луках, узліссях, на свіжих ґрунтах. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

373. *P. vaillantii* Bess. – на луках, лісових галявинах, на схилах. Cl. Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

374. *P. vulgaris* L. – на луках, лісових галявинах, на схилах, по чагарниках, на свіжих і вологих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

РОДИНА 55. CELASTRACEAE

Рід 178. *Euonymus* L.

375. *E. europaea* L. – у широколистяних лісах, на узліссях, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Quercu-Fagetea, Rhamno-Prunetea. Мезофіт. Мезотроф. Мезофанерофіт. Рідко.

376. *E. verrucosa* Scop. – у широколистяних лісах, на узліссях, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Quercu-Fagetea, (Quercetea robori-petraeae). Мезофіт. Мезотроф. Мезофанерофіт. Рідко.

РОДИНА 56. SANTALACEAE

Рід 179. *Thesium* L.

377. *Th. alpinum* L. – на скелях, по кам'янистих місцях на схилах. Cl. (Seslerietea variae), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

РОДИНА 57. VISCACEAE

Рід 180. *Viscum* L.

378. *V. album* L. – паразитує на деревах листяних порід, у лісах, на узліссях, у парках, садах. Cl. Quercu-Fagetea. Напівпаразит. Епіфіт. Фанерофіт. Рідко.

РОДИНА 58. RHAMNACEAE

Рід 181. *Frangula* Hill

379. *F. alnus* Mill. – у лісах, переважно широколистяних і мішаних, на узліссях, по берегах рік, озер, на болотах, вологих луках, на багатих гумусних ґрунтах. Cl. Alnetea glutinosae, (Quercetea robori-petraeae), Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Евтроф. Фанерофіт. Спорадично.

РОДИНА 59. VITACEAE

Рід 182. *Parthenocissus* Planch.

380. *P. quinquefolia* (L.) Planch. – на березі р. Уричанка в с. Підгородці. Інтродуцент, іноді дичавіє. Cl. Trifolio-Geranietea, Rhamno-Prunetea. Мезофіт. Мезотроф. Ліана, у вторинних природних ценозах за відсутності опори – як факультативний мікрофанерофіт (утворює повзучі пагони). Рідко.

РОДИНА 60. CORNACEAE

Рід 183. *Swida* Opiz

381. *S. sanguinea* (L.) Opiz – у широколистяних лісах, на узліссях, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Rhamno-Prunetea, Quercu-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Мезофанерофіт. Рідко.

РОДИНА 61. ARALIACEAE

Рід 184. *Hedera* L.

382. *H. helix* L. – у широколистяних, рідше мішаних, лісах, на свіжих багатих ґрунтах. Зрідка домінує у трав'яному покриві у букових лісах, зокрема

у Сколівському (кв. 3) та Підгородцівському лісництвах. СІ. Querc-Fagetea, Мезофіт. Евтроф. Фанерофіт (факультативний хамефіт). Ліана. Рідко.

РОДИНА 62. АРІАСЕАЕ

Рід 185. *Aegopodium* L.

383. *A. podagraria* L. – у лісах, по чагарниках, на свіжих і вологих слабокислих багатих суглинистих ґрунтах. СІ. Querc-Fagetea, Alnetea glutinosae, Betulo-Adenostyletea, Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

Рід 186. *Angelica* L.

384. *A. sylvestris* L. – по затінених місцях, на вологих луках, у лісах, по берегах рік, на сирих багатих ґрунтах. СІ. Alnetea glutinosae, Molinio-Arrhenatheretea, Querc-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 187. *Anthriscus* Pers.

385. *A. archangelica* L. – на узліссях, по чагарниках, берегах рік, потоків, на свіжих багатих ґрунтах. СІ. Betulo-Adenostyletea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

386. *A. nitida* (Wahlenb.) Hazslinszky – у тінистих широколистяних і мішаних лісах, на свіжих гумусних ґрунтах. СІ. Betulo-Adenostyletea, Querc-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

387. *A. sylvestris* (L.) Hoffm. – на затінених місцях, у лісах, по чагарниках, на узліссях, над потоками і джерелами, переважно на багатих на азот ґрунтах. СІ. Querc-Fagetea, Molinio-Arrhenatheretea, Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Нітрофіл. Гемікриптофіт. Часто.

Рід 188. *Astrantia* L.

388. *A. major* L. – у лісах, на лісових галявинах, узліссях, луках. Часто оселяється на вапнистих субстратах. СІ. Querc-Fagetea, Betulo-Adenostyletea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто. Масово на післялісових луках у кв. 48 Сколівського військового лісгоспу.

Рід 189. *Carum* L.

389. *C. carvi* L. – на луках, лісових галявинах, узліссях, на задернованих схилах. СІ. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Озимий терофіт. Спорадично.

Рід 190. *Chaerophyllum* L.

390. *Ch. aromaticum* L. – у широколистяних і мішаних лісах, по чагарниках, на узліссях, на свіжих багатих ґрунтах. СІ. Querc-Fagetea, (Artemisietea vulgaris). Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Часто.

391. *Ch. bulbosum* L. – на узліссях, уздовж доріг, на рудералізованих місцях, на сухих і свіжих багатих ґрунтах. СІ. Artemisietea vulgaris, (Molinio-

Arrhenatheretea). Мезофіт. Евтроф. Терофіт або дворічник. Спорадично.

392. *Ch. hirsutum* L. – на вологих луках, полонинах, по берегах річок і потоків, на лісових галявинах. Сl. Betulo-Adenostyletea, Quercu-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

393. *Ch. temulum* L. – у лісах, по чагарниках, на узліссях, на рудералізованих місцях, на свіжих багатих ґрунтах. Сl. Quercu-Fagetea, Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Терофіт або дворічник. Рідко.

Рід 191. *Conium* L.

394. *C. maculatum* L. – на луках, лісових галявинах, на полях, поблизу житла, біля доріг, утворює зарості на засмічених місцях. Сl. Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 192. *Daucus* L.

395. *D. carota* L. – на луках, полях, перелогах, біля доріг, на рудералізованих місцях. Переважно на передових хребтах Карпат, до околиць м. Сколе. Сl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Озимий терофіт. Часто.

Рід 193. *Heracleum* L.

396. *H. sibiricum* L. – на узліссях, уздовж доріг, на річкових терасах, на свіжих багатих ґрунтах. Сl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

397. *H. sphondylium* L. – на луках, по чагарниках, на лісових галявинах, біля джерел, переважно на ґрунтах з високим вмістом нітратів. Сl. Molinio-Arrhenatheretea, Artemisietea vulgaris, Betulo-Adenostyletea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 194. *Laserpitium* L.

398. *L. latifolium* L. – на світлих місцях, часто на вапнистих субстратах, у лісах (переважно букових), по чагарниках, на узліссях. Сl. Trifolio-Geranietea. Мезофіт. Евтроф. Кальцефіл. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 195. *Oenanthe* L.

399. *O. aquatica* (L.) Poir. – на болотах, по берегах річок, озер, на вологих луках. Сl. (Bidentetea tripartiti), Phragmitetea. Гігрофіт. Евтроф. Криптофіт (аквафіт). Дуже рідко.

400. *O. banatica* Heuff. – на вогких луках і в лісах, на багатих вологих ґрунтах. Сl. Quercu-Fagetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезо-гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Поодинокі локалітети, зокрема, у чорновільховому угрупованні на північній околиці м. Сколе. (Наведено за: Соломаха, Якушенко, Крамарець та ін., 2004, с. 164).

Рід 196. *Peucedanum* L.

401. *P. oreoselinum* (L.) Moench – на післялісових луках передових хребтів Карпат. Сl. Trifolio-Geranietea, Vaccinio-Piceetea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф.

Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 197. Pimpinella L.

402. *P. major* (L.) Huds. – на післялісових луках передових хребтів Карпат. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

403. *P. saxifraga* L. – на суходільних післялісових луках, лісових галявинах, по схилах і чагарниках. Cl. (Festuco-Brometea), Nardo-Callunetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

Рід 198. Sanicula L.

404. *S. europaea* L. – у тінистих (переважно широколистяних) лісах, на свіжих багатих ґрунтах з високим вмістом нітратів. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Часто.

Рід 199. Thyselium Rafin.

405. *Th. palustre* (L.) Rafin. – на заболочених луках, по чагарниках, у прибережних вільшинах, заростях чагарників, на вологих багатих ґрунтах. Cl. Scheuchzerio-Caricetea, Alnetea glutinosae, Molinio-Arrhenatheretea, Phragmitetea. Гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 200. Torilis Adans.

406. *T. japonica* (Houtt.) DC. – на узліссях, по чагарниках. Cl. Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Єдиний відомий локалітет на території парку – біля дороги у м. Сколе.

РОДИНА 63. CAPRIFOLIACEAE

Рід 201. Lonicera L.

407. *L. nigra* L. – у смерекових і букових лісах, на узліссях, кам'янистих схилах, над потоками, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Vaccinio-Piceetea, Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Мезофанерофіт. Спорадично.

408. *L. xylosteum* L. – у широколистяних і мішаних лісах, по чагарниках, на узліссях, на свіжих гумусних ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Мезофанерофіт. Рідко.

РОДИНА 64. VIBURNACEAE

Рід 202. Viburnum L.

409. *V. lantana* L. – у світлих розріджених листяних лісах, на узліссях, на свіжих багатих гумусних ґрунтах з підвищеним умістом карбонатів. Cl. Rhamno-Prunetea, Quercus-Fagetea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Мезофанерофіт. Рідко.

410. *V. opulus* L. – у світлих розріджених листяних і мішаних лісах, на свіжих і вологих багатих гумусних ґрунтах. Cl. Rhamno-Prunetea, Quercus-Fagetea, Alnetea glutinosae. Мезофіт. Евтроф. Мезофанерофіт. Спорадично.

РОДИНА 65. SAMBUCACEAE

Рід 203. *Sambucus* L.

411. *S. ebulus* L. – переважно на вторинних, антропогенно змінених місцях, на свіжих і вологих багатих ґрунтах з високим вмістом азоту. Утворює самостійні угруповання (околиці с. Завадка). Рідше трапляється на зрубках, у листяних лісах, по ярах, біля доріг. Cl. Artemisietea vulgaris, Epilobietea angustifolii (Sambucetalia). Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

412. *S. nigra* L. – у широколистяних, хвойних і мішаних лісах, на узліссях, на кам'янистих схилах, над потоками, на зрубках. Надає перевагу азотистим ґрунтам. Cl. Artemisietea vulgaris, Quercus-Fagetea, Epilobietea angustifolii, Epilobietea angustifolii (Sambucetalia). Мезофіт. Евтроф. Мезофанерофіт. Звичайно.

413. *S. racemosa* L. – на затінених і світлих місцях, у листяних і хвойних лісах, на узліссях, зрубках, по чагарниках, у долинах рік, на багатих гумусних ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea, Epilobietea angustifolii, Epilobietea angustifolii (Sambucetalia). Мезофіт. Евтроф. Мезофанерофіт. Звичайно.

РОДИНА 66. ADOXACEAE

Рід 204. *Adoxa* L.

414. *A. moschatellina* L. – у тінистих листяних і мішаних лісах, по чагарниках, на свіжих слабокислих багатих гумусних ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Геофіт. Спорадично.

РОДИНА 67. VALERIANACEAE

Рід 205. *Valeriana* L.

415. *V. collina* Wallr. – на луках, узліссях, лісових галявинах, на схилах, по чагарниках. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Trifolio-Geranietea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко (Сколівське лісництво).

416. *V. sambucifolia* Mikan fil. – по берегах річок, на вологих і заболочених місцях, у заростях високотрав'я, на багатих ґрунтах. Cl. Betulo-Adenostyletea, Quercus-Fagetea. Мезо-гігрофіт. Евтроф. Індиферентний вид. Гемікриптофіт. Рідко.

417. *V. simplicifolia* (Reichenb.) Kabath – на сирих луках і болотах, на багатих ґрунтах. Cl. Scheuchzerio-Caricetea, Betulo-Adenostyletea, Alnetea glutinosae, Quercus-Fagetea. Гігрофіт. Евтроф. Індиферентний вид. Гемікриптофіт. Спорадично.

418. *V. tripteris* L. – у тінистих широколистяних лісах (у верхній частині лісового поясу), по чагарниках, на кам'янистих схилах над потоками, на вологих слабокислих ґрунтах. Cl. (Asplenietea rupestris), Betulo-Adenostyletea. Мезо-гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

РОДИНА 68. DIPSACACEAE

Рід 206. *Dipsacus* L.

419. *D. laciniatus* L. – по краях доріг, у заростях чагарників, по річкових долинах. Cl. Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Озимий терофіт (дворічник). Рідко.

420. *D. pilosus* L. – по річкових долинах, на лісових галявинах, по чагарниках. Cl. Quercu-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Озимий терофіт (дворічник). Рідко.

421. *D. sylvestris* Huds. – на узліссях, по краях доріг, у річкових долинах. Cl. Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Озимий терофіт (дворічник). Рідко.

Рід 207. *Knautia* L.

422. *K. arvensis* (L.) Coult. – на післялісових луках, узліссях, по чагарниках, часто на азотистих ґрунтах. Cl. (Festuco-Brometea, Quercetea robori-petraeae), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

423. *K. dipsacifolia* Kreutzer – на післялісових луках, по чагарниках, на узліссях. Cl. Betulo-Adenostyletea, Trifolio-Geranietea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 208. *Scabiosa* L.

424. *S. ochroleuca* L. – на післялісових луках передових хребтів Карпат, на сонячних схилах. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Мезоксерофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко (Крушельницьке лісництво).

Рід 209. *Succisa* Hall.

425. *S. pratensis* Moench – на вологих луках, на лісових галявинах, по чагарниках. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

РОДИНА 69. RUBIACEAE

Рід 210. *Cruciata* Hill

426. *C. glabra* (L.) Ehrend. – на світлих місцях, на свіжих багатих ґрунтах, на луках, у світлих листяних лісах, у долинах річок, по чагарниках. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Quercu-Fagetea, (Festuco-Brometea). Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

Рід 211. *Galium* L.

427. *G. album* Mill. – кам'янисті береги р. Уричанка. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, (Festuco-Brometea). Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

428. *G. aparine* L. – у лісах, по чагарниках, на узліссях, вологих місцях, як бур'ян на полях, у садах, поблизу житла. Cl. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris, Quercu-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Спорадично.

429. *G. boreale* L. – на післялісових луках, на узліссях, лісових галявинах. Cl. Quercu-Fagetea, Molinio-Arrhenatheretea, Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

430. *G. intermedium* Schult. – у лісах, по чагарниках, у прибережному високотрав'ї, на свіжих і вологих багатих ґрунтах. Cl. Quercu-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

431. *G. mollugo* L. – на свіжих гумусних ґрунтах, у лісах, по чагарниках, у долинах рік. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

432. *G. odoratum* (L.) Scop. – у широколистяних і мішаних лісах, на свіжих слабокислих багатих суглинистих ґрунтах. Cl. Quercu-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Звичайно.

433. *G. palustre* L. – на мезотрофних болотах і заболочених луках. Cl. Phragmitetea, Scheuchzerio-Caricetea. Гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

434. *G. rivale* (Sibth. et Smith) Griseb. – по берегах річок і струмків, по чагарниках, на вологих місцях. Cl. Phragmitetea, Artemisietea vulgaris. Гігро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

435. *G. uliginosum* L. – на болотах, мокрих луках. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

436. *G. verum* L. – на сонячних схилах, суходільних луках передових хребтів Карпат. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Мезо-ксерофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

437. *G. verum* L. × *G. album* Mill. – на суходільних післялісових луках. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Мезо-ксерофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

РОДИНА 70. GENTIANACEAE

Рід 212. *Centaureum* Hill

438. *C. erythraea* Rafn – на луках, сонячних схилах, на лісових галявинах, по чагарниках. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Озимий терофіт (дворічник). Спорадично.

Рід 213. *Gentiana* L.

439. *G. asclepiadea* L. – у лісах, по чагарниках, на лісових галявинах, зрубках, післялісових луках, на вологих гумусних, часто кам'янистих, суглинистих ґрунтах, нерідко на вапнистих субстратах. Cl. Vaccinio-Piceetea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

440. *G. cruciata* L. – на післялісових луках, узліссях передових хребтів Карпат, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

441. *G. pneumonanthe* L. – на вологих луках, по краях боліт, біля струмків, по чагарниках. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Гігро-мезофіт.

Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

442. *G. punctata* L. – на післялісових луках. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко. У монографії “Національний природний парк “Сколівські Бескиди”. Раритетний фітогенофонд.” (Львів: Камула, 2011) Л. І. Мілкіна зі співавторами наводять для території парку *Gentiana lutea* L. (с. 128-129), однак, на с. 128, на фотографії, чітко видно зображення власне *G. punctata* L. Тому, цей вид ми наводимо у конспекті лише на підставі цієї інформації, яка в подальшому потребує ретельної перевірки. – **ЧКУ 2009.**

Рід 214. *Gentianella* Moench

443. *G. amarella* (L.) Boern. – на післялісових луках. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт факультативний, малорічник. Рідко.

РОДИНА 71. MENYANTHACEAE

Рід 215. *Menyanthes* L.

444. *M. trifoliata* L. – на заболочених луках, болотах, на перезволожених багатих ґрунтах. Cl. Scheuchzerio-Caricetea. Гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Поодинокі локалітети (на околицях м. Сколе та с. Підгородці).

РОДИНА 72. APOCYNACEAE

Рід 216. *Vinca* L.

445. *V. minor* L. – у широколистяних (переважно букових) лісах, на узліссях, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Ха-мефіт. Рідко.

РОДИНА 73. OLEACEAE

Рід 217. *Fraxinus* L.

446. *F. excelsior* L. – у лісах, переважно широколистяних, біля доріг, на свіжих гумусних ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Фанерофіт. Спорадично.

Рід 218. *Ligustrum* L.

447. *L. vulgare* L. – при дорозі в с. Підгородці. У регіоні як здичавілий інтродуцент. Cl. Rhamno-Prunetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

РОДИНА 74. SOLANACEAE

Рід 219. *Scopolia* Jacq.

448. *S. carniolica* Jacq. – у широколистяних, переважно букових, яворових і грабових лісах, на узліссях, на свіжих багатих ґрунтах (на території парку масово росте на правобережжі р. Опір). Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф.

Гемікриптофіт. Рідко. – **ЧКУ 2009.**

Рід 220. *Solanum* L.

449. *S. dulcamara* L. – на вологих місцях, у сирих чорновільхових лісах, по берегах водойм, на багатих гумусних ґрунтах. Cl. Alnetea glutinosae, Quercus-Fagetea. Гігро-мезофіт. Евтроф. Хамефіт, факультативний мікрофанерофіт (ліаноподібний). Рідко (Сколівське та Майданське лісництва).

РОДИНА 75. CONVULVULACEAE

Рід 221. *Calystegia* R. Br.

450. *C. sepium* (L.) R. Br. – у долинах рік, на вологих місцях, по чагарниках. Cl. Artemisietea vulgaris, (Salicetea purpureae). Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 222. *Convolvulus* L.

451. *C. arvensis* L. – на луках, задернованих схилах, на лісових галявинах, узліссях, перелогах і полях. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Artemisietea vulgaris, Stellarietea mediae. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

РОДИНА 76. CUSCUTACEAE

Рід 223. *Cuscuta* L.

452. *C. epithymum* (L.) L. – паразитує на різних рослинах, головним чином трав'яних, деколи на культурах бобових. Cl. Nardo-Callunetea. Паразит. Мезофіт. Терофіт. Рідко.

РОДИНА 77. BORAGINACEAE

Рід 224. *Anchusa* L.

453. *A. officinalis* L. – біля доріг, по засмічених місцях, на полях, на супіщаних ґрунтах. Cl. Artemisietea vulgaris. Ксероз-мезофіт. Мезотроф. Озимий терофіт (дворічник). Рідко.

Рід 225. *Echium* L.

454. *E. vulgare* L. – на сухих луках, по схилах, біля доріг, на рудералізованих місцях. Cl. Artemisietea vulgaris, (Stellarietea mediae). Мезо-ксерофіт. Мезотроф. Озимий терофіт (дворічник). Рідко.

Рід 226. *Myosotis* L.

455. *M. cespitosa* K. F. Schultz – на луках, по берегах водойм, на вологих багатих ґрунтах. Cl. Alnetea glutinosae, Phragmitetea. Мезо-гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

456. *M. nemorosa* Bess. – у тінистих листяних і мішаних лісах, на заболочених місцях, на свіжих і вологих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Quercus-Fagetea, Alnetea glutinosae, (Phragmitetea). Гігро-мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

457. *M. palustris* (L.) L. – у вологих тінистих лісах, на вологих луках, болотах, у прибережних вільшинах, біля струмків. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Quercus-Fagetea, Alnetea glutinosae. Гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

458. *M. sparsiflora* Pohl – у світлих листяних і мішаних лісах, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт (дворічник). Рідко.

459. *M. sylvatica* Ehrh. ex Hoffm. – у лісах, на лісових галявинах, узліссях, по чагарниках. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Під 227. *Pulmonaria* L.

460. *P. obscura* Dumort. – у широколистяних лісах, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Часто.

461. *P. officinalis* L. – у широколистяних лісах, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Під 228. *Symphytum* L.

462. *S. cordatum* Waldst. et Kit. ex Willd. – у листяних (переважно букових) і мішаних лісах, на вологих гумусних ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Геофіт. Звичайно.

463. *S. officinale* L. – на луках, на свіжих і вологих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

464. *S. popovii* Dobrocz. (*S. tuberosum* L. p. p.) – у широколистяних лісах, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко (Сколівське лісництво).

РОДИНА 78. SCROPHULARIACEAE

Під 229. *Digitalis* L.

465. *D. grandiflora* Mill. – у світлих лісах, на зрубках, узліссях (г. Корчанка в Крушельницькому лісництві), на свіжих слабокислих багатих суглинистих ґрунтах. Cl. Trifolio-Geranietae, Quercus-Fagetea, Betulo-Adenostyletea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Під 230. *Euphrasia* L.

466. *E. brevipila* Burn. et Greml. – на сухих післялісових луках. Cl. (Festuco-Brometea, Sedo-Scleranthetea), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

467. *E. montana* Jord. – на післялісових луках, на свіжих і вологих ґрунтах.

Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

468. *E. parviflora* Schag. – на післялісових луках, по узліссях. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

469. *E. rostkoviana* Hayne – на післялісових луках, торфовищах, по узліссях, по чагарниках, на пасовищах, біля доріг. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Спорадично.

470. *E. stricta* D. Wolff ex J. F. Lehm. – на суходільних післялісових луках, по узліссях, на сухих місцях. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Sedo-Scleranthetea, (Festuco-Brometea). Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

Рід 231. *Lathraea* L.

471. *L. squamaria* L. – у лісах. Паразитиє головним чином на коренях ліщини (*Corylus avellana*), рідше – на коренях вільхи (*Alnus*) і бука (*Fagus*). Cl. Quercu-Fagetea, (Vaccinio-Piceetea). Паразит. Мезофіт. Геофіт. Рідко.

Рід 232. *Limosella* L.

472. *L. aquatica* L. – на мокрих пониженнях біля ставу в околицях м. Сколе. Cl. Isoëto-Nanojuncetea. Мезо-гігрофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

Рід 233. *Melampyrum* L.

473. *M. arvense* L. – на післялісових луках, узліссях, лісових галявинах, як бур'ян у посівах і біля доріг. Cl. (Festuco-Brometea, Stellarietea mediae), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Озимий терофіт. Рідко.

474. *M. herbichii* Wołoszcz. – на верхній межі лісового поясу (хребет г. Парашка), на узліссях, луках, по чагарниках, на свіжих кислих ґрунтах. Cl. Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

475. *M. nemorosum* L. – у лісах, на узліссях, по чагарниках, на свіжих ґрунтах. Cl. Quercu-Fagetea, Trifolio-Geranietea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Дуже рідко.

476. *M. polonicum* (Beauverd) Soó – у лісах, на узліссях, по чагарниках, на свіжих ґрунтах. Cl. Quercu-Fagetea, Trifolio-Geranietea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Часто.

477. *M. pratense* L. – у світлих лісах, на узліссях, луках, на свіжих гумусних ґрунтах. Cl. Vaccinio-Piceetea, (Quercetea robori-petraeae), Quercu-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

478. *M. saxosum* Baumg. – на узліссях, рідше на луках у верхній смузі лісового поясу. Cl. Vaccinio-Piceetea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Оліго-мезотроф. Терофіт. Рідко. (Наведено за: Соломаха, Якушенко, Крамарець та ін., 2004, с. 170. Вказівка потребує ретельної перевірки, оскільки в регіоні здебільшого трапляється типовий *M. sylvaticum* L.).

479. *M. sylvaticum* L. – у хвойних і мішаних лісах, на свіжих кислих ґрунтах. Cl. Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Індиферентний вид. Терофіт. Рідко.

Під 234. *Odontites* Lutw.

480. *O. vulgaris* Moench – на насипі вздовж залізничної колії у м. Сколе. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

Під 235. *Pedicularis* L.

481. *P. sylvatica* L. – на заболочених і вологих луках (луки на правобережжі р. Кам'янка у Сколівському лісництві). Cl. Nardo-Callunetea. Мезогігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко. **ЧКУ-2009.**

Під 236. *Rhinanthus* L.

482. *Rh. aestivalis* (N. Zing.) Schischk. et Serg. – на післялісових луках, на вологих і свіжих багатих суглинистих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, (Stellarietea mediae). Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Напівпаразит. Спорадично.

483. *Rh. alectorolophus* (Scop.) Poll. – на післялісових луках, переважно в нижній частині лісового поясу. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Напівпаразит. Рідко.

484. *Rh. minor* L. – на луках, лісових галявинах, на свіжих і вологих, переважно бідних на карбонати, ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Напівпаразит. Часто.

485. *Rh. vernalis* (N. Zing.) Schischk. et Serg. – на узліссях і післялісових луках. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, (Stellarietea mediae). Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Напівпаразит. Рідко.

Під 237. *Scrophularia* L.

486. *S. nodosa* L. – у вологих тінистих лісах, по чагарниках, на суглинистих ґрунтах із високим вмістом нітратів. Cl. Quercu-Fagetea, (Artemisietea vulgaris). Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Під 238. *Tozzia* L.

487. *T. carpatica* Woloszcz. – на вологих луках, при берегах струмків, переважно у верхньому лісовому поясі на понад верхньою межею лісу. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, (Stellarietea mediae). Гігромезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко (наведено за: Мілкіна, Дейнека, Приндак, 2011, наявність цього виду на території парку й регіону загалом потребує перевірки).

Під 239. *Verbascum* L.

488. *V. densiflorum* Bertol. – уздовж доріг, на відкритих місцях, по схилах, на супіщаних ґрунтах (насипах уздовж залізничної колії у м. Сколе). Cl. Artemisietea vulgaris. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Дворічник – несправжній малорічний гемікриптофіт. Рідко.

489. *V. lychnitis* L. – на лісових галявинах, відкритих схилах, на полях, біля доріг, на супіщаних ґрунтах. Cl. Trifolio-Geranietea. Ксерофіт. Мезотроф. Дворічник – несправжній малорічний гемікриптофіт. Рідко.

490. *V. nigrum* L. – на узліссях, уздовж доріг, на рудералізованих місцях.

Cl. Artemisietea vulgaris, Epilobietea angustifolii. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт факультативний, іноді – дворічник (несправжній малорічний гемікриптофіт). Спорадично.

491. *V. thapsus* L. – на відкритих піщаних і кам'янистих місцях, на лісових галявинах. Cl. Epilobietea angustifolii, Artemisietea vulgaris. Ксерофіт. Мезотроф. Дворічник – несправжній малорічний гемікриптофіт. Рідко.

Рід 240. *Veronica* L.

492. *V. anagallis-aquatica* L. – уздовж струмків, по берегах водойм, у канавах, на мокрих луках. Cl. Phragmitetea, Molinio-Arrhenatheretea, Bidentetea tripartiti. Гідрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

493. *V. arvensis* L. – на післялісових луках, відкритих місцях, на свіжих ґрунтах (правобережжя р. Кам'янка у Сколівському лісництві). Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко. У монографії (Соломаха, Якушенко, Крамарець та ін., 2004) помилково наведений кримський вид *V. acinifolia* L., який спорадично трапляється на Закарпатті як кенофіт.

494. *V. beccabunga* L. – уздовж струмків, по берегах водойм, на мілководді, у канавах, на сирих луках, у прибережних чагарниках. Cl. Phragmitetea, Potametea. Гідрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

495. *V. chamaedrys* L. – на лісових галявинах і узліссях, луках, по чагарниках, на свіжих і вологих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Хаефіт. Часто.

496. *V. dentata* F. W. Schmidt – на трав'яних схилах, на узліссях і лісових галявинах, по чагарниках, на свіжих гумусних ґрунтах. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

497. *V. filiformis* Smith – на рудеральних місцях, поблизу житла. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Адвентивний вид. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт, факультативний хаефіт. Рідко.

498. *V. montana* L. – у букових лісах, на свіжих гумусних ґрунтах (Майданське лісництво). Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Хаефіт. Спорадично.

499. *V. officinalis* L. – на луках, узліссях, у листяних, хвойних і мішаних лісах, на свіжих невапнистих ґрунтах. Cl. Vaccinio-Piceetea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Хаефіт. Часто.

500. *V. scutellata* L. – на вологих луках, болотах, по багнистих берегах річок. Cl. Scheuchzerio-Caricetea. Гідрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

501. *V. teucrium* L. – на лісових галявинах, по чагарниках, рідше на луках, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Trifolio-Geranietea, Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

502. *V. urticifolia* Jacq. – у широколистяних і мішаних лісах, по чагарниках, на узліссях, на свіжих і вологих гумусних ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea, Asplenietea rupestris. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

503. *V. verna* L. – на суходільних луках, кам'янистих схилах, на полях, як бур'ян. Cl. (Asplenieta rupestris), Molinio-Arrhenatheretea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

РОДИНА 79. OROBANCHACEAE

Рід 241. *Orobanche* L.

504. *O. alba* Steph. – на післялісових луках. Паразитиє на коренях губоцвітих. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Паразит. Терофіт. Рідко.

505. *O. flava* C. Mart. ex F. Schultz – по берегах річок і потоків. Паразитиє на коренях кремени (*Petasites albus* (L.) Gaerth.) та мати-й-мачухи (*Tussilago farfara* L.). Cl. Betulo-Adenostyletea. Мезофіт. Паразит. Терофіт. Рідко.

РОДИНА 80. PLANTAGINACEAE

Рід 242. *Plantago* L.

506. *P. lanceolata* L. – на вологих післялісових луках, біля доріг. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

507. *P. major* L. – на вологих луках, біля доріг, на рудералізованих місцях. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

508. *P. media* L. – на сухих і помірно вологих луках, на узліссях. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

РОДИНА 81. LAMIACEAE

Рід 243. *Ajuga* L.

509. *A. genevensis* L. – у листяних і мішаних лісах, на узліссях, по чагарниках, на післялісових луках. Cl. Querco-Fagetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

510. *A. reptans* L. – у листяних і мішаних лісах, по чагарниках, на вологих луках, над гірськими джерелами, на слабокислих ґрунтах. Cl. Querco-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

Рід 244. *Ballota* L.

511. *B. nigra* L. – по чагарниках, на задернованих і кам'янистих схилах, рудералізованих місцях, поблизу житла. Cl. Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 245. *Betonica* L.

512. *B. officinalis* L. – у світлих лісах, по чагарниках, на луках, на свіжих ґрунтах. Cl. Querco-Fagetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 246. *Clinopodium* L.

513. *C. vulgare* L. – у світлих лісах, на узліссях, по чагарниках, на свіжих, деколи вапнистих, ґрунтах. Cl. Trifolio-Geranietea, Quercu-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 247. *Galeobdolon* Adans.

514. *G. luteum* Huds. – у лісах, на узліссях, по чагарниках, переважно на багатих суглинистих ґрунтах. Cl. Quercu-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Хамефіт. Звичайно.

Рід 248. *Galeopsis* L.

515. *G. bifida* Boenn. – по чагарниках, на узліссях, на полях і рудералізованих місцях. Cl. (Stellarietea mediae, Epilobieteae angustifolii), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Терофіт. Часто.

517. *G. ladanum* L. – поблизу житла, як бур'ян на полях. Cl. (Thlaspietea rotundifolii), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

518. *G. pubescens* Bess. – по чагарниках, на узліссях, рудералізованих місцях. Cl. Quercu-Fagetea, Epilobieteae angustifolii, Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Терофіт. Часто.

519. *G. speciosa* Mill. – на свіжих багатих ґрунтах, у світлих листяних лісах, по чагарниках, на зрубках, лісових галявинах, рудералізованих місцях. Cl. (Stellarietea mediae), Epilobieteae angustifolii. Мезофіт. Евтроф. Терофіт. Часто.

520. *G. tetrahit* L. – на трав'яних схилах, зрубках, узліссях, біля доріг, у канавах, у листяних і хвойних лісах, переважно на азотистих ґрунтах. Cl. (Stellarietea mediae, Epilobieteae angustifolii), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Терофіт. Спорадично.

Рід 249. *Glechoma* L.

521. *G. hederacea* L. – у листяних лісах, по чагарниках, на вологих луках, у канавах, біля доріг, на свіжих багатих гумусних ґрунтах. Cl. Artemisietea vulgaris, Salicetea purpureae, Molinio-Arrhenatheretea, Quercu-Fagetea. Мезофіт. Мезо-евтроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

522. *G. hirsuta* Waldst. et Kit. – у лісах, по чагарниках, на трав'яних схилах, луках, затінених місцях, на свіжих слабокислих суглинистих ґрунтах. Cl. Quercu-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 250. *Lamium* L.

523. *L. album* L. – на луках, по берегах рік, на рудералізованих місцях, як бур'ян на полях. Cl. Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

524. *L. maculatum* (L.) L. – у лісах, по чагарниках, на узліссях, по берегах водойм, на вологих і свіжих слабокислих ґрунтах. Cl. Artemisietea vulgaris, Quercu-Fagetea, Betulo-Adenostyletea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

525. *L. purpureum* L. – на узліссях, як бур'ян на полях, городах, перелосах, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Терофіт, рідко – озимий терофіт. Спорадично.

Рід 251. *Lycopus* L.

526. *L. europaeus* L. – на заплавах сирих луках, по берегах рік, чагарниках, на вологих і сирих багатих ґрунтах. Cl. Alnetea glutinosae, Phragmitetea, Quercus-Fagetea. Гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Часто.

527. *L. exaltatus* L. fil. – на мокрих луках. Cl. Phragmitetea, Molinio-Arrhenatheretea. Гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 252. *Melittis* L.

528. *M. melissophyllum* L. s. l. – у широколистяних, хвойних і мішаних лісах, на узліссях, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 253. *Mentha* L.

529. *M. aquatica* L. – по берегах водойм, у канавах, у воді, на мулистих ґрунтах. Cl. Phragmitetea, Alnetea glutinosae. Гігро-мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

530. *M. arvensis* L. – на вологих луках, у заплавах лісах, по берегах водойм, біля канав, на вологих багатих ґрунтах. Cl. (Stellarietea mediae, Phragmitetea), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

531. *M. longifolia* (L.) Huds. – на сирих, часто заболочених, луках, по берегах рік, у вологих лісах, біля канав. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Quercus-Fagetea. Гігро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

532. *M. pulegium* L. – по берегах водойм, на прибережному алювії річок, на вологих багатих ґрунтах. Cl. Isoëto-Nanojuncetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Дуже рідко. (Наведено за: Соломаха, Якушенко, Крамарець та ін., 2004. Вид цілком імовірно може траплятися на прибережних ділянках річок регіону, однак гербарних матеріалів ми не бачили).

Рід 254. *Origanum* L.

533. *O. vulgare* L. – на сонячних трав'яних і кам'янистих схилах, узліссях, галявинах листяних і мішаних лісів, по чагарниках, на луках, на свіжих і помірно сухих ґрунтах. Cl. Trifolio-Geranietea, Quercus-Fagetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезо-ксерофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 255. *Prunella* L.

534. *P. vulgaris* L. – на луках, узліссях, біля доріг, на свіжих і вологих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт, іноді – факультативний хамефіт. Звичайно.

Рід 256. *Salvia* L.

535. *S. glutinosa* L. – у листяних лісах, на узліссях, по чагарниках, на зрубках, у помірно вологих напівзатінених місцях, на свіжих гумусних ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Хамефіт, іноді – факультативний гемікриптофіт. Звичайно.

536. *S. pratensis* L. – на сухих луках, по узліссях. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

537. *S. verticillata* L. – на трав'яних схилах, узліссях, полях і рудеральних місцях, як бур'ян. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea, Artemisietea vulgaris, Trifolio-Geranietae. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 257. *Scutellaria* L.

538. *S. galericulata* L. – на заплачних луках, по берегах водойм, у прибережних вільщинах, у вологих місцях. Cl. Alnetea glutinosae, Quercus-Fagetea, Phragmitetea. Гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 258. *Stachys* L.

539. *S. alpina* L. – у широколистяних і мішаних лісах, на узліссях, на свіжих гумусних ґрунтах. Cl. Epilobietea angustifolii. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

540. *S. germanica* L. – на узліссях і лісових галявинах, по чагарниках, на трав'яних кам'янистих схилах, зрідка як бур'ян у посівах, біля доріг. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

541. *S. palustris* L. – поблизу водойм, у тимчасово мокрих западинах, канавах, на заболочених луках. Cl. (Stellarietea mediae), Phragmitetea, Molinio-Arrhenatheretea, Epilobietea angustifolii. Гігро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

542. *S. sylvatica* L. – у лісах, по чагарниках, на свіжих і вологих багатих ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

Рід 259. *Teucrium* L.

543. *T. praemontanum* Klok. – на території парку знайдений лише в єдиному локалітеті на сухих схилах при дорозі в Дубинському лісництві. Швидше за все є занесеним видом і може розглядатися як локальний кенофіт. Cl. (Festuco-Brometea). Ксерофіт. Мезотроф. Хамефіт. Дуже рідко.

Рід 260. *Thymus* L.

544. *Th. alpestris* Tausch ex A. Kerner – на гірських кам'янистих схилах і полонинах, на свіжих, рідше вологих, ґрунтах. Cl. Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Хамефіт. Рідко.

545. *Th. ovatus* L. (*Th. pulegioides* L., *Th. ukrainicus* (Klok. et Shost.) Klok.) – на післялісових луках, узліссях, лісових галявинах. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Хамефіт. Спорадично.

546. *Th. roegneri* C. Koch – на трав'яних схилах, по чагарниках, на суходільних луках. Cl. Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Хамефіт. Рідко.

РОДИНА 82. CALLITRICHACEAE

Рід 261. *Callitriche* L.

547. *C. cophocarpa* Sendtner – у невеликих тимчасових водоймах, канавах. Cl. Potametea. Гідрофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

548. *C. palustris* L. – у невеликих стоячих і малопроточних водоймах, у канавах, ставках, дрібних річках та озерах, на болотах. Cl. Potametea. Гідрофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

РОДИНА 83. CAMPANULACEAE

Рід 262. *Campanula* L.

549. *C. abietina* Griseb. et Schenk – у гірських смерекових лісах, на узліссях, по чагарниках, на луках, на свіжих і вологих кислих ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea, Betulo-Adenostyletea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

550. *C. bononiensis* L. – на трав'яних схилах, по чагарниках, на узліссях, на свіжих ґрунтах. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

551. *C. cervicaria* L. – на післялісових луках, на схилах, серед чагарників, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. (Festuco-Brometea), Quercus-Fagetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

552. *C. glomerata* L. – у світлих лісах, на узліссях, луках, лісових галявинах, на свіжих слабокислих і нейтральних багатих суглинистих ґрунтах. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

553. *C. latifolia* L. – у світлих лісах, на узліссях, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

554. *C. patula* L. – на луках, у світлих лісах, на узліссях, лісових галявинах, по чагарниках. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

555. *C. persicifolia* L. – у світлих лісах, на зрубках, луках, по чагарниках, на свіжих слабокислих багатих кам'янистих і суглинистих ґрунтах. Cl. (Festuco-Brometea), Quercus-Fagetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

556. *C. rapunculoides* L. – у світлих широколистяних і мішаних лісах, на узліссях, по чагарниках, на схилах. Cl. Trifolio-Geranietea, (Stellarietea mediae), Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

557. *C. rapunculus* L. – на післялісових луках, по чагарниках, на узліссях, по схилах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

558. *C. trachelium* L. – у широколистяних і мішаних лісах, на зрубках, узліссях, по чагарниках, на свіжих слабокислих або нейтральних ґрунтах. СІ. Querc-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Під 263. *Jasione* L.

559. *J. montana* L. – на зрубках, по чагарниках, на відкритих схилах, на свіжих бідних супіщаних ґрунтах. СІ. Vaccinio-Piceetea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Оліготроф. Озимий терофіт (іноді дворічник). Рідко.

Під 264. *Phyteuma* L.

560. *Ph. orbiculare* L. – на узліссях і лісових галявинах, післялісових луках (царинках) і на луках вище верхньої межі лісу на хребті г. Парашка, на свіжих багатих ґрунтах. СІ. (Seslerietea variaae), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

561. *Ph. spicatum* L. – у листяних і мішаних лісах, на лісових галявинах, узліссях, гірських луках, на свіжих і вологих багатих ґрунтах. СІ. Molinio-Arrhenatheretea, Betulo-Adenostyletea, Querc-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

РОДИНА 84. ASTERACEAE

Під 265. *Achillea* L.

562. *A. millefolium* L. – на післялісових луках, лісових галявинах, на узліссях, біля доріг, на свіжих гумусних ґрунтах. СІ. Molinio-Arrhenatheretea, Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

Під 266. *Adenostyles* Cass.

563. *A. alliariae* (Gouan) A. Kerner – у широколистяних і мішаних лісах, по чагарниках, від лісового до субальпійського поясу, на сирих, багатих гумусних ґрунтах. СІ. Betulo-Adenostyletea. Індиферентний вид. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Під 267. *Antennaria* Gaertn.

564. *A. dioica* (L.) Gaertn. – у світлих лісах, на сухих луках, на свіжих ґрунтах. СІ. Nardo-Callunetea, Vaccinio-Piceetea. Ксеро-мезофіт. Оліготроф. Кальцефоб. Хамефіт. Спорадично.

Під 268. *Anthemis* L.

565. *A. arvensis* L. – по сухих трав'яних місцях, як бур'ян на полях. СІ. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

566. *A. cotula* L. – на рудеральних місцях, по берегах річок, поблизу житла, на полях, уздовж доріг. СІ. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Спорадично.

567. *A. tinctoria* L. – змиті кам'янисті південно-західні схили, центично відкриті угруповання. Сl. Molinio-Arrhenatheretea, (Festuco-Brometea). Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Під 269. *Aposeris* Cass.

569. *A. foetida* (L.) Less. – у тінистих листяних і хвойних лісах, на узліссях, по чагарниках, біля доріг, на вологих багатих суглинистих ґрунтах. Сl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Часто.

Під 270. *Arctium* L.

570. *A. lappa* L. – на рудералізованих місцях, по чагарниках, біля доріг, на свіжих і вологих ґрунтах. Сl. Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

571. *A. minus* (Hill) Bernh. – у канавах, біля доріг, на рудералізованих місцях, на вологих і помірно сухих багатих ґрунтах. Сl. Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

572. *A. nemorosum* Lej. – по чагарниках, на узліссях, зрубках, у ярах, по берегах водойм, біля доріг, на свіжих гумусних ґрунтах. Сl. Quercus-Fagetea, Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

573. *A. tomentosum* Mill. – по чагарниках, на узліссях, рудералізованих місцях, у ярах, по берегах водойм, біля доріг, на свіжих гумусних ґрунтах. Сl. Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Під 271. *Arnica* L.

574. *A. montana* L. – на гірських луках, по чагарниках, на свіжих кислих ґрунтах. Сl. Nardo-Callunetea, Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Оліготроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Під 272. *Artemisia* L.

575. *A. absinthium* L. – біля доріг, у ярах, на схилах, на рудералізованих місцях, біля житла. Сl. Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

576. *A. annua* L. – бур'ян на городах, на рудералізованих місцях, біля житла. Сl. Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Спорадично.

577. *A. vulgaris* L. – по берегах рік, на узліссях, вологих луках, біля доріг, як бур'ян на полях. Сl. Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Під 273. *Bellis* L.

578. *B. perennis* L. – на трав'яних місцях, біля доріг і стежок, на луках, на свіжих і вологих суглинистих ґрунтах. Сl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

Під 274. *Bidens* L.

579. *B. cernua* L. – на вологих місцях, по берегах рік, озер, боліт, у кана-

вах. Cl. (*Bidentetea tripartiti*), Molinio-Arrhenatheretea. Мезо-гігрофіт. Евтроф. Терофіт. Рідко.

580. *B. frondosa* L. – на вологих багатих ґрунтах, по берегах рік та озер, у канавах, біля доріг. Cl. *Bidentetea tripartiti*. Гігро-мезофіт. Евтроф. Терофіт. Спорадично.

581. *B. tripartita* L. – на вологих багатих ґрунтах, по берегах рік та озер, у канавах, біля доріг. Cl. (*Bidentetea tripartiti*), Molinio-Arrhenatheretea. Гігро-мезофіт. Евтроф. Терофіт. Спорадично.

Рід 275. *Calendula* L.

583. *C. officinalis* L. – у населених пунктах, по садах, городах, біля житла. Культивують, іноді дичавіє. Cl. *Artemisietea vulgaris*. Мезофіт. Евтроф. Терофіт. Рідко.

Рід 276. *Carduus* L.

584. *C. acanthoides* L. – на пустищах, вигонах, біля доріг, по берегах річок, рідше на луках. Cl. *Artemisietea vulgaris*. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

585. *C. bicolorifolius* Klok. – у широколистяних і мішаних лісах, на узліссях і лісових галявинах, по берегах річок і біля джерел. Cl. *Betulo-Adenostyletea*. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

586. *C. crispus* L. – на вологих пустищах, пасовищах, рудералізованих місцях, по берегах водойм, на свіжих і вологих багатих ґрунтах. Cl. *Artemisietea vulgaris*. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 277. *Carlina* L.

587. *C. acaulis* L. – на свіжих ґрунтах, на гірських луках, лісових галявинах. Cl. (*Festuco-Brometea*), Molinio-Arrhenatheretea, *Nardo-Callunetea*. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

588. *C. vulgaris* L. – на післялісових сухих луках, у долинах на сухих збитих пасовищах, на сухих і бідних ґрунтах. Cl. *Nardo-Callunetea*, Molinio-Arrhenatheretea, (*Artemisietea vulgaris*). Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

Рід 278. *Centaurea* L.

589. *C. carpatica* (Perc.) Perc. – на післялісових луках, у долинах рік, на узліссях, у високотрав'ї, серед скель, на вологих і свіжих багатих ґрунтах. Cl. (*Festuco-Brometea*), *Nardo-Callunetea*, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

590. *C. cyanus* L. – як бур'ян на полях, рідше на задернованих схилах, по чагарниках, на свіжих ґрунтах. Cl. (*Stellarietea mediae*), *Artemisietea vulgaris*. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Спорадично.

591. *C. jacea* L. – на луках, лісових галявинах, на узліссях, по чагарниках, переважно на схилах південної експозиції, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, *Nardo-Callunetea*. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Гемік-

риптофіт. Звичайно.

592. *C. marmarosiensis* (Jáv.) Czer. – на післялісових луках вище верхньої межі лісу (хребет г. Парашка). Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Дуже рідко. (Л. І. Мілкіна зі співавторами (2011, с. 40) наводить для того ж локалітету *Centaurea mollis* Waldst. et Kit., однак наявність цього субальпійсько-альпійського виду на цій території є малоймовірною).

593. *C. phrygia* L. – на луках, узліссях, лісових галявинах, зрубках, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. (Festuco-Brometea), Nardo-Callunetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

594. *C. scabiosa* L. – на післялісових луках передових хребтів Карпат. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Під 279. *Cicerbita* Wallr.

595. *C. alpina* (L.) Wallr. – у гірських лісах, на луках, у заростях над гірськими потоками, затінених місцях серед скель, на свіжих і вологих слабких багатих кам'янистих і суглинистих ґрунтах; охоче оселяється на вапнистих субстратах. Cl. Betulo-Adenostyletea, Quercu-Fagetea. Гігро-мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Під 280. *Cichorium* L.

596. *C. intybus* L. – на синантропізованих луках, пасовищах, узліссях, пустищах, біля доріг, на вологих і помірно сухих ґрунтах. Cl. Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Під 281. *Cirsium* Hill

597. *C. arvense* (L.) Scop. – на полях, городах, на пустищах, по берегах водойм, на узліссях, біля доріг, на рудеральних місцях, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Геофіт. Спорадично.

598. *C. oleraceum* (L.) Scop. – на вологих луках, по заболочених чагарниках, у вільшинах, по берегах рік, біля джерел, на вологих багатих ґрунтах з високим вмістом азоту. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Quercu-Fagetea. Гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Часто.

599. *C. palustre* (L.) Scop. – на луках, болотах, у заболочених лісах, по чагарниках, на вологих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезогігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

600. *C. rivulare* (Jacq.) All. – на луках, болотах, вологих схилах, по берегах потоків, біля джерел, на вологих ґрунтах з високим вмістом азоту. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезо-гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

601. *C. setosum* (Willd.) Bess. – на зрубках, по чагарниках, на луках, як бур'ян у посівах, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Eriobietea angustifoliae. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

602. *C. vulgare* (Savi) Ten. – на світлих рудералізованих місцях, на пасо-

вищах, на багатих на азот ґрунтах. Cl. Artemisietea vulgaris, (Epilobietea angustifoliae). Мезофіт. Мезотроф. Озимий терофіт (дворічник). Спорадично.

603. *C. waldsteinii* Rouy – на луках понад верхньою межею лісу (хребет г. Парашка). Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Дуже рідко? (Цей вид наводимо за вказівкою у монографії “Національний природний парк “Сколівські Бескиди”. Раритетний фітогенофонд.” (Львів: Камула, 2011) (с. 101). У цитованій монографії на фотографії дійсно зображений саме цей вид, але його наявність на території Сколівських Бескидів потребує перевірки. Гербарних матеріалів ми не бачили).

Рід 282. *Conyza* Less.

604. *C. canadensis* (L.) Cronq. – на відкритих піщаних місцях, як бур’ян на полях і городах. Cl. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Озимий терофіт. Рідко.

Рід 283. *Crepis* L.

605. *C. biennis* L. – на вологих луках, у прибережних заростях, на схилах біля доріг, у канавах, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Озимий терофіт (дворічник). Спорадично.

606. *C. conizifolia* (Gouan) A. Kerner – на післялісових луках, у верхній частині лісового поясу, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

607. *C. paludosa* (L.) Moench – на вологих і заболочених луках у заболочених лісах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Querco-Fagetea, Alnetea glutinosae. Гігро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

608. *C. tectorum* L. – на пасовищах, у канавах, біля доріг, на рудералізованих місцях, на сухих супіщаних, часто кам’янистих ґрунтах. Cl. (Stellarietea mediae), Molinio-Arrhenatheretea, Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт, іноді – дворічник. Рідко.

Рід 284. *Doronicum* L.

609. *D. austriacum* Jacq. – у лісах, по берегах рік, на узліссях, по чагарниках, на вологих слабокислих багатих, часто кам’янистих ґрунтах. Cl. Betulo-Adenostyletea, Querco-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 285. *Erigeron* L.

610. *E. acris* L. – на післялісових луках, у долинах річок, по схилах, на свіжих ґрунтах. Від лісового до субальпійського поясу. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea, Artemisietea vulgaris. Індиферентний вид. Мезофіт. Мезотроф. Озимий терофіт. Спорадично.

Рід 286. *Eupatorium* L.

611. *E. cannabinum* L. – на зрубках, у лісах (вільшинах), на узліссях, уздовж доріг, по берегах рік, на вологих слабокислих багатих суглинистих ґрунтах. Cl. Artemisietea vulgaris, Querco-Fagetea, Phragmito-Magnocaricetea. Мезо-

гіррофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Часто.

Під 287. *Filaginella Opiz*

612. *F. uliginosa (L.) Opiz* – на вогкуватих заплавних луках, по берегах водойм. Cl. Artemisietea vulgaris, Isoëto-Nanojuncetea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

Під 288. *Galinsoga Ruiz et Pav.*

613. *G. ciliata (Rafin.) Blake* – переважно на тінистих і вологих рудералізованих місцях, у садах, на городах, поблизу житла. Cl. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Терофіт. Рідко.

614. *G. parviflora Cav.* – на рудеральних місцях, городах, по садах. Cl. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Спорадично.

Під 289. *Grindelia Willd.*

615. *G. squarrosa (Pursh) Dun.* – на сухих перелогах, поблизу житла, на рудеральних місцях. Cl. Artemisietea vulgaris. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

Під 290. *Helichrysum Mill.*

616. *H. arenarium (L.) Moench* – на схилах, у заростях, поблизу житла, на пісках і супіщаних ґрунтах. Переважно на передових хребтах Карпат у нижній частині лісового поясу. Cl. Vaccinio-Piceetea, Epilobieteae angustifoliae, Nardo-Callunetea. Ксеро-мезофіт. Оліготроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Під 291. *Hieracium L.*

617. *H. bupleurifolioides (Zahn) Juxip* – на післялісових луках, на свіжих ґрунтах. Cl. Nardo-Callunetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

618. *H. bupleurifolium Tausch* – на післялісових луках, на свіжих ґрунтах. Cl. Nardo-Callunetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

619. *H. gentile Jord. ex Boreau* – у широколистяних і мішаних лісах, на узліссях, по чагарниках. Cl. Quercio-Fagetea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

620. *H. silvularum Jord. ex Boreau* – на узліссях, по чагарниках, на свіжих ґрунтах. Cl. Quercio-Fagetea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

621. *H. umbellatum L.* – на суходільних луках, на сонячних схилах. Cl. Nardo-Callunetea, Vaccinio-Piceetea. Мезо-ксерофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

622. *H. vulgatum Fries* – на узліссях, по чагарниках, на свіжих ґрунтах. Cl. Quercio-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 292. Homogyne Cass.

623. *H. alpina* (L.) Cass. – у смерекових і мішаних лісах, на узліссях, по чагарниках, на гірських луках, на вологих слабокислих і кислих ґрунтах. СІ. Vaccinio-Piceetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Гемікриптофіт. Часто.

Рід 293. Hypochaeris L.

624. *H. radicata* L. – у лісах, на узліссях, луках, по трав'яних схилах, біля доріг, на свіжих супіщаних ґрунтах. У нижній частині лісового поясу. СІ. Molinio-Arrhenatheretea, (Stellarietea mediae). Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 294. Inula L.

625. *I. britannica* L. – на узліссях, по чагарниках, післялісових луках, на свіжих і вологих ґрунтах. СІ. Artemisietea vulgaris, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

626. *I. helenium* L. – по чагарниках, на узліссях, післялісових луках, на свіжих і вологих ґрунтах. СІ. Artemisietea vulgaris, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

627. *I. hirta* L. – на луках, узліссях, кам'янистих схилах, на сухих вапнистих ґрунтах. СІ. Trifolio-Geranietea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 295. Lactuca L.

628. *L. quercina* L. – у сухих широколистяних лісах, серед чагарників. СІ. Querco-Fagetea (?). Мезофіт. Евтроф. Терофіт. Рідко.

629. *L. serriola* L. – як бур'ян на полях і городах, поблизу житла, біля шляхів, часто на суглинистих ґрунтах. СІ. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Озимий терофіт. Спорадично.

Рід 296. Lapsana L.

630. *L. communis* L. – у тінистих, переважно букових і мішаних лісах, на узліссях, по чагарниках, на вологих місцях. СІ. (Stellarietea mediae), Epilobietea angustifolii, Querco-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Спорадично.

Рід 297. Leontodon L.

631. *L. autumnalis* L. – на луках, задернованих схилах, у світлих лісах, на узліссях, на свіжих ґрунтах. СІ. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

632. *L. danubialis* Jacq. – на вологих луках, лісових галявинах, у світлих лісах. СІ. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

633. *L. hispidus* L. – на післялісових луках, задернованих схилах, по чагарниках. СІ. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

Під 298. *Lepidotheca* Nutt.

634. *L. suaveolens* (Pursh) Nutt. – по берегах річок, на полях і післялісових луках, біля доріг, на рудеральних місцях. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезофіт. Терофіт. Спорадично.

Під 299. *Leucanthemum* Hill

635. *L. vulgare* Lam. – на післялісових луках, узліссях, по чагарниках, на задернованих схилах, на лісових галявинах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

636. *L. waldsteinii* (Sch. Bip.) Pouzar – у лісах, на післялісових луках, на лісових галявинах, по чагарниках, на вологих гумусних ґрунтах. Cl. Betulo-Adenostyletea, Vaccinio-Piceetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Під 300. *Matricaria* L.

637. *M. recutita* L. – на полях, городах, біля доріг, на пустищах, біля житла. Cl. Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Спорадично.

Під 301. *Mycelis* Cass.

638. *M. muralis* (L.) Dumort. – у тінистих лісах, на узліссях, по чагарниках, на вологих багатих ґрунтах. Cl. Quercu-Fagetea, (Quercetea robori-petraeae), Epilobietea angustifolii. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

Під 302. *Omalotheca* Cass.

639. *O. sylvatica* (L.) Sch. Bip. et F. Schultz – у світлих лісах, на узліссях, зрубках, по чагарниках, на суходільних луках, на свіжих кислих супіщаних кам'янистих або суглинистих ґрунтах. Cl. Epilobietea angustifolii. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

Під 303. *Onopordon* L.

640. *O. acanthium* L. – на рудералізованих місцях, біля доріг, поблизу житла, як бур'ян на полях. Cl. Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Озимий терофіт, іноді – дворічник. Спорадично.

Під 304. *Petasites* Hill

641. *P. albus* (L.) Gaertn. – утворює зарості по берегах рік і потоків, у вологих лісах, на узліссях, у прибережних вільшинах, на вологих багатих ґрунтах. Cl. Quercu-Fagetea, Alnetea glutinosae, Betulo-Adenostyletea. Гірофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

642. *P. hybridus* (L.) Gaertn., Mey et Scherb. – утворює зарості над ріками й потоками, у вологих лісах, на узліссях, на вологих багатих ґрунтах. Cl. Artemisietea vulgaris, Quercu-Fagetea, Alnetea glutinosae. Гірофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

643. *P. kablikianus* Tausch ex Bercht – утворює невеликі зарості по берегах струмків, у вологих лісах у найвищій частині лісового поясу. СІ. Betulo-Adenostyletea, Quercu-Fagetea. Гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Дуже рідко.

Під 305. *Phalacrolooma* Cass.

644. *Ph. annum* (L.) Dumort. – у лісах, на узліссях, зрубках, луках, по берегах рік, на рудералізованих місцях, перелогах, на свіжих багатих ґрунтах. Адвентивний вид. СІ. Artemisietea vulgaris, Epilobietea angustifolii. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт, іноді – озимий терофіт. Часто.

Під 306. *Picris* L.

645. *P. hieracioides* L. – на полях, перелогах, сухих луках, у заростях чагарників, на сухих рудеральних місцях. СІ. (Festuco-Brometea), Artemisietea vulgaris, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Озимий терофіт, іноді – дворічник. Рідко.

Під 307. *Pilosella* Hill

646. *P. aurantiaca* (L.) F. Schultz et Sch. Bip (*Hieracium aurantiacum* L.) – на гірських луках, на свіжих кислих або нейтральних ґрунтах. СІ. Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Дуже рідко.

647. *P. brachiata* (Bertol. ex DC.) F. Schultz ex Sch. Bip. – на післялісових луках, узліссях, пасовищах, у нижній частині лісового поясу. СІ. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

648. *P. ciesielskii* (Błocki) Val. Tikhomirov – на післялісових луках, узліссях, пасовищах, у лісовому поясі. СІ. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

649. *P. × cymosa* (L.) F. Schultz et Sch. Bip. (*Hieracium cymosum* L.) – на сухих відкритих галявинах, на схилах і узліссях. СІ. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

650. *P. glaucescens* (Bess.) Soják (*Hieracium glaucescens* Bess.) – на сухих трав'яних, піщаних і кам'янистих відкритих місцях. СІ. Nardo-Callunetea. Ксеро-мезофіт. Оліго-мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

651. *P. lactucella* (Wallr.) P. D. Sell et C. West (*Hieracium auricula* Lam. et DC.) – на післялісових луках, узліссях, пасовищах, у нижній частині лісового поясу. СІ. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

652. *P. officinarum* F. Schultz et Sch. Bip. (*Hieracium pilosella* L.) – на світлих місцях, на луках, задернованих схилах, на лісових галявинах, на свіжих ґрунтах. СІ. Nardo-Callunetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

653. *P. × plaicensis* (Woloszcz.) Soják – на світлих місцях, на луках, задернованих схилах, на лісових галявинах, на свіжих ґрунтах. СІ. Nardo-Callunetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

654. *P. praealta* (Vill. ex Gochn.) F. Schultz et Sch. Bip. – на післялісових луках, узліссях, пасовищах, у нижній частині лісового поясу. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

655. *P. × roxolanica* (Rehm.) Soják – на гірських луках, на свіжих кислих або нейтральних ґрунтах. Cl. Nardo-Callunetea, (Molinio-Arrhenatheretea). Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

Рід 308. *Prenanthes* L.

656. *P. purpurea* L. – у широколистяних, хвойних і мішаних лісах, по чагарниках, на зрубках, узліссях, над потоками, на свіжих і вологих багатих ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

Рід 309. *Pyrethrum* Zinn

657. *P. clusii* Fisch. ex Reichenb. – на гірських післялісових луках, сонячних схилах, на свіжих гумусних ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea, Betulo-Adenostyletea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

658. *P. corymbosum* (L.) Scop. – на суходільних луках у нижній частині лісового поясу, по чагарниках, на узліссях. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 310. *Scorzonera* L.

659. *S. humilis* L. – на післялісових луках, галявинах та узліссях. У нижній частині лісового поясу. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

660. *S. rosea* Waldst. et Kit. – на гірських луках, лісових галявинах, на полонинах, на свіжих і вологих кислих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea, Betulo-Adenostyletea. Кальцефоб. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 311. *Senecio* L.

661. *S. germanicus* Wallr. (*S. jacquinianus* Reichenb., *S. nemorensis* L. subsp. *jacquinianus* (Reichenb.) Duran.) – у напівзатінених вологих місцях, на багатих ґрунтах, у листяних і мішаних лісах, по чагарниках, на зрубках, узліссях і лісових галявинах, по берегах струмків. Cl. Epilobietea angustifolii, Betulo-Adenostyletea, Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

662. *S. jacobaea* L. – на сухих, рідше вологих післялісових луках, по чагарниках, біля доріг. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

663. *S. ovatus* Willd. (*S. fuchsii* C.C. Gmel., *S. nemorensis* L. subsp. *fuchsii* (C.C. Gmel.) Čelak.) – у листяних і хвойних лісах, на лісових галявинах, на зрубках, над потоками, у заростях високотрав'я, на свіжих і вологих багатих ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea, Epilobietea angustifolii. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Часто.

664. *S. subalpinus* Koch – на узліссях і лісових галявинах, у широколистяних і мішаних лісах. Cl. Betulo-Adenostyletea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

665. *S. viscosus* L. – на зрубках, перелогах, біля доріг, на рудералізованих місцях. Адвентивний вид. Cl. (Stellarietea mediae), Epilobietea angustifolii. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

666. *S. vulgaris* L. – на полях, городах, поблизу житла, біля доріг, на рудеральних місцях. Cl. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

Рід 312. *Solidago* L.

667. *S. virgaurea* L. – на світлих помірно сухих місцях, на лісових галявинах, луках, узліссях, зрубках, по чагарниках, у світлих листяних лісах, біля доріг. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea, Vaccinio-Piceetea, (Quercetea robori-petraeae). Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

Рід 313. *Sonchus* L.

668. *S. arvensis* L. – поблизу житла, як бур'ян на полях і городах. Cl. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

669. *S. asper* (L.) Hill – як бур'ян на городах, поблизу житла, на рудеральних місцях. Cl. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Терофіт. Спорадично.

670. *S. oleraceus* L. – поблизу житла, біля доріг, у канавах, як бур'ян на полях і городах, на рудералізованих місцях, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. (Stellarietea mediae), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Евтроф. Терофіт. Рідко.

Рід 314. *Tanacetum* L.

671. *T. vulgare* L. – на луках, узліссях, по берегах рік, чагарниках, біля доріг, у канавах, на рудералізованих місцях, на помірно сухих і вологих суглинаних і суглинистих, часто щербенистих, ґрунтах. Cl. Artemisietea vulgaris, Salicetea purpureae. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

Рід 315. *Taraxacum* Wigg.

672. *T. officinale* Wigg. – на світлих місцях, на свіжих і вологих ґрунтах, на луках, трав'яних схилах, біля доріг. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

Рід 316. *Telekia* Baumg.

673. *T. speciosa* (Schreb.) Baumg. – на світлих місцях, на узліссях, зрубках, по берегах рік і струмків, чагарниках. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Artemisietea vulgaris, Querco-Fagetea, Trifolio-Geranietea. Мезо-гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Під 317. *Tephrosia* (Reichenb.) Reichenb.

674. *T. papposa* (Reichenb.) Schur – на луках вище верхньої межі лісу, на свіжих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Дуже рідко.

Під 318. *Tragopogon* L.

675. *T. orientalis* L. – на післялісових луках, лісових галявинах, на свіжих суглинистих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

676. *T. pratensis* L. – на післялісових луках, по задернованих схилах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Під 319. *Tripleurospermum* Sch. Bip.

677. *T. perforatum* (Mérat) M. Lainz – по узбіччях доріг, на полях, на рудеральних місцях. Cl. (Stellarietea medii), Artemisietea vulgaris. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

Під 320. *Trommsdorffia* Bernh.

678. *T. maculata* (L.) Bernh. – на луках, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

679. *T. uniflora* (Vill.) Soják – на гірських луках, лісових галявинах у верхній частині лісового поясу, на свіжих кислих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Гемікриптофіт. Рідко.

Під 321. *Tussilago* L.

680. *T. farfara* L. – по берегах рік і струмків, на схилах біля доріг, на рудералізованих місцях, на свіжих і вологих суглинистих і супіщаних ґрунтах. Cl. Artemisietea vulgaris, (Stellarietea mediae), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

РОДИНА 85. HYDROCHARITACEAE

Під 322. *Elodea* Michx.

681. *E. canadensis* Michx. – у повільно текучих і стоячих водоймах. Cl. Potamogetea. Гідрофіт. Евтроф. Поодинокі локалітети (озеро на околиці м. Сколе).

РОДИНА 86. ALISMATACEAE

Під 323. *Alisma* L.

682. *A. plantago-aquatica* L. – по берегах водойм, у канавах, на заболочених луках, на болотах, на мілководді, у стоячих і слабо проточних водоймах. Cl. Phragmitetea. Гідрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Часто.

РОДИНА 87. POTAMOGETONACEAE

Рід 324. *Potamogeton* L.

683. *P. natans* L. – в озерах, ставках, у стоячих і повільно текучих водах. Cl. Potametea. Гідрофіт. Евтроф. Поодинокі локалітети (Підгородцівське лісництво).

РОДИНА 88. MELANTHIACEAE

Рід 325. *Colchicum* L.

684. *C. autumnale* L. – на післялісових луках, по трав'яних схилах, на свіжих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Рідко (Бутивлянське лісництво). – **ЧКУ 2009.**

Рід 326. *Veratrum* L.

685. *V. lobelianum* Bernh. – на післялісових луках, узліссях, лісових галявинах, у світлих лісах, по чагарниках, на свіжих мезотрофних супіщаних або суглинистих ґрунтах. Cl. Betulo-Adenostyletea, Molinio-Arrhenatheretea, Alnetea glutinosae, Quercu-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

РОДИНА 89. IRIDACEAE

Рід 327. *Crocus* L.

686. *C. heuffelianus* Herb. – на лісових галявинах, на гірських луках, вище верхньої межі лісу, у лісах, на вологих багатих ґрунтах. Cl. Nardo-Callunetea, Molinio-Arrhenatheretea, Quercu-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Рідко. – **ЧКУ 2009.**

Рід 328. *Gladiolus* L.

687. *G. imbricatus* L. – на післялісових луках, на свіжих і вологих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Рідко. – **ЧКУ 2009.**

Рід 329. *Iris* L.

688. *I. pseudacorus* L. – по болотах, берегах річок, у нижній частині лісового поясу, на вологих багатих ґрунтах. Cl. Phragmitetea, Alnetea glutinosae. Гідрофіт. Евтроф. Геофіт. Поодинокі локалітети (в околицях м. Сколе).

РОДИНА 90. LILIACEAE

Рід 330. *Gagea* Salisb.

689. *G. lutea* (L.) Ker.-Gawl. – у лісах, по чагарниках, на післялісових луках, на вологих багатих ґрунтах. Cl. Quercu-Fagetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Рідко.

Рід 331. *Lilium* L.

690. *L. martagon* L. – у широколистяних (переважно букових) лісах, на лісових галявинах, на луках, по чагарниках, на свіжих і вологих багатих ґрунтах. Індиферентний вид з ознаками кальцефільності. СІ. Querc-Fagetea, Betulo-Adenostyletea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Рідко. – **ЧКУ 2009.**

РОДИНА 91. HYACINTHACEAE

Рід 331. *Scilla* L.

691. *S. bifolia* L. – у широколистяних лісах, по чагарниках, на узліссях, луках, на свіжих і вологих гумусних ґрунтах. СІ. Querc-Fagetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Рідко.

РОДИНА 92. ALLIACEAE

Рід 332. *Allium* L.

692. *A. montanum* F. W. Schmidt – на кам'янистих схилах, на гірських луках, на свіжих гумусних ґрунтах. У верхній частині лісового поясу. СІ. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Евтроф. Геофіт. Рідко.

693. *A. ursinum* L. – у тінистих, переважно широколистяних, лісах, на вологих і сируватих слабокислих багатих ґрунтах. СІ. Querc-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Рідко. – **ЧКУ 2009.**

694. *A. victorialis* L. – на луках, по чагарниках, задернованих кам'янистих схилах у верхній частині лісового поясу й на полонинах, на вологих гумусних ґрунтах. СІ. Nardo-Callunetea, (Querc-Fagetea). Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Рідко.

РОДИНА 93. AMARYLLIDACEAE

Рід 333. *Galanthus* L.

695. *G. nivalis* L. – у листяних лісах, на узліссях, по чагарниках, рідше на луках, на вологих слабокислих багатих ґрунтах. СІ. Querc-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Рідко. – **ЧКУ 2009.**

Рід 334. *Leucojum* L.

696. *L. vernum* L. – у листяних лісах, на узліссях, по чагарниках, рідше на луках, на вологих слабокислих багатих ґрунтах. СІ. Querc-Fagetea, Alnetea glutinosae. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Рідко. – **ЧКУ 2009.**

Рід 335. *Narcissus* L.

697. *N. angustifolius* Curt. – на післялісових луках, на місці розташування колишнього селища Мальмансталь у долині р. Рибник Майданський. СІ. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Оліго-мезотроф. Геофіт. Поодинокі локалітети (Майданське лісництво). – **ЧКУ 2009.** – На території парку представ-

лена, швидше за все, інтродукційна популяція, яка залишилася на місці колишньої селітебної території.

РОДИНА 94. CONVALLARIACEAE

Рід 336. *Convallaria* L.

698. *C. majalis* L. – у світлих широколистяних і мішаних лісах, по чагарниках, на післялісових луках, на свіжих кислих і слабокислих багатих ґрунтах. СІ. (Quercetea robori-petraeae), Querco-Fagetea, Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Рідко (Сколівське лісництво).

Рід 337. *Maianthemum* Wigg.

699. *M. bifolium* (L.) F. W. Schmidt – у листяних, хвойних і мішаних лісах, на узліссях, зрубках, на свіжих і вологих кислих багатих ґрунтах. СІ. Vaccinio-Piceetea, Querco-Fagetea, (Quercetea robori-petraeae). Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Звичайно.

Рід 338. *Polygonatum* Hill

700. *P. multiflorum* (L.) All. – у широколистяних лісах, по чагарниках, на узліссях, на свіжих слабокислих багатих ґрунтах. СІ. Querco-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Спорадично.

701. *P. verticillatum* (L.) All. – у тінистих листяних, хвойних і мішаних лісах, на узліссях, зрубках і післялісових луках, на свіжих кислих ґрунтах. СІ. Querco-Fagetea, (Betulo-Adenostyletea), Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Оліго-мезотроф. Геофіт. Часто.

Рід 339. *Streptopus* Michx.

702. *S. amplexifolius* (L.) DC. – у тінистих листяних і мішаних лісах, на свіжих і вологих багатих ґрунтах. СІ. Vaccinio-Piceetea, Betulo-Adenostyletea, Querco-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Спорадично.

РОДИНА 95. TRILLIACEAE

Рід 340. *Paris* L.

703. *P. quadrifolia* L. – у тінистих букових і мішаних лісах, на свіжих і вологих кислих або нейтральних багатих ґрунтах. СІ. Querco-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Геофіт. Часто.

РОДИНА 96. ORCHIDACEAE*

Рід 341. *Cephalanthera* Rich.

704. *C. damasonium* (Mill.) Druce – на узліссях, по чагарниках, на свіжих гумусних ґрунтах. СІ. Querco-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Рідко (Мі-

---

* Під час формування переліку видів родини Orchidaceae враховано публікацію: Ковпак, Загультський, 1998.

лкіна, Дейнека, Приндак, 2011). – **ЧКУ 2009.**

705. *C. longifolia* (L.) Fritsch – у тінистих широколистяних і мішаних лісах, на узліссях, по чагарниках, на свіжих гумусних ґрунтах. Cl. Querc-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Рідко (хребет г. Парашка, Сколівське лісництво). – **ЧКУ 2009.**

706. *C. rubra* (L.) Rich. – у широколистяних і мішаних лісах, на узліссях, по чагарниках, на свіжих гумусних ґрунтах. Cl. Querc-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Рідко (Мілкіна, Дейнека, Приндак, 2011). – **ЧКУ 2009.**

Під 342. *Dactylorhiza* Nevski

707. *D. fuchsii* (Druce) Soó – на післялісових луках, по чагарниках, у світ-лих листяних лісах, на свіжих і вологих багатих гумусних ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Querc-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Рідко. – **ЧКУ 2009.**

708. *D. maculata* (L.) Soó – на вологих післялісових луках, лісових галявинах, на узліссях, по чагарниках. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Scheuchzerio-Caricetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Дуже рідко (Сколівське лісництво). – **ЧКУ 2009.**

709. *D. majalis* (Reichenb.) P. F. Hunt et Summerhayes – на вологих луках, на узліссях і лісових галявинах, на задернованих схилах, іноді у природо-рожніх канавах, на вологих торф'яних або торф'яно-глеєвих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Scheuchzerio-Caricetea. Гігро-мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Спорадично. – **ЧКУ 2009.**

710. *D. sambucina* (L.) Soó – на узліссях, лісових галявинах, по чагарниках, на свіжих і вологих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Рідко (Сколівське лісництво; хребет г. Парашка). – **ЧКУ 2009.**

Під 343. *Epipactis* Zinn

711. *E. atrorubens* (Hoffm. ex Bernh.) Bess. – вид знайдений в єдиному місцезнаходженні, у волосистоосоковому буковому ценозі. Cl. Querc-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Поодинокі локалітети. – **ЧКУ 2009.**

712. *E. helleborine* (L.) Crantz – на свіжих багатих ґрунтах, у широколистяних і мішаних лісах, по чагарниках. Cl. Querc-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Рідко (Сколівське лісництво). – **ЧКУ 2009.**

713. *E. palustris* (L.) Crantz – на мокрих болотистих луках, на вологих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Гігрофіт. Мезотроф. Геофіт. Дуже рідко (Мілкіна, Дейнека, Приндак, 2011). – **ЧКУ 2009.**

Під 344. *Goodyera* R. Br.

714. *G. repens* (L.) R. Br. – переважно у хвойних лісах, на узліссях, на свіжих і вологих ґрунтах. Cl. Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Рідко (Сколівське, Майданське та Бутивлянське лісництва; околиці с. Корчин). – **ЧКУ 2009.**

Рід 345. *Gymnadenia* R. Br.

715. *G. conopsea* (L.) R. Br. – на післялісових луках, у світлих лісах, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. СІ. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Кальцефіл. Геофіт. Часто. – **ЧКУ 2009.**

716. *G. odoratissima* (L.) Rich. – на луках, лісових галявинах, узліссях, по чагарниках. СІ. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Рідко (Сколівське лісництво). – **ЧКУ 2009.**

Рід 346. *Leucorchis* E. Mey.

717. *L. albida* (L.) E. Mey. – на узліссях і лісових галявинах, на післялісових луках у верхній частині лісового поясу, на слабокислих багатих ґрунтах. СІ. Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Рідко (Сколівське та Майданське лісництва; г. Високий Верх; г. Перекоп). – **ЧКУ 2009.**

Рід 347. *Listera* R.Br.

718. *L. ovata* (L.) R. Br. – на післялісових луках, у широколистяних лісах, на лісових галявинах, по чагарниках, на свіжих і вологих багатих ґрунтах. СІ. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea, Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Часто, особливо на передових хребтах Карпат. – **ЧКУ 2009.**

Рід 348. *Neottia* Guett.

719. *N. nidus-avis* (L.) Rich. – у тінистих листяних і мішаних лісах, по чагарниках, на кислих гумусних ґрунтах, серед гнилих коренів і пнів. СІ. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф – сапротроф. Геофіт. Рідко. – **ЧКУ 2009.**

Рід 349. *Orchis* L.

720. *O. mascula* (L.) L. – на луках, по чагарниках, на лісових галявинах, на вапнистих ґрунтах. СІ. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Кальцефіл. Геофіт. Рідко (Сколівське лісництво; хребет г. Парашка). – **ЧКУ 2009.**

721. *O. morio* L. – на сухих луках, трав'яних схилах, лісових галявинах, узліссях. СІ. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Рідко (Сколівське, Бутивлянське та Підгородцівське лісництва). – **ЧКУ 2009.**

722. *O. ustulata* L. – на луках, трав'яних схилах, узліссях, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. СІ. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Рідко (Підгородцівське лісництво, г. Ключина). – **ЧКУ 2009.**

Рід 350. *Platanthera* Rich.

723. *P. bifolia* (L.) Rich. – у світлих лісах, на лісових галявинах, на узліссях, по чагарниках, на післялісових луках, на свіжих багатих ґрунтах. СІ. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Часто. – **ЧКУ 2009.**

724. *P. chlorantha* (Cust.) Reichenb. – у широколистяних і мішаних лісах, на післялісових луках, узліссях і лісових галявинах, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Геофіт. Рідко (Бутивлянське лісництво, г. Яворинка). – **ЧКУ 2009.**

Рід 351. *Traunsteinera* Reichenb.

725. *T. globosa* (L.) Reichenb. – на післялісових луках, рідше у широколистяних (переважно букових) і мішаних лісах, на свіжих і вологих багатих ґрунтах. Cl. Nardo-Callunetea, Molinio-Arrhenatheretea, Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Кальцефіл. Геофіт. Спорадично. – **ЧКУ 2009.**

РОДИНА 97. JUNCACEAE

Рід 352. *Juncus* L.

726. *J. articulatus* L. – на заболочених луках, болотах, над потоками, біля доріг, на вологих ґрунтах. Cl. Scheuchzerio-Caricetea, Molinio-Arrhenatheretea. Гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

727. *J. atratus* Krock. – на вологих луках, у заплавах річок, серед лучно-болотної рослинності западин, по краях лісових торфовищ. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Scheuchzerio-Caricetea. Гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

728. *J. bufonius* L. – по берегах водойм, на вологих луках, біля доріг, на вологих піщаних і глинистих ґрунтах. Cl. Isoëto-Nanojuncetea. Гігрофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

729. *J. conglomeratus* L. – на вологих місцях, болотах, узліссях, у канавах, по берегах водойм, уздовж струмків. Cl. Scheuchzerio-Caricetea, Molinio-Arrhenatheretea. Гігрофіт. Мезотроф. Кальцефіл. Гемікриптофіт. Рідко.

730. *J. effusus* L. – на болотах, вологих, часто заболочених, луках, над потоками, по берегах водойм, на кислих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Eriophobetea angustifolia, Scheuchzerio-Caricetea. Гігрофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Гемікриптофіт. Звичайно.

731. *J. inflexus* L. – по берегах водойм, боліт і струмків, на луках, у канавах, біля доріг, на вологих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

732. *J. tenuis* Willd. – на луках, лісових дорогах, узліссях. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 353. *Luzula* DC.

733. *L. campestris* (L.) DC. – на луках, узліссях, по чагарниках, на свіжих мезотрофних ґрунтах. Cl. Nardo-Callunetea, Molinio-Arrhenatheretea, Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

734. *L. luzuloides* (Lam.) Dandy et Wilmott – у лісах, на лісових галявинах, луках, зрубках, кам'янистих схилах, на свіжих ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезо-оліготроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

735. *L. multiflora* (Ehrh.) Lej. – на луках, у лісах, по чагарниках, на свіжих і вологих ґрунтах. Cl. Nardo-Callunetea, Molinio-Arrhenatheretea, (Quercetea robori-petraeae). Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

736. *L. pilosa* (L.) Willd. – у листяних (переважно букових), хвойних і мішаних лісах, на свіжих і вологих багатих гумусних ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea, (Quercetea robori-petraeae). Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

737. *L. sylvatica* (Huds.) Gaudin – у букових, смерекових і мішаних лісах, на вологих луках, на багатих гумусних ґрунтах. Cl. Vaccinio-Piceetea, Betulo-Adenostyletea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Часто.

РОДИНА 98. CYPERACEAE

Рід 354. *Blysmus* Panz. ex Schult.

738. *B. compressus* (L.) Panz. ex Link – на вологих луках, по берегах водойм, на заболочених зрубах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Scheuchzerio-Caricetea. Гігро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко (північна околиця м. Сколе).

Рід 355. *Carex* L.

739. *C. acuta* L. – по берегах рік і водойм, на заболочених луках, евтрофних болотах, на вологих багатих ґрунтах. Cl. Phragmitetea. Гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко (Сколівське лісництво).

740. *C. acutiformis* Ehrh. – на мокрих луках, у заболочених вільшинах, по берегах річок. Cl. Phragmitetea. Гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

741. *C. brizoides* L. – у світлих, вологих широколистяних (переважно букових) і мішаних лісах, у прибережних вільшинах, на узліссях. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

742. *C. caryophylla* Latourr. – на зрубах, сухих луках. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт.

743. *C. cinerea* Poll. – на низинних і перехідних болотах, сирих луках, у сирих листяних і мішаних лісах. Cl. Scheuchzerio-Caricetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезо-гігрофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Гемікриптофіт. Рідко.

744. *C. contigua* Hoppe – на суходільних післялісових луках, у широколистяних і мішаних лісах. Cl. Epilobietea angustifolii, Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

745. *C. digitata* L. – у широколистяних і мішаних лісах, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко (Сколівське лісництво).

746. *C. divulsa* Stokes – у широколистяних і мішаних лісах, на узліссях, на свіжих гумусних ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

747. *C. echinata* Murr. – на осоково-мохових болотах, на вологих луках, заболочених зрубах. Cl. Scheuchzerio-Caricetea. Гігрофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Гемікриптофіт. Рідко.

748. *C. elongata* L. – на осокових болотах, у прибережних вільшинах, у сирих вербняках. Cl. Alnetea glutinosae, Scheuchzerio-Caricetea. Гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко (Майданське лісництво).

749. *C. flava* L. – на вологих і заболочених луках, болотах, над гірськими потоками. Cl. Scheuchzerio-Caricetea. Мезо-гігрофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Гемікриптофіт. Рідко.

750. *C. hirta* L. – на луках, сухих узбіччях доріг, узліссях, рудералізованих місцях. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, (Vaccinio-Piceetea). Ксероз-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

751. *C. leporina* L. – на вологих луках, лісових галявинах, у світлих лісах, біля доріг. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea, Scheuchzerio-Caricetea. Мезофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Гемікриптофіт. Рідко.

752. *C. limosa* L. – на сфагнових болотах, на вологих кислих невапнистих ґрунтах. Cl. Scheuchzerio-Caricetea. Гігрофіт. Оліготроф. Кальцефоб. Гемікриптофіт. Поодинокі локалітети (урочище Журавлине в Сколівському лісництві).

753. *C. montana* L. – у широколистяних і мішаних лісах, на суходільних післялісових луках. Cl. Quercu-Fagetea, Molinio-Arrhenatheretea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко (Майданське лісництво, окол. м. Сколе).

754. *C. muricata* L. – на зрубках, у світлих, переважно листяних, лісах, на лісових галявинах, узліссях, по чагарниках, на вологих багатих ґрунтах. Cl. Epilobietea angustifolii, Phragmitetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

755. *C. nigra* (L.) Reichard – на евтрофних болотах, на вологих луках. Cl. Scheuchzerio-Caricetea. Гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

756. *C. pallescens* L. – на вологих луках, по чагарниках, на узліссях, у світлих лісах, по берегах струмків, на багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

757. *C. panicea* L. – на вологих луках, низинних болотах, у світлих заболочених лісах. Cl. Scheuchzerio-Caricetea, (Molinio-Arrhenatheretea). Мезо-гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко (Майданське лісництво).

758. *C. paniculata* L. – на осокових і осоково-мохових болотах. Cl. Phragmitetea, Alnetea glutinosae. Гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко (Сколівське та Майданське лісництва).

759. *C. pendula* Huds. – у широколистяних і мішаних лісах, по вологих місцях, біля струмків. Cl. Quercu-Fagetea. Мезо-гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

760. *C. pilosa* Scop. – у широколистяних (переважно букових) і мішаних лісах, на свіжих і вологих багатих ґрунтах. Cl. Quercu-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

761. *C. pilulifera* L. – на луках, по чагарниках, на узліссях, на свіжих ґрунтах. Cl. Nardo-Callunetea, Vaccinio-Piceetea. Мезофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Гемікриптофіт. Рідко.

762. *C. praecox* Schreb. – на сухих схилах, узліссях. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

763. *C. remota* L. – у тінистих листяних, хвойних і мішаних лісах, біля лісових струмків, на узліссях, на вологих суглинистих ґрунтах. Cl. Querco-Fagetea. Мезо-гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

764. *C. rostrata* Stokes – на болотах, торфовищах, по берегах водойм, над гірськими потоками, біля джерел, на вологих кислих ґрунтах. Cl. Phragmitetea. Гігрофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Гемікриптофіт. Рідко.

765. *C. sylvatica* Huds. – у широколистяних і мішаних лісах, на свіжих і вологих багатих ґрунтах. Cl. Querco-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

766. *C. transsilvanica* Schur – на трав'яних схилах, у лісах. Cl. (Festuco-Brometea), Nardo-Callunetea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

767. *C. vesicaria* L. – на осокових, осоково-мохових болотах, у заболочених вільшинах, на вологих луках, по берегах водойм. Cl. Phragmitetea. Гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

768. *C. vulpina* L. – на вологих луках, на осокових евтрофних болотах, по берегах водойм, у канавах. Cl. Phragmitetea. Мезо-гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 356. *Eleocharis* R. Br.

769. *E. palustris* (L.) Roem. et Schult. – по краях боліт, берегах рік, у канавах, на мілководді, вологих і заболочених луках. Cl. Phragmitetea. Гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 357. *Eriophorum* L.

770. *E. latifolium* Hoppe – на осоково-мохових, пухівково-осокових болотах, на вологих луках, біля струмків, на кислих ґрунтах. Cl. Scheuchzerio-Caricetea. Гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

771. *E. polystachyon* L. – на осоково-сфагнових і гіпново-осокових болотах, на кислих ґрунтах. Cl. Scheuchzerio-Caricetea. Гігрофіт. Оліготроф. Гемікриптофіт. Рідко.

772. *E. vaginatum* L. – на сфагнових оліготрофних болотах, біля струмків. Cl. Охусоссо-Sphagnetea, Vaccinio-Piceetea. Гігрофіт. Оліготроф. Кальцефоб. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 358. *Scirpus* L.

773. *S. sylvaticus* L. – по берегах стоячих і помірно протічних водойм, на заболочених луках, лісових галявинах, у канавах, прибережних чагарниках. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Phragmitetea, Querco-Fagetea. Гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Часто.

РОДИНА 99. РОАСЕАЕ

Рід 359. *Agrostis* L.

774. *A. canina* L. – на вологих луках, заболочених місцях, лісових галявинах, перелогах, по чагарниках, берегах рік. Cl. Scheuchzerio-Caricetea,

Molinio-Arrhenatheretea. Гігро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

775. *A. gigantea* Roth – на узліссях сіровільшин, у високотрав'ї на річкових терасах, біля доріг, на вологих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, (Stellarietea mediae). Гігро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

776. *A. stolonifera* L. – на вологих луках, на заболочених місцях, по берегах рік. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

777. *A. tenuis* Sibth. – на луках, узліссях, зрубках, у світлих лісах, по чагарниках, на свіжих і вологих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

Під 360. *Alopecurus* L.

778. *A. aequalis* Sobol. – на болотах, вологих і сирих луках, по берегах водойм і каналів, на заболочених місцях. Cl. (Bidentetea tripartiti), Molinio-Arrhenatheretea. Гігро-мезофіт. Евтроф. Терофіт. Рідко.

779. *A. geniculatus* L. – на вологих луках, заболочених лісових галявинах, по чагарниках, берегах водойм, біля каналів. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Гігрофіт. Мезотроф. Терофіт. Спорадично.

780. *A. pratensis* L. – на заплавних і суходільних луках, зрубках, лісових галявинах, на свіжих і вологих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Під 361. *Anthoxanthum* L.

781. *A. odoratum* L. – на післялісових луках, лісових галявинах, узліссях, по чагарниках. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

Під 362. *Arrhenatherum* Beauv.

782. *A. elatius* (L.) J. et C. Presl – на луках, лісових галявинах, узліссях, зрубках, біля доріг, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Під 363. *Avenella* Drej

783. *A. flexuosa* (L.) Drej – у світлих лісах, на після лісових луках, на кислих, переважно глинистих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Querco-Fagetea. Мезофіт. Оліготроф. Кальцефоб. Гемікриптофіт. Рідко (Сколівське лісництво).

Під 364. *Brachypodium* Beauv.

784. *B. sylvaticum* (Huds.) Beauv. – у тінистих, переважно листяних лісах, на узліссях, зрубках, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Querco-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Під 365. *Briza* L.

785. *B. media* L. – на луках, лісових галявинах, узліссях, по чагарниках. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, (Festuco-Brometea). Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

Рід 366. *Bromopsis* Fourr.

786. *B. inermis* (Leys.) Holub – на луках, задернованих схилах, лісових галявинах, узліссях, перелогах, по чагарниках. Cl. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 367. *Bromus* L.

787. *B. commutatus* Schard. – на заплавлених і суходільних луках, біля доріг, на рудералізованих місцях. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Рідко.

788. *B. mollis* L. – на заплавлених і суходільних луках, на лісових галявинах, узліссях, біля доріг, як бур'ян. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Оліготроф. Терофіт. Рідко.

Рід 368. *Calamagrostis* Adans.

789. *C. arundinaceae* (L.) Roth – у широколистяних і хвойних лісах, на зрубках, узліссях, луках, кам'янистих схилах, по чагарниках, на свіжих і вологих ґрунтах. Cl. Betulo-Adenostyletea, (Querco-Fagetea, Vaccinio-Piceetea). Мезофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Гемікриптофіт. Часто.

790. *C. canescens* (Wed.) Roth – на болотах, заболочених луках, у лісах, на вологих і заболочених ґрунтах. Cl. Alnetea glutinosae. Гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

791. *C. epigeios* (L.) Roth – на суходільних луках, лісових галявинах, узліссях, зрубках, у молодих лісопосадках. Cl. Epilobietea angustifolii, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

792. *C. villosa* (Chaix) J. F. Gmel. – на лісових галявинах, узліссях, зрубках, по чагарниках, на кам'янистих і задернованих схилах, на вологих кислих бідних ґрунтах, біля верхньої межі лісу. Cl. Betulo-Adenostyletea, Vaccinio-Piceetea, (Molinio-Arrhenatheretea). Мезофіт. Оліготроф. Кальцефоб. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 369. *Cynosurus* L.

793. *C. cristatus* L. – на помірно сухих, рідше вологих, луках, лісових галявинах, на піщано-глинистих і суглинистих свіжих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

Рід 370. *Dactylis* L.

794. *D. glomerata* L. – на сухих і вологих мезофільних луках, у світлих листяних лісах, на галявинах, узліссях, зрубках, по чагарниках, на багатих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Querco-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

795. *D. polygama* Horvát. – у світлих листяних і мішаних лісах, на галявинах, узліссях, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Querco-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Під 371. Deschampsia Beauv.

796. *D. cespitosa* (L.) Beauv. – на луках, лісових галявинах, полонинах, на задернованих схилах, біля джерел, по берегах водойм, на вологих кислих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Гемікриптофіт. Звичайно.

Під 372. Echinochloa Beauv.

797. *E. crusgalli* (L.) Beauv. – на зрубках, біля доріг, як бур'ян на полях і городах. Cl. Artemisietea vulgaris, Stellarietea mediae, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Часто.

Під 373. Elymus L.

798. *E. caninus* (L.) L. – у широколистяних лісах, на узліссях, післялісових луках, по чагарниках, берегах річок і потоків. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Quercus-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко (Майданське лісництво).

Під 374. Elytrigia Desv.

799. *E. repens* (L.) Nevski – на заплавах і суходільних луках, по чагарниках, на лісових галявинах, узліссях, зрубках, біля доріг, як бур'ян на полях. Cl. (Stellarietea mediae), Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Під 375. Festuca L.

800. *F. arundinacea* Schreb. – на вологих луках, галявинах, узліссях, зрубках. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Гігро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

801. *F. drymeja* Mert. et Koch – у широколистяних лісах, на узліссях, над потоками, на схилах північної експозиції, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Поодинокі локалітети (Майданське лісництво, кв. 70, 76). Наявність цього виду на території парку потребує перевірки. – **ЧКУ 2009.**

802. *F. filiformis* Pourr. – на сухих задернованих схилах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Ксерофіт. Оліготроф. Гемікриптофіт. Рідко (Підгородцівське лісництво).

803. *F. gigantea* (L.) Vill. – у світлих лісах, на зрубках, узліссях, по чагарниках, у прибережних вільщинах, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

804. *F. ovina* L. – на сухих задернованих схилах. Cl. (Sedo-Scleranthetea), Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Ксерофіт. Оліготроф. Гемікриптофіт. Спорадично (Підгородцівське лісництво).

805. *F. picta* Kit. – у складі лучних угруповань на полонині г. Парашка. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Ксеро-мезофіт. Оліготроф. Гемікриптофіт. Рідко. (Наведено за: Соломаха, Якушенко, Крамарець та ін., 2004. Імовірність наявності цього виду у вказаному локалітеті дуже мала, тому потребує ретельної

перевірки).

806. *F. pratensis* Huds. – на заплавлених і суходільних луках, лісових галявинах, зрубках, по чагарниках, біля доріг, на свіжих і вологих багатих ґрунтах. СІ. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

807. *F. rubra* L. – на сухих і помірно вологих луках, лісових галявинах, по чагарниках, біля доріг, на вологих і свіжих гумусних ґрунтах. СІ. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

808. *F. rupicola* Heuff. – на сухих луках, на сухих бідних ґрунтах. СІ. (Festuco-Brometea), Molinio-Arrhenatheretea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Дуже рідко (Підгородцівське лісництво).

809. *F. supina* Schur – у складі лучних угруповань на полонині г. Парашка. СІ. Molinio-Arrhenatheretea, Nardo-Callunetea. Ксеро-мезофіт. Оліготроф. Кальцефоб. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 376. *Glyceria* R. Br.

810. *G. fluitans* (L.) R. Br. – на заболочених луках, у канавах, по берегах рік і струмків, на мілководді. СІ. Phragmitetea, Alnetea glutinosae. Гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

811. *G. maxima* (C. Hartm.) Holmb. – по берегах водойм, на заболочених луках, евтрофних і мезотрофних болотах, у вологих лісах. СІ. Phragmitetea, Alnetea glutinosae. Гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

812. *G. nemoralis* (Uechtr.) Uechtr. et Koern – у лісах, на вологих місцях, при берегах потоків. СІ. Quercu-Fagetea. Гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

813. *G. notata* Chevall. – у лісах, на вологих місцях, при берегах потоків. СІ. Quercu-Fagetea. Гігрофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 377. *Holcus* L.

814. *H. lanatus* L. – на вологих луках, лісових галявинах, узліссях, зрубках, по чагарниках. СІ. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

815. *H. mollis* L. – на луках, лісових галявинах, узліссях, зрубках, по чагарниках, у високотрав'ї, біля доріг, джерел, на свіжих ґрунтах. СІ. (Quercetea robori-petraeae), Epilobietea angustifolii, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

Рід 378. *Hordelymus* (Jess.) Harz

816. *H. europaeus* (L.) Harz – у тінистих, переважно листяних і мішаних лісах, на свіжих багатих ґрунтах. СІ. Quercu-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 379. *Lolium* L.

817. *L. perenne* L. – на заплавлених і суходільних луках, лісових галявинах,

зрубам, біля доріг, на свіжих і вологих суглинистих ґрунтах. Cl. Artemisietea vulgaris, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

Під 380. Melica L.

818. *M. nutans* L. – у листяних і мішаних лісах, по чагарниках, на лісових галявинах і узліссях, на вологих і свіжих багатих ґрунтах. Cl. Quercu-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Часто.

819. *M. picta* C. Koch – у листяних лісах, по чагарниках, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Quercu-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Під 381. Milium L.

820. *M. effusum* L. – у лісах, на лісових галявинах, узліссях, зрубам, по чагарниках, на вологих багатих ґрунтах. Cl. Quercu-Fagetea, Betulo-Adenostyletea. Мезофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Часто.

Під 382. Molinia Schrank

821. *M. caerulea* (L.) Moench – на вологих луках, лісових галявинах, на заболочених місцях. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, (Quercetea robori-petraeae), Vaccinio-Piceetea. Мезо-гігрофіт. Оліготроф. Гемікриптофіт. Рідко (Майданське лісництво).

Під 383. Nardus L.

822. *N. stricta* L. – на суходільних луках, лісових галявинах, зрубам, полонинах, на свіжих і вологих кислих ґрунтах. Cl. Nardo-Callunetea. Мезофіт. Оліготроф. Кальцефоб. Гемікриптофіт. Звичайно.

Під 384. Phalaroides N.M. Wolf

823. *Ph. arundinacea* (L.) Rauschert – на заплачних луках, по берегах рік, канав, на заболочених місцях, у прибережних вільшинах. Cl. Phragmitetea, Salicetea rigurigeae. Гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко (північна околиця м. Сколе).

Під 385. Phleum L.

824. *Ph. phleoides* (L.) Karst. – на суходільних луках, по чагарниках, на узліссях. Cl. Molinio-Arrhenatheretea, (Festuco-Brometea). Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

825. *Ph. pratense* L. – на луках, лісових галявинах, узліссях, зрубам, у рідколіссі, по чагарниках, на полонинах, на свіжих і помірно сухих ґрунтах. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Ксеро-мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

Під 386. Phragmites Adans.

826. *Ph. australis* (Cav.) Trin. ex Steud. – по берегах рік і водойм, на болотах і заболочених луках, на вологих багатих ґрунтах. Cl. Phragmitetea. Гігрофіт. Евтроф. Геофіт. Поодинокі локалітети (с. Завадка).

Рід 387. Poa L.

827. *P. annua* L. – на луках, біля доріг, поблизу житла, як бур'ян на городах. Cl. Artemisietea vulgaris, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Звичайно.

828. *P. chaixii* Vill. – на лісових галявинах, узліссях, луках, полонинах, у листяних і хвойних лісах, на свіжих і вологих ґрунтах. Cl. Betulo-Adenostyletea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Кальцефоб. Гемікриптофіт. Рідко (хребет г. Парашка).

829. *P. compressa* L. – на зрубках, задернованих схилах, осипищах, скелях, біля доріг. Cl. (Festuco-Brometea, Agropyretea intermedio-repentis), Molinio-Arrhenatheretea. Мезо-ксерофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

830. *P. nemoralis* L. – у листяних, хвойних і мішаних лісах, на схилах і кам'янистих відслоненнях, у криволіссі, зрідка на полонинах, на свіжих багатих ґрунтах. Cl. Quercu-Fagetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

831. *P. pratensis* L. – на луках і лісових галявинах, кам'янистих схилах, зрубках. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Звичайно.

832. *P. remota* Forsell. – у широколистяних і мішаних лісах, на лісових галявинах, біля скель, уздовж потоків. Cl. (Montio-Cardaminetea), Quercu-Fagetea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

833. *P. trivialis* L. – на вологих лісових галявинах, узліссях, зрубках, заплавних луках, по берегах водойм. Cl. Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 388. Sieglingia Bernh.

834. *S. decumbens* (L.) Bernh. – на заплавних і суходільних луках, лісових галявинах, по чагарниках. Cl. Nardo-Callunetea, Molinio-Arrhenatheretea. Мезофіт. Мезотроф. Гемікриптофіт. Рідко (північна околиця м. Сколе).

Рід 389. Triticum L.

835. *T. aestivum* L. – культивують на суміжних з парком сільськогосподарських землях. Часто трапляється як кенофіт-ефемерофіт уздовж доріг. Cl. Artemisietea vulgaris, Stellarietea mediae, Chenopodietea. Мезофіт. Мезотроф. Терофіт. Спорадично.

РОДИНА 100. ARACEAE

Рід 390. Acorus L.

836. *A. calamus* L. – на заболочених місцях, на вологих багатих ґрунтах, у нижній частині лісового поясу при підніжжі передових хребтів Карпат. Cl. Phragmitetea. Гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко.

Рід 391. Arum L.

837. *A. maculatum* L. s. l. – у тінистих листяних, переважно букових, лі-

сах, по берегах струмків, на вологих гумусних ґрунтах. Cl. Quercus-Fagetea. Гігро-мезофіт. Евтроф. Геофіт. Поодинокі локалітети (правобережжя р. Опір, північніше м. Сколе).

РОДИНА 101. LEMNACEAE

Рід 392. *Lemna* L.

838. *L. minor* L. – у неглибоких стоячих водоймах. Cl. Lemnetea minoris. Гідрофіт. Мезотроф. Рідко.

839. *L. trisulca* L. – у неглибоких стоячих водоймах. Cl. Lemnetea minoris. Гідрофіт. Мезотроф. Рідко.

Рід 393. *Spirodela* Schleid.

840. *S. polyrhiza* (L.) Schleid. – у стоячих водоймах. Cl. Lemnetea minoris. Гідрофіт. Мезотроф. Рідко (Сколівське лісництво).

РОДИНА 102. SPARGANIACEAE

Рід 394. *Sparganium* L.

841. *S. erectum* L. – по берегах водойм, на мілководді, у канавах, у місцях з високим вмістом мінеральних речовин. Cl. Phragmitetea. Гігрофіт. Евтроф. Криптофіт (гідрофіт). Рідко (Сколівське та Завадківське лісництва).

РОДИНА 103. TYPHACEAE

Рід 395. *Typha* L.

842. *T. angustifolia* L. – по берегах боліт, ставів, на мілководді, на заболочених евтрофних і мезотрофних ґрунтах. Cl. Phragmitetea. Гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Рідко (Майданське лісництво).

843. *T. latifolia* L. – на заболочених берегах стоячих і слабо проточних водойм. Cl. Phragmitetea. Гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Спорадично.

844. *T. laxmanii* Lepech. – на заболочених місцях в околицях с. Урич. Cl. Phragmitetea. Гігрофіт. Евтроф. Гемікриптофіт. Дуже рідко.

Обговорення

Існує кілька різних оцінок флори парку щодо охоронюваних видів та їх статусу. Оскільки ці дані важливі для оцінки рівня фітосозологічної репрезентативності, вважаємо доцільним дещо детальніше зупинитися на їх характеристиці.

На території парку у складі природних угруповань росте 41 вид, включений до Червоної книги України (2009). З них *Larix × polonica* на території парку росте як інтродуцент, який зрідка трапляється в Майданському та Підгородцівському лісництвах. До числа інтродукованих видів слід, очевидно, також зарахувати й *Narcissus angustifolius*, який трапляється на післялі-

сових луках на місці колишнього селища Мальмансталь у долині р. Рибник Майданський. Слід зазначити, що згідно з новітніми пропозиціями щодо доповнень і змін до Закону України “Про Червону книгу України” (Проект Закону України... <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/>), ці інтродукційні популяції, чи популяційні локуси, також можуть набути статусу таких, що підлягають охороні.

Крім того, згідно з наведеним конспектом флори, на території парку представлені 2 види, включених до додатку I Бернської конвенції (*Narcissus angustifolius*, *Campanula abietina*), з них один, як вже зазначалося, у вигляді інтродукційної популяції. *Larix × polonica*, відома на території парку як інтродуцент, включений до Світового Червоного списку (Мосякін, 1999). Також, 13 видів (*Aconitum paniculatum*, *Athyrium distentifolium*, *Blechnum spicant*, *Carlina acaulis*, *Hylotelephium carpaticum*, *Hypericum humifusum*, *Lysimachia nemorum*, *Orobanche alba*, *Polystichum braunii*, *Salix myrsinifolia*, *S. silesiaca*, *Symphytum cordatum*, *Trifolium ochroleucon*), належать до категорії видів регіональної охорони у відповідності із затвердженим Львівською обласною радою переліком (рішення Львівської обласної ради № 193 від 02.12.2003 р.), за винятком видів, які вже включені до третього видання Червоної книги України (2009). Незважаючи на те, що цей перелік був складений досить давно (Кагало, Сичак, 2003) і потребує ретельної ревізії, на сьогодні він лишається єдиним правовим документом, який, з поправками на зазначені вище зміни, регулює збереження видів регіонального рівня охорони.

Лишається актуальним і доцільним подальше детальне вивчення, аналіз та оцінка раритетної фракції флори парку та її охоронюваної частини, оскільки нещодавно вийшла друком монографія “Національний природний парк “Сколівські Бескиди”. Раритетний фітогенофонд” (Мілкіна, Дейнека, Приндак, 2011), у якій, на наш погляд, дещо надміру оригінально трактується созологічний статус видів, які ростуть на його території.

У короткому повідомленні в матеріалах XIII з’їзду Українського ботанічного товариства П. Т. Ященко (2011) висловив пропозицію виділяти у флорі природоохоронних територій так звану фракцію “об’єктно-рідкісних видів”, тобто видів, які є рідкісними в межах власне аналізованої природоохоронної території. Зі змісту короткого повідомлення цитованого автора важко зрозуміти, чи він мав на увазі автохтонні, аборигенні, індигенні види флори регіону, де розташований природоохоронний об’єкт, чи взагалі будь-які види місцевої флори, які є рідкісними на його території, але цитована вище монографія Л. М. Мілкіної зі співавторами є чудовою ілюстрацією суто механічного й созологічно необґрунтованого слідування пропозиції П. Т. Ященка, якщо взяти до уваги будь-які види, без урахування їхнього походження у складі регіональної флори.

Так, наприклад, до списку видів, які “потребують охорони” на території НПП “Сколівські Бескиди” у цитованій монографії зараховані *Agrimonia eupatoria*, *Alisma plantago-aquatica*, *Alopecurus geniculatus*, *A. aequalis*., *Asarum europaeum*, *Bidens tripartita*, *Campanula persicifolia*, *Carex digitata*, *Centaurea*

scabiosa, *Chrysosplenium alternifolium*, *Cichorium intibus*, *Danthonia decumbens* (L.) DC. (= *Sieglingia decumbens*), *Daucus carota*, *Filipendula vulgaris*, *Inula helenium*, *Linum catharticum*, *Melilotus officinalis*, *Origanum vulgare*, *Ribes uva-crispa* L. (= *Grossularia reclinata*), *Sarothamnus scoparius*, *Streptopus amplexifolius*, *Solanum dulcamara*, *Stachis palustris*, *Viscum album* та ін.

Абсолютна більшість із них є не лише тривіальними видами регіональної флори, але й просто рудеральними рослинами, які масово розповсюджені на прилеглих до парку девастрованих територіях, у складі флорокомплексів сегетального та рудерального типів, у тому числі в межах населених пунктів. Їм абсолютно нічого не загрожує загалом у регіоні, а деякі, наприклад, *Agri- monia eupatoria*, *Bidens tripartita*, *Cichorium intibus*, *Daucus carota*, *Inula helenium*, *Sarothamnus scoparius*, *Viscum album* та деякі інші, є адвентивними видами в регіоні Сколівських Бескидів з, до певної міри, інвазійною стратегією. Їхня "рідкісність" на території парку є свідченням досить високого рівня натуральності його флорокомплексів, яка забезпечує високу стійкість фітоцено- систем парку до проникнення до їхнього складу синантропних видів. Тому ставити питання про доцільність їх охорони на території парку принаймні не коректно. Навпаки, збільшення кількості та чисельності їхніх локусів на тери- торії парку буде прямим свідченням дегресії й синантропізації його екосистем.

Зараховувати ці види до категорії раритетних (рідкісних, унікальних, оригінальних тощо) і пропонувати їх до охорони з огляду на лікарські влас- тивості й традиційне використання в народній медицині також є не корект- ним, оскільки суперечить світовій практиці охорони ужиткових видів рослин, а також диких сородичів культурних рослин. Як визначено світовою практи- кою (Maxted et al., 2006; Maxted, Kell, 2009), з числа таких видів на охорону заслуговують лише ті, для популяцій яких характерна негативна динаміка чисельності на регіональному рівні впродовж достатнього для адекватної оцінки часу (наприклад, 10-20-50 років).

Загалом, як уже зазначалося, у зведеному й доповненому конспекті флори парку наведено 41 вид, уключений до останнього видання Червоної книги України (2009). Крім зазначених вище інтродуцентів, доцільно зроби- ти зауваження щодо деяких з них. Зокрема, з видів Червоної книги України (2009) для території парку у згаданій монографії Л. І. Мілкіної зі співавто- рами наведена також *Gentiana lutea* L. Але, на фотографії (с. 128) можна з високим рівнем імовірності ідентифікувати *Gentiana punctata*, яка, загалом, природно не росте на висотах нижче 1600 м н.р.м. Точка, наведена на карті, яка представлена у монографії (с. 128), дає підстави припускати, що це мо- же бути звичайна "втеча з культури", можливо з якогось приватного альпі- нарію тощо. Принаймні, ця вказівка потребує ретельної перевірки. Разом з тим, з посиланням на цитовану монографію, ми вважали доцільним навести цей вид для парку, з метою привернути увагу до необхідності подальшого його дослідження.

Також, *Festuca drymeja* в конспекті наведена за геоботанічними описа- ми Л. І. Мілкіної у кв. 70 та 76 Майданського лісництва. Нажаль, гербарні

матеріали нам не відомі. Цей реліктовий лісовий вид досі лишається невідомим на північному макросхилі Карпат. Найближчі відомі його локалітети знаходяться на території Ужанського НПП на Закарпатті. Оскільки цей вид візуально дуже подібний на *Festuca altissima* All., його наявність на території НПП “Сколівські Бескиди” також потребує додаткової перевірки.

У наведеному конспекті ці види (і деякі інші) наведені з відповідними коментарями й посиланнями на джерело інформації.

Загалом, аналіз наведеного конспекту дає підстави запропонувати до локальної охорони дещо інший перелік видів регіональної флори, ніж наведений у цитованій вище монографії. Зокрема, на території парку ростуть флорогенетично оригінальні види, наприклад: *Bruckenthalia spiculifolia* (єдиний відомий в Україні локалітет виду при межі території парку чомусь досі не включений до його складу. Походження виду в регіоні остаточно не з'ясоване й потребує ретельних досліджень); *Dianthus commutatus* (ендемичний таксон, статус якого потребує подальшого дослідження, а малочисельні локальні популяції – охорони); *D. deltoides* (у регіоні цей вид має, очевидно, реліктове походження як залишок борових комплексів раннього голоцену); *D. glabriusculus* (у регіоні вид росте в ізольованих популяціях на межі ареалу); *Helianthemum ovatum* (для регіона без сумніву реліктовий термофільний вид, який представлений малочисельними локальними популяціями); *Helleborus purpurascens* (у регіоні росте на межі ареалу, а відтак становить інтерес для флорогенетичних досліджень, трапляється малочисельними локусами); *Hesperis candida* (у регіоні трапляється вкрай рідко, росте на межі ареалу в ізольованих локалітетах); *Hypericum humifusum* (статус цього виду в регіоні потербує з'ясування – він трапляється вкрай рідко і є або занесеним, або реліктовим таксоном у регіональній флорі); *Salix myrsinifolia* (український рідкісний на локальному рівні вид, який росте на межі ареалу в ізольованому локалітеті); *Scorzonera humilis* (вид, який загалом у межах української частини свого ареалу трапляється у вигляді ізольованих малочисельних популяцій, відтак потребує охорони й досліджень); *Viola palustris* (у регіоні вкрай рідкісний реліктовий вид на межі ареалу в ізольованих локалітетах), і, можливо, деякі інші.

Висновки

Проведення поглиблених флорографічних досліджень території НПП “Сколівські Бескиди” дозволило істотно доповнити список судинних рослин парку – порівняно з наведеним у роботі В. А. Соломахи зі співавторами (Соломаха, Якушенко, Крамарець та ін., 2004), він збільшився на 6 родин, 50 родів та 210 видів.

Нові дані про видовий склад судинних рослин парку дають можливість по-новому оцінити рівень фітобіотичної (перш за все, флористичної) репрезентативності цього природоохоронного об'єкта в регіоні й в системі аналогічних природоохоронних територій Карпат.

Наведений стислий созологічний аналіз флори парку й матеріали щодо його тлумачення в різних авторів свідчать, що созологічний статус флори НПП “Сколівські Бескиди”, незважаючи на, здавалось би, достатню увагу дослідників, потребує подальшого глибокого фахового аналізу.

- АНДРІАНОВ М. С. Клімат / Природа Українських Карпат / за ред. проф. К. І. Геренчука. – Львів: Вид-во Львівського університету, 1968. – С. 87-101.
- ВОРОНЦОВ Д. П. Фітоценози з домінуванням граба звичайного (*Carpinus betulus* L.) на території національного природного парку “Сколівські Бескиди” // Проблеми та перспективи розвитку лісівничої освіти, науки та виробництва. – Тез. доп. міжнар. наук.-практ. конф. – Львів, 1999. – С. 24.
- ВОРОНЦОВ Д. П. Рослинність болота “Журавлине” в національному природному парку “Сколівські Бескиди” // Наукові основи збереження біотичної різноманітності. – Львів: Ліга-Прес, 2000. – Вип. 2. – С. 17-19.
- ВОРОНЦОВ Д. П. Пропозиції до розширення території НПП “Сколівські Бескиди” // Наукові записки Державного природознавчого музею. – Львів, 2004. – Т. 19. – С. 159-166.
- ВОРОНЦОВ Д. П. Аналіз флори національного природного парку “Сколівські Бескиди” // Наукові записки Державного природознавчого музею. – Львів, 2008 а. – Т. 24. – С. 99-108.
- ВОРОНЦОВ Д. П. Фітосоціологічна характеристика національного природного парку “Сколівські Бескиди” // Значення та перспективи стаціонарних досліджень для збереження біорізноманіття. Матер. міжнародної наукової конференції, присвяченої 50-річчю функціонування високогірного біологічного стаціонару “Пожижевська” (Львів-Пожижевська, 23-27 вересня 2008 р.). – Львів, 2008 б. – С. 73-74.
- ВОРОНЦОВ Д. П. Перспективи розвитку НПП “Сколівські Бескиди” та збереження його раритетного фітоценофонду // Розвиток заповідної справи в Україні і формування Пан’європейської екологічної мережі. – Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Рахів, 11-13 листопада 2008 року). – Рахів, 2008 в. – С. 107-110.
- ВОРОНЦОВ Д. П. Синтаксономічна й видова різноманітність рослинного покриву національного природного парку “Сколівські Бескиди” та його созологічна оцінка: Автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата біол. наук: спец. 03.00.05 “Ботаніка” – К., 2010. – 20 с.
- ВОРОНЦОВ Д. П., КОХАНЕЦЬ М. І., МІЛКІНА Л. І. Угрупування “Зеленої книги” у національному природному парку “Сколівські Бескиди” // Науковий вісник: Заповідна справа в Галичині, на Поділлі та Волині. – Львів: УкрДЛТУ. – 2004. – Вип. 14.8. – С. 334-338.
- ВОРОНЦОВ Д. П., КОХАНЕЦЬ М. І., МІЛКІНА Л. І. Грабові ліси національного природного парку “Сколівські Бескиди” // Вісник Львівського університету. Серія географічна. – 2005. – Вип. 32. – С. 87-95.
- ВОРОНЦОВ Д. П., МІЛКІНА Л. І. Смерекові ліси державного заказника “Майдан” (Карпати) // Актуальные вопросы ботаники и экологии: конф. молодых ученых и специалистов. – Харків, 1996. – С. 33.
- ВОРОНЦОВ Д. П., МІЛКІНА Л. І. Ялицеві ліси національного природного парку “Сколівські Бескиди” як об’єкт охорони // Проблеми екологічної стабільності Схід-

- них Карпат: міжнар. наук.-практ. конф.: матеріали конф. – Синеvir, 1999. – С. 32-33.
- ВОРОНЦОВ Д. П., МІЛКІНА Л. І. Ценотична структура лісів з *Alnus incana* (L.) Moench. в басейні р. Рибник Майданський (НПП “Сколівські Besкиди”) // Наукові записки Державного природознавчого музею. – Львів, 2002. – Т. 17. – С. 47-54.
- ВОРОНЦОВ Д. П., ПІДГРЕБЕЛЬНА О. М. Про доцільність збереження верхового болота “Селище” (Східні Besкиди) // Наукові основи збереження біотичної різноманітності. – Вип. 4. – 2002. – Львів: Ліга Прес, 2003. – С. 28-31.
- ВОРОНЦОВ Д. П., ПІДГРЕБЕЛЬНА О. М. Флора і рослинність верхового болота “Селище” (Східні Besкиди) // Вісник Львівського університету. Серія біологічна. – 2002. – Вип. 31. – С. 77-87.
- ВОРОНЦОВ Д., ПУКА Є., КОЗЛОВСЬКИЙ В. Рослинний покрив оліготрофного пухівково-сфагнового болота “Журавлине” (НПП “Сколівські Besкиди”) // Вісник Львівського університету. Серія біологічна. – 2004. – Вип. 37. – С. 114-124.
- ВОРОНЦОВ Д. П., ЯКУШЕНКО Д. М. Сколівські Besкиди / Фіторізноманіття національних природних парків України / Ред. Т. Л. Андрієнко, В. А. Онищенко. – К.: Наук. світ, 2003. – С. 76-83.
- ГЕОБОТАНІЧНЕ районування Української РСР / за ред. А.І. Барбарича. – К.: Наук. думка, 1977. – 303 с.
- ГЕРЕНЧУК К. І. Физико-географическое районирование УССР. – К.: Изд-во Киевского университета. – 1968. – 240 с.
- ГОЛУБЕЦЬ М. А. Лісорослинне і лісгосподарське районування Українських Карпат // Використання лісових багатств. – Ужгород: Карпати, 1966. – С. 40-52.
- ГОЛУБЕЦЬ М. А. О высотной зональности растительного покрова Украинских Карпат // Растительный мир высокогорий СССР и вопросы его использования. – Фрунзе: Илим, 1967. – С. 56-66.
- ГОЛУБЕЦЬ М. А. Темнохвойні ліси / Рослинність УРСР. Ліси / відп. ред. докт. біол. наук, проф. Є. М. Брадїс. – К.: Наук. думка, 1971. – С. 84-136.
- ГОЛУБЕЦЬ М. А. Східнокарпатська гірська підпровінція / Геоботанічне районування Української РСР / за ред. А. І. Барбарича. – К.: Наук. думка, 1977. – С. 18-44.
- ГОЛУБЕЦЬ М. А., МАЛИНОВСЬКИЙ К. А. Принципы классификации и классификация растительности Украинских Карпат // Бот. журн. – 1967. – Т. 52, № 2. – С. 189-201.
- ГОЛУБЕЦЬ М. А., МАЛИНОВСЬКИЙ К. А. Рослинність / Природа Українських Карпат / за ред. проф. К. І. Геренчука. – Львів: Вид-во Львівського університету, 1968. – С. 125-159.
- ГОЛУБЕЦЬ М. А., МАЛИНОВСЬКИЙ К. А. Классификация растительности Украинских Карпат // Вопросы ценологии, географии, экологии и использования растительного покрова СССР. – Л.: Наука, 1969. – С. 237-254.
- ГОЛУБЕЦЬ М. А., МАЛИНОВСЬКИЙ К. А., СТОЙКО С. М. Геоботаническое районирование Украинских Карпат // Докл. и сообщ. Львовского отделения Геогр. о-ва за 1964 г. – Львов, 1965. – С. 10-13.
- ДЕЙНЕКА А. М., МІЛКІНА Л. І., ПРИНДАК В. П. Ліси національного природного парку “Сколівські Besкиди”. – Львів: Сполом, 2006. – 176 с.
- КАГАЛО О. О., СИЧАК Н. М. Рідкісні, зникаючі та інші види судинних рослин Львівської області (Україна), які потребують охорони // Наукові основи збереження біотичної різноманітності / Тематичний збірник Інституту екології Карпат НАН України. – Вип. 4. – Львів: Ліга-Прес, 2003. – С. 47-58.

- КОВПАК О., ЗАГУЛЬСЬКИЙ М. Орхідеї Сколівських Бескидів (Українські Карпати) // Любка – *Platanthera*. Вісник Українського товариства охорони орхідей. – 1997-1998. – № 1-2. – С. 13-15.
- ЛЯХ І. В., МІЛКІНА Л. І. Національний природний парк “Сколівські Бескиди”. – Львів: Сполом, 2008. – 224 с.
- МІЛКІНА Л. І. Українські Карпати / Раритетні фітоценози західних регіонів України (Регіональна “Зелена книга”) / [С. М. Стойко, Л. І. Мілкіна, П. Т. Яценко та ін.]. – Львів: Поллі, 1998. – С. 30-97.
- МІЛКІНА Л. І., ВОРОНЦОВ Д. П. Букові ліси басейну ріки Рибник Майданський у Сколівських Бескидах (Українські Карпати). – К., 1998 а. – 21 с. – Деп. в ДНТБ України 13.07.98, – № 318-Ук 98.
- МІЛКІНА Л. І., ВОРОНЦОВ Д. П. Букові ліси заказника “Майдан” (Сколівські Бескиди) // Карпатський регіон і проблеми сталого розвитку: матеріали міжнар. наук.-практ. конфер. – Рахів, 1998 б. – С. 103-106.
- МІЛКІНА Л. І., ВОРОНЦОВ Д. П. Смерекові ліси заказника “Майдан” // Праці наукового товариства ім. Шевченка. – Т. III. – Екологічний збірник. – Львів: НТШ, 1999. – С. 136-144.
- МІЛКІНА Л. І., ДЕЙНЕКА А. М., ПРИНДАК В. П. Національний природний парк “Сколівські Бескиди”. Раритетний фітогенофонд. – Львів: Камула, 2011. – 160 с.
- МОЛОТКОВ П. И. Буковые леса и хозяйство в них. – М.: Лесная промышленность, 1966. – 224 с.
- МОЛОТКОВ П. И. Геоботаническо-лесоводственное районирование Карпат. – Ужгород: Карпаты, 1967 – С. 128.
- МОЛОТКОВ П. И. Буковые леса Украинских Карпат / Буковые леса СССР и ведение хозяйства в них. – М.: Лесная промышленность, 1972. – С. 78-109.
- МОЛОТКОВ П. И., ФЕДЕЦЬ І. П. Лісорослинне районування / Посібник карпатського лісівника. – Ужгород: Карпати, 1980. – С. 19-24.
- МОСЯКІН С. Л. Рослини України у Світовому Червоному списку // Укр. ботан. журн. – 1999. – 56, № 1. – С. 79-88.
- НАЦІОНАЛЬНИЙ АТЛАС УКРАЇНИ. – К.: ДНВП “Картографія”, 2007. – 440 с.
- ПРОЕКТ ЗАКОНУ УКРАЇНИ “Про внесення змін до статті 4 Закону України “Про Червону книгу України” щодо посилення охорони рідкісних видів тварин і рослин” // Електронний ресурс: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/>
- СОЛОМАХА В. А., МІЛКІНА Л. І., ЯКУШЕНКО Д. В. ТА ІН. Синтаксономія класу *Vaccinio-Piceetea* Вг.-ВІ. 1939 національного природного парку “Сколівські Бескиди” // Рослини хвойних лісів України. Матеріали робочої наради (Київ, листопад 2003). – К.: Фітосоціоцентр, 2003. – С. 168-194.
- СОЛОМАХА В. А., ЯКУШЕНКО Д. М., КРАМАРЕЦЬ В. О. ТА ІН. Національний природний парк “Сколівські Бескиди”. Рослинний світ. – К.: Фітосоціоцентр, 2004. – 240 с.
- СТОЙКО С. М. Карпатам зеленіти вічно. – Ужгород: Карпати, 1977. – 174 с.
- СТОЙКО С. М. Українські Карпати / Заповідні екосистеми Карпат / [С. Стойко, Е. Гадач, Т. Шимон, С. Михалик]; під ред. проф. С. М. Стойка. – Львів: Світ, 1991. – С. 144-184.
- ФЕДЕЦЬ І. П. Визначник типів лісу гірської частини Дрогобицької області. – Львів, 1957. – 24 с.
- ФЕДЕЦЬ І. Ф. О лесорастительных условиях и вертикальной поясности лесов Средних Бескид // Научные труды Львовского лесотехнического института. – 1959. – Т. 4. – С. 179-185.

- ФЕДЕЦ И. Ф. Возобновление пихтовых лесов Бескид // Повышение продуктивности лесов и эффективности агролесомелиоративных насаждений. – К.: Госсельхозиздат, 1962. – С. 46-53.
- ФЕДЕЦЬ І. П. Закономірності поширення та продуктивності типів лісу Бескид // Питання екології гірських лісів Карпат. – К.: Держсільгоспвидав УРСР, 1963 а. – С. 79-90.
- ФЕДЕЦ И. Ф. Типы лесов и закономерности их формирования в Бескидах: автореф. дисс. на соискание научной степени канд. с.-х. наук. – Харьков, 1963 б. – 20 с.
- ФЕДЕЦ И. Ф. Типологический очерк пихтовых лесов Бескид // Лесоведение и лесоводство. – Харьков: Изд-во Харьковского университета, 1964. – С. 59-80.
- ФЕДЕЦ И. Ф. Типы буковых лесов Приводораздельных Карпат // Лесоводство и агролесомелиорация. – 1971. – Вып. 27. – С. 13-22.
- ФЕДЕЦ И. Ф. Эдафограмма Карпатських лесов // Лесоводство и агролесомелиорация. – 1972. – Вып. 31. – С. 3-10.
- ЧЕРВОНА книга України. Рослинний світ / за ред. Я. П. Дідуха – К.: Глобалконсалтинг, 2009. – 900 с.
- ЧЕРЕПАНОВ С. К. Сосудистые растения России и сопредельных государств. – СПб.: Мир и семья, 1995. – 992 с.
- ЯЩЕНКО П. Т. Про доцільність застосування категорії “об’єктно-рідкісний вид” для созологічного аналізу флор природоохоронних територій // Матеріали XIII зїзду Українського ботанічного товариства (19-23 вересня 2011 р., м. Львів). – Львів, 2011. – С. 251.
- BRUMMITT R. K. Vascular plant. Families and genera. – Kew: Royal Botanic Gardens, 1992. – P. 790-799.
- HERBICH F. Pflanzengeographische Bemerkungen über die Walder Galiziens // Verhandlungen der K.-K. Zool.-Bot. Gesellschaft in Wien. – 1860. – Bd. 10. – S. 355-366.
- HERBICH F. Über die Verbreitung der in Galizien und der Bukowina wildwachsenden Pflanzen // Verhandlungen der K.-K. Zool.-Bot. Gesellschaft in Wien. – 1861. – Bd. 11. – S. 33-70.
- HERBICH F. Ein Blick auf die Pflanzengeographischen Verhältnisse Galiziens // Verhandlungen der K.-K. Zool.-Bot. Gesellschaft in Wien. – 1864. – Bd. 14. – S. 125-136.
- HERBICH F. Przyczynek do geografii roślin w Galicyi // Rocznik ces.-król. Tow-wa nauk. krakowskiego. – Kraków. – 1865. – T. 33. – S. 70-129.
- KOZIKOWSKI K. Cis w nadleśnictwach Majdan i Podbuz w Bieszczadach // Sylwan. – 1937. – T. 55. – Ser. A. – S. 141-151.
- MAUVE K. Ueber Bestandaufbau, Zuwachsverhältnisse und Verjüngung im galizischen Karpaten-Urvald // Mitteilungen aus Forstwirtschaft und Forstwissenschaft. – 1931. – Heft 2. – II. Jahrgang. – S. 257-311.
- MAXTED N., FORD-LLOYD B. V., JURY S. L., KELL S. P., SCHOLTEN M. A. Towards a definition of a crop wild relative // Biodiversity and Conservation. – 2006. – Vol. 15, № 8. – P. 2673-2685.
- MAXTED N., KELL S. P. Establishment of a Global Network for the *In Situ* Conservation of Crop Wild Relatives: Status and Needs. – FAO Commission on Genetic Resources for Food and Agriculture, Rome, Italy, 2009. – 266 pp.
- REHMAN A. Materialy do flory Wschodnich Karpat, zebrane w r. 1871 i 1872 // Sprawozd. Kom. fizyogr. – 1873. – T. 7. – S. 1-89.
- STENZEL A. Przewodnik dla wycieczki Galicyjskiego Towarzystwa leśnego do lasów państwa Skole. – Skole, 1910 – 38 s.

- WOŁOSZCZAK E. O roślinności Karpat między Lomnicą i Oporem // Sprawozd. Kom. fizyogr. – 1872. – Т. 27. – S. 183-229.
- WOŁOSZCZAK E. Sprawozdanie z wycieczek botanicznych w Karpaty Stryjskie i Samborskie // Sprawozd. Kom. fizyogr. – 1893. – Т. 28. – S. 49-85.
- ZARZYCKI K., TRZCIŃSKA-TACIK H., RÓŻAŃSKI W. ET AL. Ecological indicator values of vascular plants of Poland (Ekologiczne liczby wskaźnikowe roślin naczyniowych Polski) // Biodiversity of Poland. – Vol. 2. / ed. Z. Mirek. – Kraków: W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, 2002. – 183 p.

ДОПОЛНЕННЫЙ КОНСПЕКТ ФЛОРЫ СОСУДИСТЫХ РАСТЕНИЙ НАЦИОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКА “СКОЛЕВСКИЕ БЕСКИДЫ”

А. А. КАГАЛО, Д. П. ВОРОНЦОВ, О. О. АНДРЕЕВА

В статье приведен дополненный конспект флоры высших сосудистых растений НПП “Сколевские Бескиды”. Согласно последним данным, флора парка содержит 844 вида, которые принадлежат к 395 родам, 103 семействам, 6 классам и 5 отделам. Приведен критический анализ охраняемой и в целом раритетной компоненты флоры парка, а также созологического статуса отдельных видов.

Ключевые слова: сосудистые растения, флора, Карпаты, НПП “Сколевские Бескиды”

ADDITIONAL CHECKLIST OF VASCULAR PLANTS OF NATIONAL NATURE PARK “SKOLIVSKI BESKYDY”

A. A. KAGALO, D. P. VORONTSOV, O. O. ANDRIEIEVA

The checklist of vascular plants of the territory of NNP “Skolivski Beskydy” is presented. It consists of 844 species which belong to 395 genera, 103 families, 6 classes and 5 divisions. The critical analysis of the protected component of the flora and conservation status of some species are presented.

Key words: vascular plants, flora, Carpathian, NNP “Skolivski Beskydy”

Надійшла 16.11.2011

Прийнята до друку 24.12.2011

КАГАЛО О. О. Інститут екології Карпат НАН України, вул. Козельницька, 4, Львів, 79026, Україна, e-mail: kagalo@mail.lviv.ua

KAGALO A. A. Institute of Ecology of the Carpathians NAS of Ukraine, 4 Kozelnytska St., Lviv, 79026, Ukraine; e-mail: kagalo@mail.lviv.ua

ВОРОНЦОВ Д. П. Інститут екології Карпат НАН України, вул. Козельницька, 4, Львів, 79026, Україна, e-mail: voronzoff@ukr.net

VORONTSOV D. P. Institute of Ecology of the Carpathians NAS of Ukraine, 4 Kozelnytska St., Lviv, 79026, Ukraine; e-mail: voronzoff@ukr.net

АНДРЕЄВА О. О. Інститут Інститут екології Карпат НАН України, вул. Козельницька, 4, Львів, 79026, Україна, e-mail: andriieva.olga@gmail.com

ANDRIIEVA O. O. Institute of Ecology of the Carpathians NAS of Ukraine, 4 Kozelnytska St., Lviv, 79026, Ukraine; e-mail: andriieva.olga@gmail.com